

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM
preetnews2020@gmail.com

PREETNAMA

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

ਨਿਊਯਾਰਕ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ

Online and Print Media +1 201-312-4180

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ
ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਬਰਾਂ,
ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਾਵਿ
ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੇਖੋ
ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ
www.preetnama.com

ਸਾਲ 2, ਅੰਕ 75, ਮਿਤੀ : 28 ਅਕਤੂਬਰ, 2020 ਤੋਂ 03 ਨਵੰਬਰ 2020

ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਠੱਪ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਅਸਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਨਵੇਂ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ

ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ।” ਰੋਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਪਾਰੀ ਬਲਕੈਲਿਸਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੀ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਪਰਸ਼ ਆਵਾਜਾਈ ਤੋਂ ਆਰਜ਼ੀ ਬੁਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋੜੀ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸਟੋਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਰੋਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਦਯੋਗ ਸੁਚਾਰੂ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਥਾਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ‘ਤੇ ਬੁਰਾ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਗੇ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੇ ਬਦਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਨੇ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜ ਲਈ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।”

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਬਦਲੇ ਦੀ “ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਖੇਤੀ ਬਿੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੀ ਚਰਚਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਟਰੇਨਾਂ ਦਾ ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਵਪਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਦਰਸਾਲ, ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਤਿੰਨ ਨਵੇਂ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਮਾਰੂ ਸਾਥਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਪਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਿਤ ਕਪੂਰ ਨੇ ਰੋਸ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਰੋਲ ਟਰੈਕ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਅਤੇ ਅੜੀਅਲ ਰਵੱਦੀਏ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 05 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਮਾਲ ਰੋਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ, “ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਇਹ ਦਿਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਾਲ ਦੀ ਪੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਮਾਲ ਛੂਟ ਦੇ ਕੇ ਰੋਲ ਟਰੈਕ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਸੀਜ਼ਨ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਉਮੀਦ ਦੀ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 26 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚਾਰ ਹੋਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ।

“ਹਰ ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲਾ ਮਾਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਰੁਕਣ ਨਾਲ ਕੋਲੇ ਦੀ ਕਮੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਏਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਵਾਜਾਈ ਰੁਕਣ ਨਾਲ ਕੋਲੇ ਦੀ ਕਮੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਮੀ ਆਏਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ, ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਕਮੀ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਮਾਲ ਨਾ ਭੇਜ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ, ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ, ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਰਵੱਦੀਆਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਧੇ-ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਵਪਾਰ ਟਰੇਨਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੀਰੀਕੇ ਜ਼ਿੱਝਿਆ ਹੈ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਰੋਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਟ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਕਾਮਰਸ ਮੰਤਰੀ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਾਮ ਅਰੋੜਾ ਨੇ

ਦੱਸਿਆ, “ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨਾ ਚੱਲ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ

ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਲੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਕੌਚਾ

ਮਾਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਮਾਲ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਉਹ ਬਾਹਰ

ਰੋਲ ਹੈ। ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਆਵਾਜਾਈ ਤੋਂ ਆਰਜ਼ੀ ਬੁਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋੜੀ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਦੀ ਸਟੋਲ ਇੰਡਸਟਰੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਦਯੋਗ ਸੁਚਾਰੂ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਥਾਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ‘ਤੇ ਬੁਰਾ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣਗੇ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੇ ਬਦਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਨੇ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜ ਲਈ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਖਾਦ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਲ-ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਖਦ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਪਰ, ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਸੰਜ਼ੀਦਾ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਦੀ ਖ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਅਨਾਜ ਜੋ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾ ਰਿਹਾ।” ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਟਾ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋੜੀ ਹੈ। ਪਰ, ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਅਨਾਜ ਜੋ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾ ਰਿਹਾ।” ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਟਾ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋੜੀ ਹੈ। ਪਰ, ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਅਨਾਜ ਜੋ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾ ਰਿਹਾ।” ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਟਾ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋੜੀ ਹੈ। ਪਰ, ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਅਨਾਜ ਜੋ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾ ਰਿਹਾ।” ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਟਾ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋੜੀ ਹੈ। ਪਰ, ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਅਨਾਜ ਜੋ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾ ਰਿਹਾ।” ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਟਾ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋੜੀ ਹੈ। ਪਰ, ਰੋਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਅਨਾਜ ਜੋ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਬਾਹਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾ ਪਾ ਰਿਹਾ।” ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਟਾ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬੀਸੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਗੇ, ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਅੱਠ ਐਮ.ਐਲ. ਏ ਪੰਜਾਬੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ / ਟੋਰਾਟੋ (ਗਾਜ਼ ਗੋਗਨਾ) — ਬੀਚਾਂ ਦਿਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਬਿਟਿਸ ਕੋਂਬੀਆ (ਬੀਸੀ) ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੱਣੇਂ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਐਮ.ਐਲ. ਏ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਪਣੀ ਤਰਕਾਰ ਦੀ ਟਾਸਕ ਕੌਰਸ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਆਪਸੀ ਤਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਮੰਦਿਆਂ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਗੀ ਛੇਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਸੁਗਰਦੀਪ ਸਿੱਖ ਸਮਗਰੀ ਨੇ ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਸਥਿਤੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸੁਝਾਉਣ, ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਹਿਰਤਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੱਚੱਡੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਣ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਗ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਤੋਂ ਗੁਰੜ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਸੀ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾਂਹ ਕੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਦਸਤਰਾਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ? ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਕੁਮਾਰ ਬਿਰਲਾ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਬਾਹਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 27 ਅਕਤੂਬਰ (ਚ.ਨ.ਸ.): ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤੇ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਕੁਮਾਰ ਮੰਗਲਮ ਬਿਰਲਾ ਦੇ ਵਿੱਚਨਸਲੀ ਸਲੂਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੁਮਾਰ ਮੰਗਲਮ ਬਿਰਲਾ ਦੀ ਬੋਟੀ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਖੁਲ੍ਹ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਬਿਰਲਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੀਰਜਾ ਬਿਰਲਾ ਤੇ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਟਵੀਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨਸਲਵਾਦ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਵੀਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, ਇਸ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਸਕੋਪਾ ਇਟਾਲੀਅਨ ਰੂਟਸ' ਨੇ ਸੈਨ੍ਟ ਮੇਰੋਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਨਸਲੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨਸਲੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਿਆ ਨਾਲ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅਸੀਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੈਨ੍ਟ ਅਨੈਨਿਆ ਨੇ ਮੰਨ੍ਹ ਤੋਂ ਮੰਨ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨਨਿਆ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨਨਿਆ ਬਿਰਲਾ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਵੀਟ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪਰਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵਧਿਆ ਹੋਰ ਮਾਣ

ਬੱਸ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਬੜੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਹੈ ਅਮਰਿਕਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਮ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਨਾਮ
ਕ੍ਰਮਾਇਆ ਹੈ । ਤਾਂ ਹੀ ਨਿਊਯਾਰਕ
ਵਰਗ ਸਹਿਰ ਦੇ ਸੰਘਣੇ ਇਲਾਕੇ ਰਿਚਮੰਡ
ਹਿੱਲ ਐਵਨਿੰਗਿਊ 101 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ
ਐਵਨਿੰਗਿਊ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ।
ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ
ਸਹੂਤਾਤ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਮਿਨੀ ਪੰਜਾਬ
ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਐਤਵਾਰ
ਅਕਤੂਬਰ 23 ਦਾ ਦਿਨ ਇਤਿਹਾਸਿਕ
ਦਿਨ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ , ਜਦੋਂ ਐਵਨਿੰਗਿਊ
101 ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਵਨਿੰਗਿਊ ਦੀ ਪਲੇਟ (
ਉਬਤੀ) ਲਗਾਈ ਗਈ । ਇਹ ਸਭ
ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ-ਪੰਜਾਬੀ ਜਿੱਥੋਂ ਵੀ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲਵਰਤਣ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਅ ਹਰ ਕਿਸੇ ਵੱਸੇ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾ ਲਿਆ । ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ , ਜੋਸ਼ ਤੇ ਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦਾ

ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ
ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ
ਉੱਤੇ ਇੱਡਰੀਅਨ ਐਡਮਜ਼ ਕੋਸ਼ਲ ਵੇਮੇਨ
ਡੇਵਿਡ ਵੈਪਰਨ ਅਸੈਬਲੀਮੈਨ , ਜੈਨੀਫਰ
ਰਾਜਕੁਮਾਰ , ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਰਾਣੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਿੰਖ ਕਲਚਰਲ
ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ , ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਦ ਬਾਬਾ ਮਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਤ ਮਾਸਟਰ , ਹਰਪਾਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ , ਮਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ , ਹਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆ ਹੋਰ ਜਾਣੀਆ ਸੁਭਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਹਚਾਣੀਆ ਹਸਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ।

ਮੈਟਰੋ ਪੁਲਿਟਨ ਏਰੀਆ, ਫਿਲਾਡੇਲੀਆ ਦੇ ਸਿਟੀ ਨੌਰਿਸਟਾਊਨ ਚੰਗੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ
ਨਿੱਕੀ ਹੈਲੀ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੰਬੋਧਨ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਕੀਤੀ ਮਿਰਕਤ

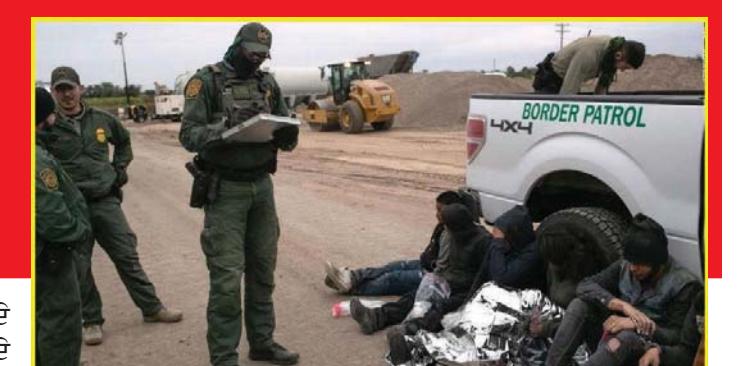
ਫਿਲਾਡੇਲੀਆ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) — ਤਿੰਨ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਕੁ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਚੋਣ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟੰਨਪ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰਾਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਾਅ ਬਾਈਡਨ ਹਨ। ਬੀਤੋਂ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਡੋਨਾਲਡ

ਟੰਚ ਦੀ ਇਕ ਭਰਵੀਂ ਰੈਲੀ ਪੇਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਟਾਊਨ
ਨੌਰਿਸਟਾਊਨ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦਾ
ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ
ਟੰਚ ਦੇ ਹੱਕ ਚਾ ਸ: ਜਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਿੱਖਸ
ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ
ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਯੂਨਾਇਟਡ ਨੈਸ਼ਨ ਅੰਬਸੈਡਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ
ਗਵਰਨਰ ਸਾਉਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਨਿੱਕੀ ਹੈਲੀ ਰੰਪਾਵਾ ਨੇ ਸੰਬੰਧਨ

ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੋਗਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਵੀ
ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ
ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਵਧੀਆਂ ਹੈਂ। ਅਤੇ ਇਸ
ਚੌਣ ਰੈਲੀ ਨੇ ਹੀ ਦੱਸ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਮੁੜ
ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ
ਹਨ। ਨਿੱਕੀ ਹੈਲੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ

ਵੀ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਡੱਟ ਕੇ ਹਿਮਾਇਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਬਲਜਿੰਡਰ ਸਿੰਘ ਸੰਮੀ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੱਖਸ਼ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੋਗਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਡੱਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਡੇਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ 26642 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰਕਣੂੰਨੀ ਤੌਰ
‘ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 2018 ਦੇ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ 2018 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੈਟਰੋਲ ਨੇ 9234 ਤੋਂ 2019 ਦੌਰਾਨ 8027 ਸਨ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਗ ਦਾ ਅਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਚਾਹਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਨੇ ਮੈਕਸਕਿਲੀ ਵਿਖੇ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਵਾੜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਦੇ ਡਾਸਲੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਕਸਕਿਲੀ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ

ਸਰਹੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਸੰਯੁਕਤ ਗਜ਼ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ
ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਸਿਆਸੀ
ਸ਼ਰਨ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ
ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ
ਬਾਹਰ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਾਨ ਤੋਂ
ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ
ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜਨੀਤਕ
ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਧੋਬਾਜ਼ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਕਸਰ
ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬਿਨੈ-
ਪੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਦੇ ਸ਼ੁਭ ਪੇਸ਼
ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਟਰਾਂਸੈਕਸ਼ਨਲ
ਰਿਕਾਰਡਸ ਅੰਕਸ ਕਲੀਰਿੰਗ
ਹਾਊਸ (ਟੀ.ਆਰ.ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਅਨਸਾਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2012 ਤੋਂ 2017
ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਗਭਗ 42.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ ਦੇ ਕੇਸਾਂ
ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ,
ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਚਾਰਜ
ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਥੇ ਚਾਹਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂਜੁਦਾ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਭਾਵੇਂ
ਸਰਮਨੁਖੀ ਤਸਕਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਦਰ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ
ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਾ ਕੋਈ ਖਾਲਾ ਜੀ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਰ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ
ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਬਾਂਡ ਚੋਣ ਲਈ ਫੈਂਸੇਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਟਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਬਿਡਨ ਨੇ
ਕੇਂਦਰਾਂ ਤਕ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਜਾਣ ਦੀ
ਦਾਖਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਰਮ
ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ
ਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਉਸ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ ਮੰਗਣ
ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਿਭਾਗ ਉਸ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ ਮੰਗਣ
ਬਾਰਡਰ ਏਜੰਸੀ ਹੈ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ
ਗਟਾਂ ਤੇ ਦਾਖਲੇ ਅਤੇ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਆਕਸਫੋਰਡ ਦੀ ਕੋਰੋਨਾ ਵੈਕਸੀਨ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ 'ਚ ਇਮਿਊਨ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਚ ਸਫਲ

ਲੰਡਨ : ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਵੈਕਸੀਨ ਬਜ਼ੁਗਰਗ 'ਚ ਇਸਥਿਤੀਨ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲਗਾਤਾਰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਕਈ ਖੋਜਾਂ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਜ਼ੁਗਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਦਮਿਤੀਨ ਸਿਸਟਮ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਇਰਸ ਪਿਲਾਫ਼ ਲੜਨ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਰੋਨਾ ਵੈਕਸੀਨ ਨਾਲ ਜੜੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਇਕ ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਟਰਾਈਲ 'ਚ ਬਜ਼ੁਗਰਗ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਰਦਾਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਰਾਇਟਰ ਨੇ ਇਕ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਕਸਫੋਰਡ ਦੀ ਕੋਰੋਨਾ ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਟਰਾਈਲ 'ਚ ਇਹ ਦਵਾਈ ਬਜ਼ੁਗਰਗ 'ਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਦਿਖੀ ਹੈ। ਆਕਸਫੋਰਡ ਦੀ ਕੋਰੋਨਾ ਵੈਕਸੀਨ

ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ
ਮੰਗਿਆ ਕੇਂਦਰੀ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਦਖਲ

ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ
ਮੰਗਿਆ ਕੇਂਦਰੀ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਦਖਲ

ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਉਤੇਜਕ ਹੋਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਰੇਲ ਵੇ ਮੰਤਰੀ ਪਿਯਾਸ ਗੋਇਲ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਦਖਲ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੇਲਾਂ ਰੱਕਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਪਈ ਹੈ।

ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਿਨਾਂ (24 ਤੇ 25 ਅਕਤੂਬਰ) ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹੋਰ ਦਿਨ ਵਾਪਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ
 ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
 ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ
 ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ
 ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਮਨਫੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ
 ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ
 ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ
 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤੇਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

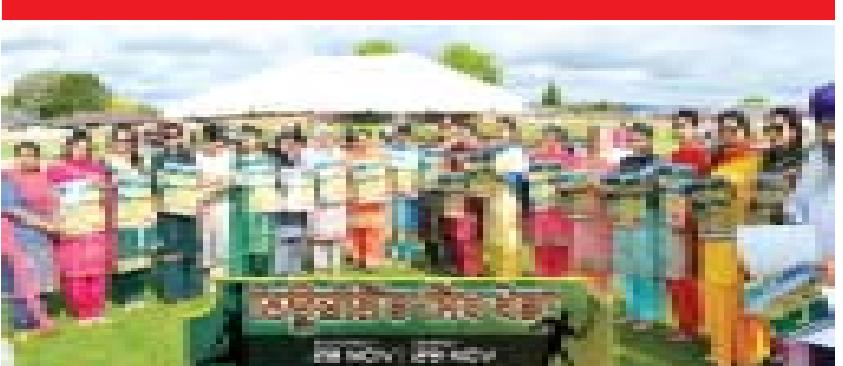
ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਯੋਜ਼ ਗੋਇਲ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ “ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਸੂਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਕੱਢੀ ਸਾਜ਼ਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜੰਮ੍ਹ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਲੇਹ ਤੇ ਲੱਦਾਖ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁਪੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰਾਲਿਆਂ ਤੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਸਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਧਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਕਾਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੀ ਗੋਇਲ
 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਅਰਧ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
 ਸੁਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ
 ਗੁਲਬਾਤ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਤਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ
 ਰਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ 22 ਅਕਤੂਬਰ
 ਤੋਂ ਅੱਸ਼ਿਕ ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਹਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਚ ਇਸਿਉਣ ਸਿਸਟਮ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਚ
ਨਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਸੋਮਵਾਰ
ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਸਟ੍ਰੀਅਨ
ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਰੋਨਾ
ਵੈਕਸੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰੀਥਮ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਤੀਜੇ ਇਹ
ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵੈਕਸੀਨ ਬਜ਼ੁਗਣ ਲੋਕਾਂ 'ਚ
ਇਸਿਉਣ ਸਿਸਟਮ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
ਅਸਟ੍ਰੀਅਨ ਜੋ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਦੇ ਖੱਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਟੀਕਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ
ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੰਜ਼ਰਾਈਲ 1 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ ਮਨੁੱਖੀ ਟ੍ਰਾਈਲ
ਜ਼ੋਰਸ਼ਲਮ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਅਸਰਦਾਰ
ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ
ਹਨ। ਇੰਜ਼ਰਾਈਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ
ਬਾਇਓਲੈਂਜੀਕਲ ਰਿਸਰਚ
ਆਈ.ਆਈ.ਬੀ.ਆਰ.) ਵੱਲੋਂ ਕੋਵਿਡ-19
ਦੇ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੀਕੇ
'ਬਿਲਾਇਫ' ਦਾ ਮਨੁੱਖਾਂ 'ਤੇ ਪਰੀਖਣ ਸਿਹਤ
ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਹੇਲਸਿੰਕੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੀ
ਨਨ਼ੂਗੀ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਅਦ 1 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੰਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ
ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਦੂਜੀਆਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਪੇਸਟਰ ਜਾਰੀ

ਆਕਲੈਂਡ : ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਬੇਅ ਆਫ ਪਲੈਂਟੀ ਸਪੋਰਟਸ ਐੰਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਟੌਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਸੰਪਨ ਹੋਏ ਖੇਡ ਟੂਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਰੰਗਦਾਰ ਪੋਸਟਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ, ਬਿਡਾਰੀਆਂ, ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ, ਮੀਡੀਆ ਕਰਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੂਜੀਆਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ 28 ਅਤੇ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬਰੂਸ ਪੁਲਮਨ ਪਾਰਕ ਟਾਕਾਨੀਨੀ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਈਆ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਾਂਗੋਂ ਵੱਡੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਟੇਜ ਵੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਨਕ ਗਾਇਕ, ਗਾਇਕਾਵਾਂ, ਗੀਤਕਾਰ, ਭੰਗੜਾ ਕਲਾਕਾਰ, ਗਿੱਧੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਸਕਿੱਟਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣਾ ਹੁਨਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਫੱਨ ਪਾਰਕ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਵੀ ਦੋਨੇ ਦਿਨ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਲਾਏ ਬਿਡੇਨ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਬਿਡੇਨ ਖਿਲਾਫ਼ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਲਕਾਏ

ਹਿਮਾਚਲ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਰਫਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ

ਸਿਮਲਾ/ਸ੍ਰੀਨਗਰ :ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਹੌਲ
ਸਪਿਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੋਝਿੰਗ ਪਿੰਡ 'ਚ ਅੱਜ ਤਾਜ਼ਾ
ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਪਮਾਨ
'ਚ ਹੋਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।
ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਗੁਲਮਰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਉੱਚਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਂਧਾਂ 'ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ
ਤਾਜ਼ਾ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਦੀ
ਵਿਚ ਤਾਪਮਾਨ ਘੱਟ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ
ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ
ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਕੀ ਰਿਜ਼ੋਰਟ
ਗੁਲਮਰਗ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹਲਕੀ ਬਰਫਬਾਰੀ
ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ਾਮ
ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

A collage of two photographs. The top photograph shows a row of white cars parked in a snowy parking lot. The bottom photograph shows a group of people walking in heavy snow near a modern building entrance with large glass doors.

ਬਾਰਸ਼ ਹੋਈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਗੈਂਡਰਬਲ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ
ਸਥਿਤ ਸੌਨਮਾਰਗ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਵਿਚ ਵੀ
ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉੱਚਾਈ ਵਾਲੀਆਂ
ਬਾਂਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ।
ਫਿਲਹਾਲ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਨਾਲ
ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਹੈ।
ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁਣ ਸੈਲਾਨੀ
ਵੀ ਇੱਥੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ
ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਗੁਲਮਰਗ ਅਤੇ
ਬਾਰਾਮੂਲਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ
ਬਰਫਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ
ਤੇ ਮੁਗਲ ਸੜਕ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ
ਗਿਆ।

ਮੋਟੀ ਦੀ ਅੜ੍ਹੀ ਨੇ ਬੀਜੇਪੀ ਪਾਈ ਸੁੱਕਲੇ !

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਵੱਡੇ ਧਮਾਕੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਮਹਾਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਲਈ ਐਥੀ ਹਾਲਤ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਥਾਨਕ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿੱਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਦਾ ਰਾਹ ਨਿਕਲ ਆਏਗਾ ਪਰ ਹੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦੰਦ ਮੌਦੀ ਤੇ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਕੈਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇਪੀ ਨੌਦਾ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮੌਦੀ ਇਸ ਐਲਾਨ ਮਹਾਰੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਬੀਜੇਪੀ ਕਿਸਾਨ ਮੌਚਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਤੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਕਈ ਸਥਾਨਕ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਕਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਵਧਿਆ ਤਾਂ ਹੋਰ ਲੀਡਰ ਵੀ ਬੀਜੇਪੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਧਰ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਤੋੜ-ਵਿਛੋੜੇ ਮਹਾਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬੀਜੇਪੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬੀਜੇਪੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਿੰਘ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਸਿੰਘ ਲੀਡਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਚੱਲੇ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛੇਕੜ ਕਿਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਤਥਕਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅੜੀਸ਼ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਬੀਜੇਪੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਬੀਜੇਪੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਬਾਹਰ ਮੌਰਚੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੀਜੇਪੀ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਘਰ ਬਾਹਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਏਕਤਾ (ਉਗਰਾਹਾਂ) ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ 13 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਿਕਲ ਆਏਗਾ ਪਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਬੀਜੇਪੀ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਸਥਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਿੱਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਬੇਟੇ ਬੈਰਨ ਨੇ 15
ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਦਿੱਤੀ
ਕੋਰੋਨਾ ਨੂੰ ਮਾਤ : ਟਰੰਪ

ਪੈਂਸੀਲਵੇਨੀਆ-ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਫੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਬੈਰਨ ਦਾ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਇਨਫੈਸ਼ਨ 15 ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਪੈਸੀਲਵੇਨੀਆ ਦੇ ਮਾਰਟੀਨਸਬਰਗ 'ਚ ਇਕ ਰੈਲੀ ਦੰਗ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ 15 ਮਿੰਟ 'ਚ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਫਰਸਟ ਲੇਡੀ ਮੇਲਾਨੀਆ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਆਪਣੇ 14 ਸਾਲਾਂ ਬੇਟੇ ਬੈਰਨ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ ਹੋਏ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵਾਕਿਆ ਸੁਣਾਇਆ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੈਰਨ ਦੇ ਕੋਰੋਨਾ ਟੈਸਟ ਦੇ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਰਿਜਲਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਬੈਰਨ ਦੇ ਕੋਰੋਨਾ ਟੈਸਟ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਰਿਜਲਟ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਹੈ ਪਰ 15 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਬੈਰਨ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰਿਆ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਰੋਨਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪੇਨਸੀਲਵੇਨੀਆ ਦੀ ਚੋਣ ਰੈਲੀ 'ਚ ਜਦ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਇਕ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਚ ਝਿੱਕ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ।

• ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਆਇਆ 'ਆਟਾ' ਹੋਇਆ ਖਰਾਬ, ਟਰਾਲੀਆਂ ਕਰ ਟੋਇਆਂ 'ਚ ਦੱਬਿਆ

ਬਿੰਡਾ : ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਗਭਗ 3 ਟਰਾਲੀਆਂ ਆਏ ਦੀਆਂ ਜੌਗਰ ਪਾਰਕ 'ਚ ਖੱਡਾ ਪੁੱਟ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠ ਦਬਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੰਗਮਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੱਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਮਾ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਕਤ ਆਟਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਲਾਬਦੀ ਦੌਰਾਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਕਤ ਆਟਾ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਆਟਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਰੀ ਛਿਪੇ ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਜੌਗਰ ਪਾਰਕ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵੰਡਾ ਘੁਟਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਲੋਕ ਭੁੱਨਾਲ ਰੱਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਰਸਾਨ ਸਟੋਰ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਆਟਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਲਗਭਗ 3 ਟਰਾਲੀਆਂ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਭਰ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਦੱਬ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਵਿਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕਿਲਾਫ ਸਥਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਆਏ ਨੂੰ ਬੈਗਾਂ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਕਿ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਆਟਾ ਬੈਰ

ਪਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਮੌਜੀ ਜਿਸ ਮਗਰਤ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ
ਹੈ। ਗਿੱਲ ਮੁਤਾਬਕ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੇਪੈ
ਨੱਢਾ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦੰਦਰ ਮੌਜੀ ਵੱਲੋਂ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਅਾਨ ਮਗਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪੁੱਜੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕ
ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ

ਕਪਿਲ ਦੇਵ ਨਾਨਾ ਹਸਪਤਾਲ , ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜੇਤੂ ਕਪਤਾਨ ਕਪਿਲ ਦੇਵ ਨੂੰ ਅੱਜ ਇਥੋਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਦੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨਜੀਓਪਲਾਸਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 61 ਸਾਲਾ ਸਾਬਕਾ ਹਰਫਲਮੌਲਾ ਨੂੰ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੋਰਟਿਸ ਐਸਕੋਰਟਸ ਹਾਰਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਣ ਉਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਨੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਪਿਲ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੁਪਹਿਰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਆਮ ਵਾਂਗ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਫਰਜ਼ਨੋ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ
ਲਗਾਈ ਮਦਦ ਦੀ ਗਹਾਰ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ - ਪੁਰੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ
ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲੋਂ
ਇਸ ਸਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰ
ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਲਸ
ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਨਿਵਾਸੀ
ਨਾਖਸ਼ ਹਨ। ਦੱਖਣੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਫਰਿਜ਼ਨੋ
ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ
ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰੰਗ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਕਰਕੇ
ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ
ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਫਰਿਜ਼ਨੋ
ਨਿਵਾਸੀ ਸੀ ਬਾਰਬਰਾ ਫਿਸਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਸ ਦੀ
ਪੱਤੇਕਿਰਿਆ ਅਪਰਾਧ ਪੜਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ
ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਿਪਟੀ ਪੁਲਸ
ਮੁਖੀ ਮਾਰਕ ਸਲਜ਼ਾਰ ਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ
ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ
ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਦਬਾਵ ਨੂੰ ਦਰ ਤੱਖਦੇ ਹਨ।

ਪੁਲਸ ਕੋਲੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਪਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਟੀ ਹਾਲ
ਦੇ ਬਾਰਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਅਣਸੂਲਝੇ ਕਤਲਾਂ ਦੇ
ਪੀੜੜਤਾ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ
ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ।
ਲਗਭਗ 160 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਭੀੜ
ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਾਈਕ ਮੌਰਲੇਸ ਨੇ
ਆਪਣੀ 16 ਸਾਲਾ ਬੇਟੀ ਅਲਾਈਜ਼ ਦੀ ਮੌਤ
ਦਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ 10 ਅਕਤੂਬਰ
ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ
ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ
ਵਿੱਚ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰੀ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਵੱਕੀ
ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਛਾਣ
ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਖੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ
ਕੋਲੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਰਿਜ਼ਨੋ
ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਹਿੱਸਾ ਕਰਕੇ 2020 ਵਿੱਚ
560 ਤੋਂ ਵਧ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ
ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ
ਮਿਆਦ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੇ ਹਨ। 1 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ
ਹੁਣ ਤੱਕ 50 ਤੋਂ ਵਧ ਕਤਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ
ਖਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕੁੱਲ
34 ਕਤਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕੀ ਚੋਲਾਂ 2020

ਲੋਕ ਵੈਟਿੰਗ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੋਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਪਾ
ਰਹੇ ਤੇ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਿਆਂ ‘ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ

ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦਾ ਮਤਲਬ ਠੀਕ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੋ। ਯਾਨਿ ਚੋਣਾਂ ਦੀ
ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ
ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ
ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੂਬ 'ਤੇ ਪੁੰਚ ਕੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੋਸਟ ਜ਼ਰੀਏ ਵੋਟਿੰਗ ਪੋਪਰ ਭੇਜ ਕੇ। ਫਿਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਸਵਿੱਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਅਤੇ ਜ਼ਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੋਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਯਾਨਿ 3 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਵਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵੋਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯਾਨਿ ਬੂਬ 'ਤੇ ਪੁੰਚ ਕੇ ਜਾਂ ਪੋਸਟ ਜ਼ਰੀਏ ਭੇਜ ਕੇ। ਹਰ ਚੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਲੀ ਵੋਟਿੰਗ ਯਾਨਿ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵੀ

ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 1992 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡਾਂ ਕੌਣ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਲ 2016 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ‘ਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਵੀ ਅਸਰ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ 50 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੁਥਾਂ ‘ਤੇ ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟੰਗ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ? ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਿਉਂ ਹਨ ? ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ?

ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ ?

ਜੂਐਸ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੈਸ਼ਕਟ ਮੁਤਾਬਕ 23 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ 5.3 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਵੋਟ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 2016 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਕੁੱਲ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਖਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਯੂਐਸ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੈਸ਼ਕਟ ਇੱਕ ਵੈਂਸਾਈਟ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨੀਵਰਸ਼ਿਟੀ ਆਫ ਫਲੋਰਿଡਾ ਦੇ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਮਾਈਕਲ ਮਿਕਡੌਨਲਡ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਮਾਰਹ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਤੱਕ ਟੈਕਸਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। 2016 ਵਿੱਚ 18-29 ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਸਿਰਫ 46 ਫੀਸਦ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦਕਿ 65 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ 71 ਫੀਸਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸਾਲ 63 ਫੀਸਦ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਅਫਰੀਕੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵੋਟਰ ਵੀ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਾਟਾ ਫਰਮ ਟਾਰਗੋਟਸਮਾਰਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਮੁਤਾਬਕ 2016 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ ਅਫਰੀਕੀ ਅਮਰੀਕੀ ਮੂਲ ਦੇ ਛੇ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 18 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

63 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੇਟ ਪਾ ਚੁੱਕੇ
ਅਨੈਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਛੇਤੀ ਵੱਟਿਗ ਕਿਉਂ
ਹਨ। ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਇਸ ਸੁਖੇ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਵੇਟ
ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਕੋਣਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਹੈ।

ਲੁਖ ਤੋਂ ਵਾਧ ਹੋ ਅਤ ਪਿਛਲਾਂਆਂ ਚਣਾਂ ਵਿੱਚ
ਟੈਕਸਸ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁੱਲ ਵੇਟਾਂ ਤੋਂ
ਬਸ ਵੀਗ ਲੁਝ ਹੀ ਦਰ ਹੈ।

ਵਾਟਿਗ ਕਰਨ ਦਾ ਰਵਾਇਤਿਕ ਤਰਕਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਲੋਕ ਲੰਬੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਕੇ ਵੇਟ ਪਾਉਂਦੇ
ਹਨ, ਸੋਸਲ ਡਿਸਟੈਂਸਿਗ ਦੇ ਅਨੁਰੱਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਸ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਸੱਭਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਡਲ ਕਰਕੇ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਸੁਧਿਆਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਇਹ ਜਾਣੁਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਛੇਤੀ ਵੇਟਿਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਸਾਂਠੇ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਕੌਣ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਛੇਤੀ ਵੇਟਿਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ। ਟਫਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਵਾਰ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਆਨ ਸਿਵਿਕ ਲਰਨਿੰਗ ਐਂਡ ਇਗੋਜੈਂਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 21 ਅਕਤੂਬਰ ਤੱਕ 18-29 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਤੀਹ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਵੋਟ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 20 ਲੱਖ ਵੋਟ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਥੋਂ ਵੇਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਖਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਏ ਚੋਣ ਸਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੰਘੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰ ਵੱਧ ਸੁਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੇਟਿਗ ਕਰ ਮੁੰਹ ਢੱਕਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ 30 ਸੁਭਿਆਂ ਨੇ ਛੇਤੀ ਵੇਟਿਗ ਅਤੇ ਪੇਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੇਟਿਗ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇੱਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸਟ ਜ਼ਰੀਏ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪੇਸਟ ਜ਼ਰੀਏ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੁਭਿਆਂ ਨੇ ਵੇਟਿਗ ਪੱਤਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਫ੍ਰੋਪ ਬੈਕਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਪੇਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੇਟਿਗ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਵਾਪਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿਖੇ ਸੁਭਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸਟ ਬੈਲੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੇਲ

A close-up photograph of a person's torso. They are wearing a pink and blue vertically striped button-down shirt. Over the shirt, a tan-colored zip-up jacket is partially visible. A red, white, and blue "I VOTED!" sticker is pinned to the center of the shirt. The sticker features the words "I VOTED!" in large white letters, "I'M VOTING!" in smaller letters above it, and "#iamselectionready" at the bottom. There is also a small graphic of a person voting. The background is dark.

ਇਨ ਵੋਟਿਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਨੌਰਬ ਕੈਰੋਲਾਈਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪੇਸਟਲ ਬੈਲੇਟ ਨੂੰ 12 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੁਝ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿਗ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਦਿਨ ਪਿੱਛੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿਗ ਦੀ ਤਰੀਕ 13 ਅਕਤੂਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਿਨੋਸੋਟਾ ਅਤੇ ਸਾਊਬੋਡੇਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂ 46 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੋਟਿਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੁਝ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿਗ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਪੋਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਟਿਗ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿਗ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੌਖੀ ਵੋਟਿਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋਨਜੀਆ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਵੋਟਿਗ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਝਾਂ 'ਤੇ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੇਨਸਿਲਵੀਨੀਆ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੋਟਿਗ ਚਿੱਠੀਆਂ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਲਿਫਾਫਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੋਟਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਚਿੱਤਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਗੁਪਤ ਲਿਫਾਫਾ ਦੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੁਝ ਵੋਟਿਗ ਪੱਤਰ ਗੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਚੋਣਾ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਛੇਤੀ ਵੋਟਿਗ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਵੋਟਿਗ ਫੀਸਦ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਨੇ ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀ ਰਾਇਟਰਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ 15 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਤਦਾਤਾ ਵੇਟ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਯਾਨਿ 65 ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਿਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ 1908 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਵੱਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆ ਰਹੇ ਵੋਟਿਗ ਪੱਤਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਕੌਣ ਜਿੱਤੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟੰਗਪ ਨੇ ਇਸੇ ਸਾਲ ਪੇਸਟਲ ਬੈਲੇਟ ਦੇ ਬਿਲਾਫ ਮੁਹਿਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੋਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੋਟਿਗ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬ੍ਰਿਸ਼ਟ ਚੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਵੇਟ ਪਾ ਸਕਣਗੇ। ਪੋਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੋਟਿਗ ਪ੍ਰਤੀ ਟੰਗਪ ਦੀ ਨਾਰਜ਼ਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਿਗ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲਈਆ ਪ੍ਰੋਤੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੋਸਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੋਟਿਗ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫਰਜੀਵਾੜਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਸੰਕੇਤ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 2017 'ਚ ਹੋਈ ਇੱਕ ਰਿਸਰਚ ਮੁਤਾਬਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਜੀ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 0.00004% ਤੋਂ 0.0009% ਤੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਸਰਚ ਬ੍ਰੇਨਨ ਸੈਟਰ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦੂਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਧਨਾਫ਼ ਕਿਉਂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਗਰੀਬ ਕਿਉਂ ਹਨ ?

ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਨਾਰਵੇ ਵਾਂਗ ਧਨਾਛ ਕਿਉਂ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਨਾਈਜ਼ੀਰੀਆ ਵਾਂਗ ਗਰੀਬ ਕਿਉਂ ਹਨ ? ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹਿਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਕਈ ਜਵਾਬ ਹਨ। ਜਗਨ ਫਿਲਾਸ਼ਫਰ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮੈਕਸ ਵੈਬਰ (1864-1920) ਆਧੁਨਿਕ ਪੱਛਮੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਖਰੇਵੇਂ ਹੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਆਰਥਿਕ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮੀਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿਕਾਗੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਪੀਅਰਸਨ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜੇਮਜ਼ ਰੋਬਿਨਸਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਬਿਨਸਨ ਨੇ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਸਰਦੇ-ਪੁਜਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਇਹ “ਪਾੜਾ, ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ।” “ਨਾਰਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ-ਜੀਅ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਉਪ-ਸਹਾਰਾਈ ਅਡਗੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਸਿਏਰਾ ਲਿਓਨ ਜਾਂ ਅਮੀਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੈਤੀ ਨਾਲੋਂ 50 ਗੁਣਾਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ।” “ਸਿਏਰਾ ਲਿਓਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਭਾਵਨਾ 30 ਸਾਲ ਹੈ ਪਰ ਨਾਰਵੇ ਵਿੱਚ ਇਹ 80 ਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਬੇਹਿਸਾਬ ਪਾੜਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਰਾਬਿਨਸਨ ਨੇ ਨੈਚੁਰਲ ਐਕਪੈਰੀਮੈਂਟਸ (ਕੁਦਰਤੀ ਤਜਰਬੇ) ਵਜੋਂ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਅਣਵਿਉਂਤੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੱਦੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਗਾਊਂ ਵਿਉਂਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੇਸਾਲ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ
ਗਰੱਦ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ
ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬਰਲਿਨ ਨੂੰ

ਰਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ
ਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ
ਸਮੀਵਾਦ ਦਾ ਅਸਗਾ“
ਭਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਅਮਰੀਕਾ ਅਮੀਰੀ ਹੈ
ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਆਏ, ਉਹ
ਇੱਥੇ ਐਂਗਲੇ -
ਸੈਕਸਨ ਪ੍ਰੈਟੈਸਟਾਂਟ
ਕੰਮ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਲੈ
ਕੇ ਆਏ ਪਰ ਜੇ
ਤੁਸੀਂ ਬੁਟਿਸ਼
ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ
ਪੜਾਵ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ
ਤੇਲ ਹੈ।“ ...ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ
ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਕੀ ਹੋ ? ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਜਾਂ ਜਪਾਨ ਵਿੱਚੋਂ
ਕਿਸ ਕੋਲ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ
ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਪਜਾਊ ਹੋਣ ਲਈ ਨੇਵੇਸ਼, ਤਕਨਾਲੋਜੀ,
ਸਿਚਾਰੀ, ਖਾਧਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿੱਚ
ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਹਰਾ ਇਨਕਲਾਬ, ਬੀਜਾਂ
ਦੀਆਂ ਸੁਧਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ। ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ
ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੜਕਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।
ਪ੍ਰਛੇਤ ਰਾਬਿਨਸਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ
ਭੁਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ,
ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਭੁਗੋਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਇਸ
ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ ? ਮੇਰਾ
ਮੁਤਲਾਹ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਅਪਾਂਕੇ ਲਈ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਕੇਉਂ ਰਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਰਾਬਿਨਸਨ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।“ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਬਾਬਵੇ ਅਤੇ ਸਿਏਰਾ ਲਿਓਨ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੁਸ਼ਹਾਲੀ ਇਕੱਲੇ ਬਿਟਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਿਰਜੀ।“ ਰਾਬਿਨਸਨ ਮੁਤਾਬਕ ਬਸਤੀਵਾਦ ਤਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੁਲਨਾਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਭਤ ਦੇਣ ਦਾ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਭੁਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਵਧੀਆ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾਗੋਲੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਕਦੀ। ਰਾਬਿਨਸਨ ਦਸਦੇ ਹਨ, “ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਭਰੂਰ ਹਨ... ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਨਾਰੇ ਵੇਂ ਕੋਲ ਤੇਲ ਹੈ ਪਰ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਅੰਗੋਲਾ ਕੋਲ ਵੀ

ਤੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਉੱਪਰ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਲੋਭਨ ਸਿਰਜਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।“ ਅਰਥਾਤਾਸਤਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਨਿਯਮ) ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਹੋਕਾਂ ਉੱਪਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲਾਫ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਫਰਾਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਪਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਮਜ਼ ਰਾਬਿਨਸਨ ਵਖੱਵਾਦੀ ਅਤੇ ਸੰਮਿਲਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਹ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਥੱਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੂਹਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਸਹੇਲੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ

ਦੁਸ਼ਹਿਰਾ ਅਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਾਮਨ ਨੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਗਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਨੂੰ ਐਲਟੀਸੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਕਦ ਅਦਾਇਗੀ, 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੈਸਟੀਵਲ ਐਡਵਾਂਸ ਅਤੇ ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਮੂਹ੍ਯੇ ਮੂੰਹਿ ਵੱਡੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਕੋਰੋਨ ਰੁਪਏ ਦੇ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਆਜ ਮੁਕਤ ਕਰਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਮੰਗ ਨੂੰ ਹੁਲਾਗਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਹ ਕਦਮ ਸ਼ਲਾਘਯੋਗ ਹਨ। ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਐਲਾਨ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਗਾਰੰਟੀਆਂ, ਤਰਕਹੀਣ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਸਸਤੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖਿੜਕੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤਕ ਹੀ ਸੇਧਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋਬਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਨਕਦੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਵਲ 48 ਲੱਖ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾਲਾਭ ਲੈ ਸਕਣਗੇ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਵਧੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਵਧਾਉਣ ਵੱਲ ਅਹੁਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਐਲਟੀਸੀ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਤਾਂ ਵੀ ਮੰਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕ ਕੋਰੋਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ 2021 ਤਕ ਐਲਟੀਸੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਤਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਦੇ 12% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਿਹਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਖਪਤ ਉਤਪਾਦ ਜਿਵੇਂ ਟੀਵੀ, ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ, ਫਰਿਜ, ਵੈਕਿਊਮ ਕਲੀਨਰ, ਮੈਜ਼, ਮੂਰਤੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਨ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਹੋਟਲ ਤੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਖੇਤਰ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਤਨਾਂ ਤੇ ਪਛਤਾਵਾ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਜੀਐਸਟੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੈਂਟਰਲ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ 2017 ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਟੈਕਸ ਸੁਧਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹੋ ਜੀਐਸਟੀ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਸੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਰੁਧਰਾਮ ਰਾਜਨ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਮਿੱਤਰਾ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿਚ ਠੋਸ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਹੈ। ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਦੀ ਥਾਂ ਚਾਰ ਟੈਕਸ ਸਲੇਬਾਂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਕਰੀਬਨ 30% ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪੈਟਰੋਲ, ਡੀਜ਼ਲ, ਸ਼ਰਾਬ ਆਦਿ ਜੀਐਸਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਾਲ 2022 ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 14% ਦੀ ਦਰ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ 2022 ਤਕ ਜੀਐਸਟੀ ਉੱਤੇ ਸੈੱਸ ਲਾ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਉਂ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਜੀਐਸਟੀ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਕ ਲਗਭਗ 500 ਸੋਧਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਕ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਘਵਾਦ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖੀ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਆਸੀ ਸਹਿਮਤੀ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਵੱਜੀ। ਕੁਝ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵਉਂ ਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਹੋਠ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿਲਹਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਜੀਐਸਟੀ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 2022 ਤੋਂ ਅਣਿਮਿਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਕ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸਸਤੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ

ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਨਾਮੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਫਿਰ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ। ਮੁਆਵਜੇ ਦੀ ਥਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੁਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜੇ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਵੀ 2022 ਤੋਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਰ ਵੀ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਤਕ ਵੇਗੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲਬਾਜੀਆਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਖਰਚੇ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੰਦੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇਅਮਾਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀਡੀਪੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 2020-21 ਵਿਚ -9.5% ਰਹੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਦਾਰੇ ਅਤੇ ਰੇਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਨਫ਼ੀ (-12% ਤੋਂ -14%) ਰਹਿਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਜਾਹਿਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਰਬੀਆਈ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮੁਦਰਾ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਾਨਣ ਪਾਇਆ। ਆਰਬੀਆਈ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਖਾਲੀ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿੱਤੀ ਘਟਾ 14% ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰੇਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾਉਣਗੀਆਂ। ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮੰਦੀ ਤੋਂ ਨਜ਼ਿਠਣ ਵਿਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਜੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਲਈ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ (ਜਨਤਕ ਖਰਚੇ ਘਟਾਉਣੇ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਬੋਲ ਪਾਉਣਾ) ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਕੋਲ ਖਰਚ ਕਰਨ ਯੋਗ ਆਮਦਨ ਵਧਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਮੰਦੀ ਦੇ ਲੰਮੇ ਵੱਧਣ 'ਤੇ ਯਕੀਨਨ ਰੋਕ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਖੋਸਲਾ

ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਟੀਰ

ਨਿੱਘਰਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਿਰਫ ਆਰਥਿਕਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਨਿੱਘਰਦੀ ਬਲਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ-ਸਮਾਜਿਕ, ਸਿਆਸੀ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਇਖਲਾਕੀ ਪੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿੱਘਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨਿੱਘਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੈਰੋਮੀਟਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਜਮਾਤੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਣੌਟ ਅੰਗ ਹਨ। ਮੁੱਢ ਕਦੀਮੀ ਸਮਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਮਾਤਾਂ ਪਨਪਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਾਧਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਜਮਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਲਈ ਕਾਬਜ਼ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗਰੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਯਥਾਸਥਿਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਤਨੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ

ਕੁਦਰਤੀ ਧਰਮ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸੱਭਿਆਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਮਲੇਸ਼ ਹਨ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਜੁ ਰਮਾਂ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਇਹ ਫਰੇਬੀ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਉਲਟਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਤਥਾਹਾ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਪਰ ਦੋਸ਼ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਤਰ ਪੁਦੇਸ਼ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸੌਂਗਰ ਨੇ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ। ਲੜਕੀ ਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ

ਗਰੋਹ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਖੀ ਹੋ ਵੇਂ। ਇਹ ਮੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਰੋਹ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੰਡ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਸਾਰੇ ਉਸਾਰਾ-ਢਾਂਚੇ ਨੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ! ਸਭ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਦੰਡ ਨਾਕਾਫੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਅਪਰਾਧੀਆਂ’ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਅਲੱਗ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣੀ। ਸੋ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੁੱਖੀ (ਰਾਜਾ), ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗਰੋਹ (ਪੁਲਿਸ/ਫੌਜ) ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਟੇਟ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਜੁਰਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਉਰੋ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਦਲਿਤ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦੱਬਿਆ ਕੁਚਲਿਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਾਸੀਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ’ਤੇ ਹੀ ਕੌਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ 2019 ਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਜ਼ਾਖਾਫਤਾ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 21.7% ਦਲਿਤ ਹਨ। ਸੁਣਵਾਈ ਅਧੀਨ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 21% ਦਲਿਤ ਹਨ ਜਦਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਸੋਂ ਦਾ 52% (51.9%) ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਸੋਂ ਦੇ ਇਹ ਤਬਕੇ ਆਪਣੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਤੱਥ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਘ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਪੱਖੀ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਤਬਕੇ ਮੁੱਢੋਂ-ਸੁੱਢੋਂ ਜ਼ਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ ਹਨ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਬਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਜ਼ਰਿਮ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸੰਘੀ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਧਾੜਵੀਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਧਾੜਵੀ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਧਾੜਵੀਪੁਣਾ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਜੀਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਧਾੜੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਹਿੱਸਕ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮੁਦਈ ਹੈ। ਇਹ ‘ਪੂਰਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ’ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਪਰ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਅਹਿੰਸਾ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਬਾਦਿਲੀ ਅਸੱਭਿਅਕ ਅਤੇ ਪਿਛੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭਿਅਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੀ ਮੰਤਰੀ (ਹੁਣ ਸਾਬਕਾ) ਚਿਨਮਯਾਨੰਦ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਫਿਜ਼ਿਓਥਰੈਪੀ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਾਲ ਜਥਰ-ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ। ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਚਿਨਮਯਾਨੰਦ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿੱਲ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮਿਲਾਫ ਸੀ। ਵੇਂਟਾਂ ਪਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਵੇਂਟ ਪਵਾਇਆਂ, ਜੁ ਬਾਨੀ ਵੇਂਟ (ਵੇਂਚਿਕ ਵੇਂਟਕ) ਰਾਹੀਂ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ। ਧੱਕਾ ਆਪ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਧੱਕੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਉਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੀ ਸੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਦੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਹਿੰਸਾ ਸੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸਲਿਮ, ਦਲਿਤ, ਅੰਦਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਬਣੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਦ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਆਖਰੀ ਦਲਿਤ ਜੱਜ ਸਨ। ਉਹ 2010 ਵਿਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਉਂ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਲਿਤ ਜੱਜ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਸ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ? ਇਸ ਦੀ ਉੱਭਰਵੀਂ ਉਦਾਹਰਨ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਕੇਸ ਹੈ। ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਰ ਨੇ ਇਹ ਮਸਜਿਦ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਢਾਹ ਕੇ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਤਤਵ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਥੇ ਮੰਦਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ 1949 ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਜਥਰੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ 1992 ਵਿਚ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਢਾਹਿਆ ਜਾਣਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਸੀਟ ਮਿਲ ਗਈ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 24 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ) 'ਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 601 ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 26 ਜੱਜ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ ਜੋ ਕੁੱਲ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕੇਵਲ 4.3% ਹਨ ਜਦਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਸੋਂ ਵਿਚ 14.2% ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਨ।

Do you pop pills for heartburn?

Beware, it can put your kidneys at risk

Those heartburn pills are bad for you they can increase relative risk of developing chronic kidney disease or kidney failure.

Millions of people popping common heartburn and indigestion pills could be at an increased risk of kidney failure, suggests a recent analysis. The study found that individuals who used proton pump inhibitors (PPIs), which reduce gastric acid production, had a 33% increased relative risk of developing chronic kidney disease or kidney failure when compared with non-users. Previous

studies showed a link between use of heartburn pills and kidney damage and even fractures.

To investigate, Charat Thongprayoon and his colleagues conducted an analysis of published studies that reported the risk of chronic kidney disease or kidney failure among PPI users compared with non-users. Five studies with

536,902 participants met the eligibility criteria and were included in the meta-analysis. Individuals who used PPIs had a 33% increased relative risk of CKD or kidney failure when compared with non-users.

Thongprayoon noted that this study demonstrated a significant association between the use of PPIs and increased risks of chronic kidney disease and

kidney failure. "Although no causal relationship has been proven, providers should consider whether PPI therapy is indicated for patients. Chronic use of PPIs should be avoided if not really indicated," he added. The findings are presented at ASN Kidney Week 2017 at the Ernest N. Morial Convention Center in New Orleans, LA.

Your city's toxic air may harm even your mental health, finds study

The effects of air pollution on cardiovascular health and lung diseases like asthma are well established, but this area of brain health is a newer area of research.

The higher the level of particulates in the air, the greater the impact on mental health, a new study warns. Air pollution may be detrimental to your mental health, according to the study which found a link between toxic air and psychological distress.

"This is really setting out a new trajectory around the health effects of air pollution," said Anjum Hajat, from the University of Washington in the US.

"The effects of air pollution on cardiovascular health and lung diseases like asthma are

well established, but this area of brain health is a newer area of research," said Hajat.

Scientists have identified "social determinants" of physical and mental well-being, such as availability of healthy foods at local grocers, access to nature or neighbourhood safety.

Air pollution, too, has been associated with behaviour changes - spending less time outside, for instance, or leading a more sedentary lifestyle - that can be related to psychological distress or social isolation.

The study, published in the

journal Health and Place, looked for a direct connection between toxic air and mental health, relying on some 6,000 respondents.

Researchers then merged an air pollution database with records corresponding to the neighbourhoods of each of the 6,000 survey participants.

The team zeroed in on measurements of fine particulate matter, a substance produced by car engines, fireplaces and wood stoves, and power plants fuelled by coal or natural gas.

The study found that the risk of psychological distress increased alongside the amount of fine particulate matter in the air. Fine particulate matter (particles less than 2.5 micrometres in diameter) is easily inhaled, can be absorbed into the bloodstream and is considered of greater risk than larger particles. The current safety standard for fine particulates, according to the US Environmental Protection Agency, is 12 microgrammes per cubic metre.

Mushrooms are the newest 'superfood'. They protect you from signs of ageing and keep you healthy

Mushrooms are loaded with antioxidants and can fight ageing as well as protect from free radicals that can cause cancer, coronary heart disease and Alzheimer's.

A team of Penn State researchers found that mushrooms are rich in antioxidants that could be used fight ageing and boost general health. The study suggests that mushrooms have high amounts of ergothioneine and glutathione, both important antioxidants, said Professor Robert Beelman. Previous research said mushrooms can fight dementia and Alzheimer's disease.

He added that researchers also found that the amounts of the two compounds varied greatly between mushroom species. "What we found is that, without a doubt, oxidative stress.

mushrooms are highest dietary source of these two antioxidants taken together, and that some types are really packed with both of them," said Beelman.

Beelman said that when the body uses food to produce energy, it causes oxidative stress because some free radicals are produced. Free radicals are oxygen atoms with unpaired electrons that cause damage to cells, proteins and even DNA as these highly reactive atoms travel through the body seeking to pair up with other electrons. Replenishing antioxidants in the body, then, may help protect against this

"There's a theory — the free radical theory of ageing — that's been around for a long time that says when we oxidize our food to produce energy, there's a number of free radicals that are produced that are side products of that action and many of these are quite toxic," said Beelman. "The body has mechanisms to control most of them, including ergothioneine and glutathione, but eventually enough accrue to cause damage, which has been associated with many of the diseases of ageing, like cancer, coronary heart disease and Alzheimer's."

According to variety, containing the tested," said Beelman. researchers, the amounts highest amount of the two "This species is really of ergothioneine and compounds among the 13 popular in Italy where glutathione in mushrooms species tested. "We found searching for it has vary by species with the that the porcini has the become a national porcini species, a wild highest, by far, of any we pastime."

How personal wealth shapes political lives

People in leadership roles have a lot to say once they move beyond the limitations of the constitutional oath of office and secrecy

British Prime Minister whom he has four children, he (PM)? Boris Johnson has said that he plans to resign from his post. The reason for this is not that he is on a politically slippery slope but that he cannot survive on the salary and allowances he gets as PM. He feels that he can earn much more through lectures and writing.

Just for the record, Johnson earns £150,402 in salary and perks, or close to £1.45 crore a year. According to Johnson, he is financially strapped since he has six children. According to the divorce agreement with ex-wife Marina Wheeler, with resigning. Tony Blair is

has to pay a hefty alimony. His salary, as it is now, is not enough to cover the education needs of all his children.

Before becoming leader of the Conservative Party, he earned £275,000 a year from The Telegraph. An additional two lectures a month would bring in another £160,000.

Apparently, he misses those days and wants to return to them.

His predecessor, Theresa May, probably serves as some motivation to him. She earned millions through speeches and writing just a year after

another former PM who has had a thriving career on the lecture circuit. Many of them get lucrative consultancies after demitting office with big corporations and foreign governments. There was a time when politicians used to step down from office and take

time off to reflect on issues. No longer. Now people want to know the secrets of decision-making at the top, which is most plausible coming from those who were in positions of great power.

People in leadership roles have a lot to say once they move beyond the limitations of the constitutional oath of office

and secrecy. May is just one example. The recollections of United States (US) presidents about their time in office are highly sought after. It is four years since Barack Obama left office, but he continues to be one of the most expensive speakers on the circuit. Even before Obama became President, he used to pull in a lot of money as a writer.

While Obama left office with dignity and grace, Bill Clinton left his post under a cloud. But that has not stopped him from earning from various engagements. His autobiography *My Life* sold over 2.25 million copies from which he earned about \$200 million. He and his wife, Hillary Clinton, had made over \$153 million from 729 lectures until Hillary's presidential run.

Lectures and books account for about 60% of the Clintons' total earnings.

It has not always been like this. Ronald Reagan, who was a successful president, came in for much opprobrium when he entered the lecture circuit. After completing his stint at the White House, he went on a speaking tour in Japan. He was apparently paid \$2 million for two 20-minute speeches and a few public appearances.

He became the target of fierce criticism in the media and among American intellectuals. As a result, Reagan swore that he would no longer be part of any public lecture circuit.

This trend is now gaining momentum in India. It is a different matter that we have a dearth of politicians who can give insightful and interesting lectures. Most of them do not need this to earn money. Their income tax returns bear witness to the fact that once they enter politics, it does not take long for their wealth to increase dramatically. One reason could be that many of them are what can be called career politicians, unlike say Bill Clinton or Blair who are accomplished lawyers by profession and who went into politics later.

Let us take a look at Bihar where assembly elections are round the corner. Data released by the Association for Democratic Reforms (ADR) claims that about 60% of candidates from the two main alliances are millionaires. They have assets ranging from ₹1 crore to ₹60 crore. Not just this, on the basis of affidavits given to the Election Commission last year, ADR stated that 439 Members of

Parliament in the current Lok Sabha are crorepatis.

But let me be clear. There is nothing wrong in millionaires entering Parliament and state legislatures, provided they make sincere efforts to increase the wealth of the people who elected them and try and usher in a level playing ground. But India ranks 94th in the Global Hunger Index out of 107 countries and its per capita income is ₹1.35 lakh annually. More than 250 million people live below the poverty line. It should also be remembered that a person who spends ₹32 a day is not considered poor by our government. With this amount of money, a person cannot have two square meals a day.

What about the needs of citizens on the health and education front? India's case is different from the West and the US where the gap between the wealth of political leaders and the people is not so stark. Our people are poor and our representatives are rich. And that is why it seems unlikely that too many of our politicians will think on the same lines as Johnson.

Shashi Shekhar is editor-in-chief, Hindustan

Punjab passes bills to block Centre's farm laws

The Punjab assembly on Tuesday passed four bills and a resolution to counter the three agriculture marketing laws enacted by the Centre last month, and pledged to safeguard the interests of the state's farmers, who are concerned that the central legislation would deprive them of government-fixed minimum support prices (MSPs) for their produce and put them at the mercy of big agribusinesses.

After a five-and-a-half-hour discussion, the bills were unanimously passed by all members of the ruling Congress, the opposition Aam Aadmi Party (AAP), Shiromani Akali Dal (SAD) and the Lok Insaaf Party (LIP) who were present in the House.

After the passage of the bills, chief minister Captain Amarinder Singh, flanked by leaders of the opposition parties, met governor VP Singh Badnore and handed over copies of the four bills.

"The government will take legal recourse if the governor does not sign the amendment bills passed in the state

assembly to save the farmers and agriculture," Singh said.

The Punjab version of the central legislation is aimed at addressing the concerns of farmers and may be adopted by other non-National Democratic Alliance (NDA)-ruled states, including a provision to protect the MSPs that government procurement agencies pay for farmers' produce.

The Farmers' Produce Trade and Commerce (Promotion and Facilitation) Bill, 2020; the Farmers (Empowerment and Protection) Agreement on Price Assurance, Farm Services Bill, 2020; and the Essential Commodities (Amendment) Bill 2020 were pushed through in Parliament last month.

Big farmers' groups, particularly in Punjab and Haryana, say the Centre's farm reforms could pave the way for the dismantling of the system of MSPs and that deregulation will leave them vulnerable to powerful

Because the state laws are in conflict with the central laws, which have been signed by President Ram Nath Kovind, they would require presidential assent to be enacted.

Singh said he had sought an appointment with President Ram Nath Kovind between November 2 and 5, and all Punjab legislators will together go to meet him to seek his intervention in the interest of the state.

Singh was accompanied by Leader of Opposition Harpal Singh Cheema, Punjab Congress president Sunil Jakhar, and Shiromani Akali Dal leader Sharanjit Singh Dhillon, among others, to the meeting with the governor.

The Bharatiya Janata Party (BJP) - the party in power at the Centre and behind the three central laws - has two members in the state assembly and both were conspicuous by their absence.

The amendment bills - the Farmers' Produce Trade and Commerce (Promotion and

Facilitation) (Special Provisions and Punjab Amendment) Bill, 2020, the Farmers (Empowerment and Protection)

Agreement on Price Assurance and Farm Services (Punjab Amendment) Bill, 2020, and the Essential Commodities (Punjab Amendment) Bill, 2020 - guarantee minimum support price (MSP) for wheat and paddy growers, and provide for imprisonment of not less than three years and fine for its sale or purchase below the MSPs.

"No sale or purchase of wheat or paddy shall be valid unless the price paid for such agriculture produce under a farming agreement is equal to, or greater than, the MSP announced by the Central government for that crop," reads section 4 of the Farmers' (Empowerment and Protection) Agreement on Price Assurance and Farm Services (Special Provisions and Punjab Amendment) Bill, 2020.

The state also seeks to reserve the powers to levy a fee on private entities for buying the produce of farmers anywhere in

the state as well as regulate or prohibit the supply of and impose stockholding limits on essential food items. The House also adopted a resolution which demanded the annulment of the three "anti-farmer" laws and a proposed central Electricity Bill on power tariffs, which seeks to bar states from offering power subsidies, along with the promulgation of a fresh ordinance making the procurement of foodgrains at MSPs a statutory right of farmers. The fourth bill, an amendment to the Code of Civil Procedure, 1908, bars courts from attaching landholdings below 2.5 acre in recovery proceedings.

The two-day special session of the assembly was also extended by a day as the legislative business also included seven other bills which could not be taken up because the House adjourned to allow the CM and other legislators to meet the governor to hand over the bills. These remaining bills will be taken up on Wednesday.

Carbs are not the enemy : This study says high carb diet may lead to weight loss

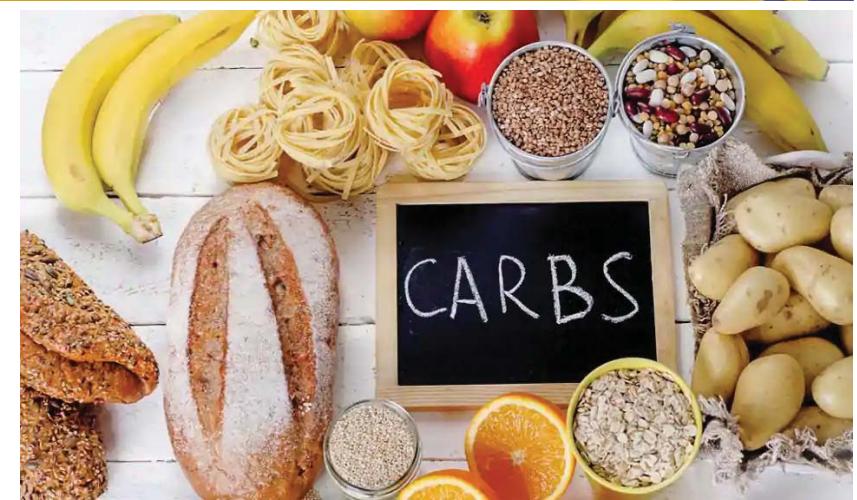
The study's results support previous research finding that a plant-based, high-carbohydrate diet can help with weight regulation and body composition and reduce the risk for type 2 diabetes.

(News Agencies)A diet rich in healthy carbohydrates -- found in fruits, vegetables, and whole grains -- can reduce body weight and improve insulin function in overweight individuals, a study claims. In the 16-week clinical trial, researchers with the US-based non profit Physicians Committee for Responsible Medicine placed participants in either a plant-based, high-carbohydrate, low-fat diet group or asked them to maintain their current diet.

The plant-based diet group avoided all animal products and added oils and limited fat intake to 20-30 grammes per day. There were no limits on calories

"Fad diets often lead people to fear carbohydrates. But the research continues to show that healthy carbohydrates -- from fruits, vegetables, beans, and whole grains -- are the healthiest fuel for our bodies," said Hana Kahleova, lead author of the study published in the journal Nutrients.

Total carbohydrate intake did not change in the control group, but increased significantly in the plant-based diet group, both as absolute intake and as a percentage of total calories. Participants focused on whole, complex carbohydrates from fruits, vegetables, whole grains,

or carbohydrate intake. The control group maintained their current diets, which included meat and dairy products. Neither group altered their exercise routines.

and legumes. At the end of the trial, body mass index, body weight, fat mass, visceral fat volume, and insulin resistance decreased significantly in the plant-based diet group. There were no significant changes in the control group. The study's results support previous research finding that a plant-based, high-carbohydrate diet can help with weight regulation and body composition and reduce the risk for type 2 diabetes. Complex carbohydrates are naturally rich in fibre -- a nutrient found in plant foods that adds bulk to the diet without adding extra calories. Previous studies have shown that high-fibre diets are effective for weight loss and can help reduce the risk for type 2 diabetes, heart disease, and certain types of cancer.

World Contraception Day **Tracking apps can help you have safe sex**

It is 2018 and technology is finally acknowledging female reproductive health as an important area to invest in. There are many apps and wearables that are introducing newer features to help women understand their bodies better. But a lot of work is yet to be done; for instance, many of these apps lack a pregnancy tracker - the need for which was highlighted in a popular Twitter thread recently. US-based Swapna Krishna, a technology writer spoke about how health tracking apps for women are not inclusive as many don't account of pregnancy as a feature. During pregnancy, women are bound to put on weight, stop menstruating and even go through various hormonal changes. But these aspects of reproductive health have been completely ignored by technology, with the exception of Nokia's health tracking app.

Dot: This app helps you plan or prevent your pregnancy based on your menstrual cycle. The app uses a method called Dynamic Optimal Timing (DOT) and tells you if you are in risk for conception rating it low, medium or high. It has a pretty accurate period tracker, keeps a record of symptoms and moods during your cycle and also lets you share this information with your doctor. Though the app is free, some paid additional features allow you to share information with your partner.

Clue: This period-tracking app is the most gender-neutral application out there, so no flowers, no pink butterflies. It gives you information on your ovulation days; apart from this it also helps you with health logs, frequency of exercise, moods, menstrual flow and cervical fluid. Another great feature is its ability to predict your next three cycles accurately, along with the symptoms. This way you can always be prepared.

World Contraception Day: Common types of birth control, apart from condoms

World Contraception Day: We list some of the most common birth control methods available in India, and let doctors explain just how effective they really are.

Despite the fact that 47.8% of women in India use some form of birth control, there is still quite a bit that the average woman doesn't know about her birth control.

To make matters worse, with all of the conjecture that gets thrown around about it, finding the right type of birth control can be a tricky process and a bit confusing. Thus explaining why, more than half of India's population in its reproductive age (15-49 years) doesn't use a modern method of contraception to prevent unwanted pregnancies or spaced births.

However, first of all, it's important to understand what exactly birth control means.

"It's a method of contraceptive that prevents a woman from getting pregnant, but how each method works, as well as the side effects, pros, and cons for each differ," Dr Namita Gupta, gynaecologist, Pearl Healthcare, Mumbai says.

The misinformation floating around about birth control is staggering. Part of that can be blamed on a lack of readily available information. So, on World Contraception Day (September 26), we went to the experts to clear up the confusion. Read on to learn the different options available to you, the pros and cons of each and the truth about some of the common misconceptions surrounding birth control.

"Finding the right birth control is such an individual experience, it comes down to trial and error. What one woman

responds to well may not be the right fit for another," Kolkata-based gynaecologist Dr Ratnabali Ghosh says. Ahead, a look at different types of birth controls and how they work:

The pill

One of the most common methods of birth control, this is a hormonal approach that uses estrogen and progestin (female sex hormones) to arrest ovulation.

"It prevents the body from ovulating by creating an environment that is similar to pregnancy. When a woman is pregnant, she doesn't ovulate, so mimicking that environment means that women on the pill cannot get pregnant," Dr Ghosh says.

Unfortunately, that means a lot of the side effects women on the pill experience are similar to pregnancy side effects: Water retention, breast tenderness, headaches, bloating, nausea, and breakthrough bleeding. "The severity of these effects depends

on the dosage, the way the hormones are administered, and a woman's individual response to hormones. Pros of the pill include reliable cycle control and the fact that it's a proven method that's been tried and tested. But, since the pill needs to be taken daily, even missing a single day can mean you're at risk for pregnancy," Dr Ghosh says.

Vaginal ring

This involves inserting a hormone-filled ring into the vagina, where the hormones are absorbed directly into the bloodstream.

"When you take a pill, it has to be absorbed by your intestinal tract, through the liver and into the body. This can cause fluctuations in hormones, which can be uncomfortable for some women and can be responsible for those aforementioned side effects. The ring functions more locally, so you have a lesser chance of suffering from these side effects," Dr Ghosh says.

Talk therapy after a loved one's death is good for mental health, reduced risk of suicide

Grieving patients who receive talk therapy at the general practitioner's shortly after a relative's death, have a lower risk of suicide and psychiatric illness than others, says a new study.

Dealing with grief? Talk to a doctor. In a comprehensive study, researchers from Aarhus University show that increases for grieving people who have received what is known as talk therapy at the general practitioner's clinic shortly after a relative's death, have a lower risk of suicide and psychiatric illness than others. Losing a close family member is psychologically painful. In fact, it is so patients whose general

practitioners often use talk therapy have a lower risk of suicide and other psychological disorders than others."

The purpose of the study was to investigate the effects of early treatment with talk therapy or antidepressant medicine on grieving patients. The researchers looked at three specific consequences in connection with the grief resulting from the death

of a close relative: patient received talk medications. The study suicide, self-harm, and therapy. The research could not, however, provide admission to a results have been any precise measurements psychiatric hospital. The adjusted for both the for the significance of patient's characteristics antidepressant medicine in this context. The full findings are present in the journal- Clinical Epidemiology.

How a behavioural program can reduce stress in cancer patients

According to a new study, a behavioural program to Ohio State University. "It's challenging to take a cancer patients can be taught treatment and scale it up to where it will work with a diverse group of therapists and patients under a wide variety of circumstances," said study author Barbara L. Andersen.

Cancer patients can take part in behavioural programmes that can reduce harmful stress and improve their moods.

The program, now called Cancer to Health, was developed by Andersen and colleagues in the early 2000s. It teaches patients how to think about stress, communicate with doctors and others about their treatment, seek social support, become physically active and take other actions to reduce their stress, improve their mood and enhance quality of life. It consists of 18 weekly sessions and eight monthly maintenance sessions, as well as homework assignments for

patients. Dealing with stress is important because research has found that high levels of stress can lead to not just depression, lower quality of life and negative health behaviours, but also lower immunity and faster disease progression. "We need to help cancer patients deal with their stress, because it has effects on their physical as well as their mental health," Andersen said. In several studies published between 2004 and 2010, Andersen

and her colleagues tested the program and found it effective with breast cancer patients at 15 sites, from California to patients at the Arthur G. James Cancer Hospital at Ohio State. Results showed that patients who went through the program felt better and also had significantly improved immune responses and a lower risk of breast cancer recurrence. This new study aimed to see if some of the results could be duplicated around the country. It involved the Cancer to Health therapists who work with cancer patients at 15 sites, from California to patients at the Arthur G. James Cancer Hospital at Ohio State. Most were associated with local hospitals or cancer support communities. All through the program felt better and also had Ohio State to learn how significantly improved to implement the Cancer to Health program. They then took the program to their sites, where it was tested with 158 patients with a variety of different types of cancer.

Teenagers with religious upbringing enjoy well-being in early adulthood

A new study says that people who attended weekly religious services or practised daily prayer or meditation in their youth reported greater life satisfaction and positivity in their 20s.

Participating in spiritual practices during childhood and adolescence may lead to positive health and well-being outcomes in early adulthood. According to a recent research, people who attended weekly religious services or practised daily prayer or meditation in their spiritual habits. Ying Chen, first author of

the study suggested that, these findings are important for both our understanding of being outcomes in early adolescence. The study noted that these people were less likely to subsequently develop depressive symptoms, smoke, use illicit drugs, or have a sexually transmitted infection than people raised with less regular or less religiously, and our study shows that this can powerfully affect their mental health, and overall happiness and

well-being." For this study analysed health data from mothers in the Nurses' Health Study II (NHSII) and their children in the Growing Up Today Study (GUTS). The researchers controlled for many variables such as maternal health, socioeconomic status, and history of substance abuse or depressive symptoms, to try to isolate the effect of religious upbringing. The results showed that people who attended religious services at least weekly in childhood and meditated daily while adolescence were growing up were 16% approximately 18% more likely to report higher happiness as young adults, 30% less likely to report higher happiness as young adults (ages 23-30) than those who never having sex at a young age, and 40% less likely to have started attending services. They were also 29% more likely to have volunteered in their sexually transmitted communities and 33% less likely to use illicit drugs compared to those who never prayed or meditated.

In Indian cities, the quest for dignity

Many cities still subscribe to an unhelpful policy which enjoins that the people living in "unauthorised" colonies are not eligible to get water and sanitation from the city, although they are "authorised" citizens, holding ration cards, working in the city and contributing to its economy.

Cities in India are characterised by humiliation of having to defecate on the railway tracks nearby. Planners, administrators and mayors prioritise policies and resources in favour of the influential middle-class, with little thought spared for those less fortunate, despite their making up a substantial portion of any city. Geeta Devi used to live and work as construction worker at Yamuna Pushta in Delhi. In the run-up to the Commonwealth Games, she and another 30,000 other households were moved to Savda Ghebra area on the outskirts. "It was like coming to a wild jungle, with nothing around, no water, no toilets, no electricity and we had no house. We had to build our own kutcha house, every second day a water tank would come and we spent hours carrying buckets of water. We used the jungle for defecation. My children were often ill and I had to stop working, so we had very little money. We were in despair," she said. She was poor - and expendable. Babuben Patni, a vegetable vendor, after marriage, came to live in Ahmedabad City. She found that her area - Sinheswari Nagar - had only one public tap, no toilets. It had garbage piled up at the entrance of the area and was water-logged every monsoon. Apart from the residents contracting water-borne diseases, women such as

Babuben faced the humiliation of having to defecate on the railway tracks nearby. The real spark for change starts with the women in slum households who have to queue up to get water; who suffer humiliation when they have to defecate in the open or in badly-maintained public toilets; who have to look after those who get sick from the open festering drains. They are the most keenest on change.

In India, between 25% to 40% of city-dwellers are estimated to live in what are euphemistically called informal settlements. However, a slum need not remain a slum forever. And, that is the story we tell in our book, *The City-Makers*. Today, 20 years later, Babuben is the proud owner of a two-storey pucca house with her own bathroom and toilet. Sinheswari Nagar has drainage, and sewage and garbage is collected every day.

How did the change come about? Not overnight. We detail a long-drawn-out process, involving a chain of actors, from individual households to a non-governmental organisation - Mahila Housing Trust - to officials and elected representatives of the Ahmedabad Municipal Corporation, among others. My colleagues and I in the Mahila Housing Trust have worked for over 25 years to contribute to its economy.

Fortunately, the compulsions of electoral democracy assert themselves. Those in "unauthorised" colonies also happen to have votes; fortunately, programmes such as the Swachh Bharat Mission are kicking in. Consequently, the "unauthorised" restrictions are being relaxed - and where that happens, the slum slowly begins to transform. Fourteen years later, Geeta Devi, says her "jungle" in

Savda Ghebra has become a busy colony. This happened gradually as she and her neighbours formed a CAG, approached their MLA, the Delhi Jal Board and the municipal corporation. She took a loan and installed her own underground water pump and made her own soak pit. At first, her CAG was ignored by the authorities but as they persisted they began getting responses. Today, not only is she recognised by the future.

The significance of the Malabar exercise

Australia is set to join the Malabar naval exercises, finally making it a drill which will see the participation of all four Quad countries - India, United States (US), Japan and Australia. While this was expected - especially after a sharp dip in China-Australia ties and a greater degree of convergence between all the four Quad countries on the need to signal determination against any Chinese attempts to impose its hegemony - it is testament to how quickly the international order is evolving.

There is now a consensus, among every major liberal democracy in the world, that China is a threat - to political systems and open societies, economic self-reliance, and a rules-based regime, particularly in the international seas. India has traditionally sought to hedge its bets in larger geopolitics, but it does not have the luxury to do so anymore, because of

its geography. The fact that India today faces Chinese aggression makes it incumbent on New Delhi to explore and deepen every international alliance which can serve as a source of symbolic and substantive support, including in the maritime domain where China has obvious vulnerabilities.

There is a view that cementing the Quad, including through naval exercises, will alienate China even more - and make reconciliation difficult. But India's experience shows that Beijing tends to respect power and strength. It is not a coincidence that as India-US ties improved in mid-2000s, China was better behaved. It is only with economic strength and partnerships such as the one that will be manifested in the Malabar exercise that India can broaden its options with China. The road to peace in the mountains may lie through the sea.

**BJ DIGITAL &
PHOTOS**

BROADCAST HD FILM QUALITY

Blu-ray DVD
Experience 22 Years

Digital Video & Photos Wedding, Birthday,
Ring Ceremony, Sweet Sixteen &
All Others Function All work in digital

Ph.: 718 441 6516, Cell : 646 403 7334

Arif saleem Bohru (Badshah Khan) first professional wrestler from Jammu and Kashmir

The skill is not an attachment to any caste or religion. I will prove myself to the country and to my parents. Whatever happens, I have to fulfill my dream of becoming the world's top pro-wrestler - Wrestler Badshah Khan Diamonds are filled with particles of nature, all they need is to be polished. All kinds of people live in our society and all are recognized by their work. They do not have to tell, but their skills speak for themselves. Fine metal - just like gold, whose brightness is known by its quality. Today we are going to meet you with a personality who has started making a different identity in the world of wrestling. His name is Arif Saleem. Bohru alias Badshah Khan. Like his name, he is also the king of pro-wrestling. His vision is clear about his future and for that he has made himself like Kundan by taping. Whoever looks at their body designs keeps looking at them again and again. His name comes in the top 5 pro-wrestlers of India and he is the first wrestler to come from Jammu and Kashmir. Our colleague Mr. Surendra Saini Bawaniwal from Aajkyacom talked to him about him, his family and his plans for life to come and tried to get to know him closely. So here are some excerpts from the interlocutionary conversation with Badshah khan

Badshah ji told about himself that his real name is Arif Saleem Bohru, but after coming to wrestling, he has come to be known as Badshah Khan. He was born on 20 May 1998 in Neel village of Ramban district of Jammu. He has a small family.

His father - Mohammad Saleem Bohru (Serves as Sub-INSPECTOR in C.R.P.F)

His mother - Jana Begum (housewife)

His younger brother - Aftab Saleem Bohru (12th class is studying in 2nd semester)

His younger sister - Novreena Saleem Bohru (Studying in 8th grade)

Badshah ji has studied upto 10 + 2 (H.S.S School in Arts-Science from Neel, Jammu). He had English, Urdu, Political Science, Mathematics and Sociology in the subjects of reading) He used to have a lot of interest in his studies too. He earned 75% numbers.

He was also fond of playing cricket as well as body building was going on and earning his name for his country India in wrestling is his first passion and last dream. In order to fulfill this dream, the King is still working hard. Today, cricket has become only a free time game for him.

Body composition of emperor

Age - 23 years

Height - 6 feet 2 inches

Chest - 48 Inches

Bicep (arm) - 18 inches

Weight - 105 kg

It is a very big thing that his pro-wrestling training is going on in the world famous wrestler - The Great Khali's Wrestling Academy (Jalandhar). His trial was taken twice before then and he was able to get admission in Khaliji's academy. King himself never thought that he would get such a platform. But the hard work they have done, they are also proud of themselves today. Every day there is a six-hour pro-wrestling class in Khali Ji's Academy (Jalandhar), then he works out in the gym for two hours and exercises cardio in the morning for one hour. Badshah ji has also won the belt of World Heavy Weight Championship.

Badshah ji is going to debut in WWE-World Wrestling Entertainment but he has not received any monetary support or sponsorship from any place yet. Everyone knows that Pro-Wrestling is an independent sport and other sports in this field too. It costs a lot like Badshah ji is spending all the training expenses till date from his home. Due to weak economic condition, many boys of Badshah's village and neighborhood could not come in this area. However, the Great Khali's academy is training about 100 boys from different states and regions. Badshah ji feels that if the government pays some attention to this, then their struggle can be reduced to a great extent. Every player does not play only for himself but plays for his country but people who promote him are not found, but every one to fall down Someone is ready. Some people get fed up with the situation. Badshah feels that just like the Haryana government encourages the players of its state, similarly the government of Jammu and Kashmir should also encourage players like us. Badshah ji has won many competitions at the district and state level for which he has received many prizes and citation. The little money is spent by the emperor in his prize money. But now there is no competition for three months due to lockdown. Regarding diet, Badshah ji said that they eat non-spicy food, boiled chicken, eggs, soups, fruits (fruits) and other foods with protein. They ignore any type of greasy foods and sweet foods because they have the most

adverse effects on the body. There is a restaurant outside their academy where all the training wrestlers eat food. Every item of the diet is available according to their need there. Badshah ji is able to go to his family only once or twice a year for two-four days due to his busy training. But family members talk on the phone. But Badshah ji believes that a lot has to be lost in order to get something. The rest of his comrades only think they have to go to WWE after completing their training but Badshah ji says that he has to become the world's top pro-wrestler. He never gave up in life. His dream does not let him sleep. There is a wrestling-ring where Badshah ji is training, there is a wrestling show every Saturday and some best wrestler comes there as the chief guest. The happiest moment in the life of Badshah ji was when Krish Master, a famous wrestler of the world, came as the chief guest at a wrestling event at his Jalandhar Academy. Krish Master ji praised him in front of about 80 performers and said that he has become very impressed with the king's fight and the king can go even further by his hard work. Badshah told that the wrestler inside and outside the ring Its nature is different. In the world of the outdoors, every wrestler has a very cool mind. The king does not like to be away from his family like the rest of the people, but to achieve his goal of life, he has to use it all the time. He sees nothing but his dreams. As Arjun was only seen with the eye of a fish. King Shah tells

that he never cheated himself and always kept learning with his honesty. Many people cheat, go to the club in disco thek, drink wine and party. But I never did that.

I am convinced that the hard work never goes away. From school time itself, Badshah ji started watching wrestling on TV and from there his interest started waking up. Even the journey has been very complicated for him but the determination he made They will definitely achieve one day. They have seen that there is no one to promote talent in their society, but there are many people who pull the legs. While a boy will illuminate the name of his village and his area.

Badshah Khan Ji has seen several shootings in his area in his childhood. At such a time, his mother and other parents used to hide all the children. His father is in CRPF, so he never felt scared. Now that he has grown up, the householders also think that in such a situation we will work wisely. There was a lot of stone-pelting when it was 370, many times people were also hurt. Very high curfews were being imposed.

Badshah ji is requesting the Government of Jammu and Kashmir that if any kind of help can be made for them, their struggle will be reduced and they will show the name of the country by raising the name of the country by becoming the number one wrestler of the world. Wanna wave Badshah Ji's message to the public is to promote wrestling like other sports and cooperate. So that new people can come in this area too.

बिहार विस चुनावः लालू, पासवान के बिना फीकी है चुनावी रंगत

रमेश सर्वाधमोरा

बिहार विधान सभा चुनाव का प्रचार पूरे शबाब पर है। वहाँ आगामी 28 अक्टूबर 3 व 7 नवंबर को 3 चरणों में वोट डाले जाएंगे। वोटों की गिनती 10 नवंबर को होगी। कोरोना के दौर में बिहार में विधानसभा चुनाव करवाना चुनाव आयोग व राज्य सरकार के लिए किसी चुनौति से कम नहीं होगा। बिहार में आए दिन बड़ी संख्या में कोरोना संक्रमित मरीज मिल रहे हैं। अब तक वहाँ कोरोना पॉजिटिव लोगों की संख्या दो लाख चार हजार का आंकड़ा पार कर चुकी है। वहाँ कोरोना से मरने वालों की संख्या 900 से अधिक हो चुकी है। ऐसे डर के माहौल में चुनाव करवाना व सात करोड़ 18 लाख लोगों का वोट डालना दोनों ही अपने आप में बहुत चुनौती भरा काम है। मगर बिहार विधानसभा का कार्यकाल शीघ्र ही पूरा होने जा रहा है। इसलिए वहाँ चुनाव करवाना चुनाव आयोग की संवैधानिक मजबूरी हो गयी है। चुनावी प्रक्रिया के दौरान ही बिहार सरकार में पंचायती राज मंत्री रहे जदयू नेता कपिलदेव कामत अति पिछड़ा कल्याण मंत्री व भाजपा नेता विनोद सिंह अल्पसंख्यक कल्याण मंत्री खुर्शीद उर्फ़ फिरोज की पती बैबून निशा की कोरोना से मौत हो चुकी है। गया से जनता जदयू सांसद कोरोना पॉजिटिव पाये गए हैं बिहार विधानसभा चुनाव में जहाँ सभी राजनीतिक दलों के गठबंधन चुनाव जीतने के लिए पूरा जोर लगा रहे हैं वहीं राष्ट्रीय जनता दल के नेता लालू प्रसाद यादव व लोक जनशक्ति पार्टी के नेता रामविलास पासवान के बिना बिहार का चुनाव फीका लग रहा है लालू प्रसाद यादव चारा घोटाले में रांची की जेल में सजा काट रहे हैं। वर्हा रामविलास पासवान का पिछले दिनों निधन हो गया था। 1977 के बाद पहली बार लालू यादव व रामविलास पासवान बिहार के चुनावी परिदृश्य से ओझल हैं। चुनावों के दौरान अपने बेबाक बयानों को लेकर दोनों ही नेता चर्चित रहते थे। लालू यादव जहाँ मायू; मुस्लिम. यादव समीकरण के बल पर वर्षों तक बिहार की सत्ता पर काबिज रहे थे। वहाँ दलित वोट बैंक के दम पर पासवान लम्बे समय तक केन्द्र में मंत्री रहे। बिहार के चुनाव में इस बास मुख्य मुकाबला एनडीए व महागठबंधन के मध्य होगा। 2019 के लोकसभा चुनाव में एनडीए को 53.25 प्रतिशत वोट व 39 सीटें मिली थी। यूपीए के 30.76 प्रतिशत वोट व एक सीट मिली थी। 2019 के चुनाव में एनडीए में शामिल लोजपा इस बार बिहार में करीब

मांझी भी चुनाव प्रचार के दौरान पॉजिटिव पाये गए हैं बिहार सभा चुनाव में जहां सर्वोत्तम दलों के गठबंधन चुनाव के लिए पूरा जोर लगा रहे हैं श्रीय जनता दल के नेता लालू यादव व लोक जनशक्ति पार्टी रामविलास पासवान के बिना का चुनाव फिका लग रहा है साद यादव चारा घोटाले में रांची नगर में सजा काट रहे हैं। वर्हास पास पासवान का पिछले दिनों दो गया था। 1977 के बाद पहली लू यादव व रामविलास पासवान के चुनावी परिदृश्य से ओझल जावों के दौरान अपने बेबाक को लेकर दोनों ही नेता चर्चित थे। लालू यादव जहां मायने यादव समीकरण के बल पर बिहार की सत्ता पर काबिज वहीं दलित वोट बैंक के दम परवान लम्बे समय तक केन्द्र में रहे। बिहार के चुनाव में इस बार काबला एनडीए व महागठबंधन य होगा। 2019 के लोकसभा में एनडीए को 53.25 प्रतिशत 39 सीटें मिली थी। यूपीए के प्रतिशत वोट व एक सीट मिली 2019 के चुनाव में एनडीए में लोजपा इस बार बिहार में करीब

डेढ़ सौ सीटों पर अकेले चुनाव लड़ रही है। वही यूपीए में शामिल पूर्व मुख्यमंत्री जीतन राम मांझी की हम पार्टी व सन ऑफ मलाह के नाम से मशहूर मुकेश साहनी की बीआईपी पार्टी एनडीए के साथ मिलकर चुनाव लड़ रही है। वहीं राजदए कांग्रेस के साथ भाकपा माकपा व भाकपा माले महागठबंधन बनाकर चुनाव मैदान में उतरे हैं। पिछले लोकसभा चुनाव में महागठबंधन के साथ रहे राष्ट्रीय लोक समतापार्टी के अध्यक्ष व पूर्व केंद्रीय मंत्री उपेंद्र कुशवाहा ने ग्रैंड डेमोक्रेटिक सेकुलर फ्रंट नाम से 6 दलों का एक नया मोर्चा बनाया है। इस मोर्चे में राष्ट्रीय लोक समता पार्टी एआईएम आईएमए बसपा, सुहेलदेव भारतीय समाज पार्टी समाजवादी जनता दल डेमोक्रेटिक और जनतांत्रिक पार्टी सोशलिस्ट शामिल हैं। मोर्चा का संयोजक पूर्व केंद्रीय मंत्री देवेंद्र प्रसाद यादव को बनाया गया है। एआईएमआईएम के नेता असदुद्दीन ओवैसी ने उपेंद्र कुशवाहा को अपने मोर्चे की ओर से मुख्यमंत्री पद का उम्मीदवार घोषित किया है। पूर्व सांसद व जन अधिकार पार्टी; लोकतांत्रिक के अध्यक्ष पप्पू यादव ने प्रगतिशील लोकतांत्रिक गठबंधन; पीडीए बनाया है। जिसमें एमके फैजी की सोशल डेमोक्रेटिक पार्टी आफईडिया उत्तर प्रदेश

के चंद्रशेखर आजाद रावण की आजाद श
समाज पार्टी शामिल है। इस मोर्चे की अ
तरफ से पप्पू यादव को मुख्यमंत्री पद
का उम्मीदवार घोषित किया गया
है रामविलास पासवान के देहांत के बाद
उनके पुत्र चिराग पासवान लोजपा के
सर्वे सर्वा नेता है। उन्होंने चुनाव में
नीतीश कुमार के खिलाफ ताल ठोक
रखी है तथा उनकी आलोचना का कोई
मौका नहीं छोड़ रहे हैं। उन्होंने एनडीए
गठबंधन में शामिल जनता दल यू के
सभी उम्मीदवारों के खिलाफ अपनी
पार्टी के प्रत्याशियों को चुनाव लड़वाने
की घोषणा की है। भाजपा व जदयू
में टिकट से बंचित रहे नेताओं को
चिराग पासवान लोजपा में शामिल कर
अपनी पार्टी का प्रत्याशी बना रहे हैं।
चिराग खुले आम कह रहे हैं कि मैं
आज भी एनडीए में शामिल हूँ। मेरी
लड़ाई भाजपा से नहीं नीतीश कुमार
के जदयू से है। बिहार में विधानसभा
का चुनाव बहुत ही रोचक स्थिति में
पहुंच गये हैं। एनडीए की तरफ से
नीतीश कुमार को मुख्यमंत्री पद का
उम्मीदवार घोषित किया गया है।
भारतीय जनता पार्टी के राष्ट्रीय अध्यक्ष
जेपी नड्डा व केंद्रीय गृह मंत्री अमित
शाह ने स्पष्ट तौर पर कह दिया है कि
एनडीए दो तिहाई से अधिक सीटों
पर चुनाव जीतेगा। एनडीए गठबंधन में

मिल दलों को कितनी भी सीटें मिले
गला मुख्यमंत्री नीतीश कुमार ही
नेंगे। महागठबंधन की तरफ से
मुख्यमंत्री पद के उम्मीदवार लालू यादव
छोटे पुत्र तेजस्वी यादव को बनाया
या है। उनके नेतृत्व में कांग्रेस सहित
भी वामपंथी दल चुनाव लड़ रहे हैं।
हागठबंधन के नेता बनने के बावजूद
जस्वी यादव को चुनावी प्रबंधन का
अनुभव नहीं है। पिछले विधानसभा
चुनाव में महागठबंधन लालू प्रसाद
यादव के नेतृत्व में चुनाव लड़ा था।
स वक्त जनता दल ;यूनाईटेड भी
हागठबंधन में शामिल था। इस कारण
हागठबंधन को दो तिहाई सीटों पर
प्रीत मिली थी। अब मुख्यमंत्री नीतीश
कुमार के फिर से एनडीए में शामिल
गये हैं। लालू प्रसाद यादव जेल
हैं। इस कारण मुकाबला तेजस्वी
यादव बनाम नीतीश कुमार में हो
या है। नीतीश कुमार की पढ़े
लिखे अनुभवी व साफ छवि के
काबले कम पढ़े। लिखे तेजस्वी
यादव बहुत हल्के नजर आ रहे हैं।
हागठबंधन में शामिल कांग्रेस में भी
पोई ऐसा नेता नहीं है जो नीतीश कुमार
मुकाबले कहीं ठहरता हो। वामपंथी
ल तो लालू प्रसाद यादव के उदय के
द से ही बिहार में अप्रासंगिक
क्रमशः)

महिलाओं के मान सम्मान से खिलवाड़ क्यों हो रहा

सोनम लववंशी

. आखिर कब थमेगी महिलाओं के विरुद्ध सियासतदानों की बदजुबानी मध्यप्रदेश उपचुनाव की तपिश जैसे जैसे बढ़ रहीं हैं। सियासत के रणबाकुरों की भाषा उससे भी तेज़ गति से बिगड़नी शुरू हो चुकी है। चुनाव जीतने की फितरत में सियासतदानों की पर निजी लांछन लगाने से भी बाज नहीं आ रहे हैं। येन.केन प्रकारे ए सत्ता का सुख मिलना चाहिए फिर उसके लिए किसी की साख से खेलना पड़े या चरित्र से। सब करने को रणभेरी में राजनेता तैयार दिखते हैं। राजनीति में एक समय था कि शुचिता और राजधर्म की बात होती थी। आज ये बातें सिफ़ कोरी.लफ्फजी से अधिक कुछ नहीं बची हैं। चुनाव अब लोकतंत्र का पर्व नहीं मानो आपसी लड़ाई का अवसर बन गया है। जिसमें किस पर कौन सबसे ज्यादा कीचड़ उछालेंगा। इसकी होड़ लगी रहती है। कौन भाषा के निम्नतर स्तर पर जा सकता कभी कभी तो लगता इसी से विजेता का चुनाव होना है। भारतीय लोकतंत्र में अब चुनाव प्रचार के दौरान विकास के मुद्दों की बात नहीं होती बल्कि निजी आक्षेप पर जोर दिया जाता है। मशहूर शायर फैज अहमद फैज की चंद पंक्तियां याद आती हैं। जिसमें वे कहते हैं कि.बोल के लब आजाद है तेरे। ऐसे में एक बात तो तय है जब फैज साहब ने यह पंक्तियां कही होगी तो शायद ही उनके

दिलों. दिमाग मे ये बात रही हो कि लब
आजाद का अर्थ राजनेता भाषा की सारी मर्यादा
लांघने से निकालेंगे ! वैसे इतिहास साक्षी है।
जब. जब सियासतदानों के सुर बिगड़े हैं।
तब. तब महिलाओं के दामन और चरित्र पर
वार किया गया है। महिलाओं के चाल. चरित्र
पर अंगुली उठाना तो जैसे राजनेताओं का
राजधर्म बन गया हो। एक सभ्य लोकतंत्र तो
इसकी इजाजत नहीं देता कि आधी आबादी
के मान. सम्मान के साथ खेला जाए। लेकिन
संविधान और विधान की फिक्र कहाँ होती
रहती है कि सी को। स्त्री जाति तो नेताओं
और पितृसत्तात्मक समाज के लिए जैसे
खिलौना हो। जब जी चाहा जैसे इस्तेमाल
कर लिया। यह नियति उस समाज के लिए
तो कतई उचित नहीं। जो महिलाओं को पूजने
में विश्वास करता रहा हो। लेकिन आज हम
भले आजादी के सात दशक को पार कर
चुके हैं। शिक्षित हो गए हैं लेकिन हमारी
सोच निम्नतर ही हुई है। तभी तो विश्व के
सबसे बड़े लोकतंत्र में भी अमर्यादित भाषा
का वायरस लग चुका है। राजनीति का अर्थ
यह तो कतई नहीं है कि आप अपनी राजनीति
चमकाने के लिए महिलाओं के मान. सम्मान
को ही तिलाजंलि दे दें। लेकिन आज हो
वही रहा है और इस निकृष्ट खेल में पीछे
कोई नज़र नहीं आता।

इसका मतलब यह तो कर्तव्य नहीं कि आप किसी महिला का चाल. चरित्र किसी खास शब्द से रेखांकित करें। इसकी इजाज़त तो संविधान भी नहीं देता। राजनीति को निजी स्वार्थ सिद्धि का जरिया बनाना है तो बनाइए सियासत के शूरवीरों लेकिन किसी महिला का अपमान करना यह जायज़ नहीं। किसी महिला को आइटम कहना कहाँ की शोभनीय बात है राजनेता जब ऐसे निकृष्ट बयान देते तो क्या वे अपने घर. परिवार की मां बहन और बेटियों को भूल जाते हैं इतना ही नहीं क्या उनके घर की महिलाओं के बारे में कोई ऐसी बयानबाजी करेगा तो वे चुपचाप सुन लेंगे लाख टके का सवाल तो यही है। कांग्रेस के पूर्व मुख्यमंत्री कमलनाथ ने इमारती देवी को आयटम कहा। वैसे ऐसी घटिया मानसिकता का प्रदर्शन किसी राजनेता द्वारा पहली बार नहीं किया गया है। ऐसी औच्छी मानसिकता का एक लम्बा इतिहास है जो महिलाओं के खिलाफ अनर्गल प्रलाप करके अपनी गिरी हुई कुंठित मानसिकता का प्रदर्शन करते हैं। वैसे कमलनाथ ने इमारती देवी को आइटम कहा। उसके बाद माफ़ी मांग लेते तो भी मामला आया. गया हो जाता लेकिन उसके बाद उन्होंने जिस हिसाब से सफ़ाई पेश की। उस बात ने कहीं न कहीं कमलनाथ की छवि को जनता. जनार्दन के सामने लाने का कार्य किया है। एक तरफ़ देश में महिलाओं

के विरुद्ध अपराध का ग्राफ़ बढ़ता जा रहा। दूसरी तरफ़ जनप्रतिनिधियों की महिलाओं के सम्बंध में ऐसी आपत्तिजनक टिप्पणी। फ़िर कैसे समझा जाएं कि जनप्रतिनिधियों की फौज आधी आबादी की सुरक्षा और बेहतरी के लिए सजग और तत्पर है कांग्रेस के पूर्व मुख्यमंत्री मंत्री ने आइटम शब्द का उपयोग करके नारी शक्ति को अपमानित किया। तो इसके पहले महाराष्ट्र सपा के अध्यक्ष अबू आजमी ने एक बार कहा था कि यदि कोई महिला बलात्कार के स में पकड़ी जाती है तो लड़के और लड़की दोनों को सजा दी जानी चाहिए। इसके अलावा 26 जुलाई 2013 को कांग्रेस के वरिष्ठ नेता और मध्य प्रदेश के पूर्व मुख्यमंत्री दिग्विजय सिंह ने स्वयं को राजनीति का पुराना जौहरी करार देते हुए मंदसौर में अपनी ही पार्टी की एक महिला सांसद तथा राहुल गांधी की एडी मीनाक्षी नटराजन को 100 फीसदी टंच माल करार दिया था। वहीं 11 अप्रैल 2014 को समाजवादी पार्टी के वरिष्ठ नेता और उत्तर प्रदेश के पूर्व मुख्यमंत्री मुलायम सिंह यादव ने सामूहिक बलात्कार के एक केस में अदालत द्वारा तीन आरोपियों को मृत्युदंड सुनाए जाने पर कहा लड़के लड़के हैं। गलती हो जाती है। लड़कियां पहले दोस्ती करती हैं। लड़के। लड़की में मतभेद हो जाता है तो उसे रेप का नाम दे देती हैं। क्या रेप केस में फ़र्सी दी जाएगी एक अन्य अवसर पर मुलायम सिंह (क्रमशः)

अपने बच्चों को पोलियो से बचाकर रखें

दर्द होता है। 70 प्रतिशत केस में बच्चे के जन्म के बाद छठे दसवें वर्षों पर अपना प्यार इजहार करना खासकर घरेलू व दैनिक उपयोग का और यह बीमारी सिर्फ़ पोलियो चाहिए। वर्षों 16 से 24 महीने की चाहते हैं या फिर उनसे अपना सामान। बच्चे तो कोरा कागज हैं उन्हें संक्रमण से ही दूर होती है।

क्या पोलियो ड्रॉप बचाता है

संक्रमण से

पोलियो वायरल संक्रमण से होने पिलानी जरूरी होती है। छोटे बच्चों वाली एक ऐसी बीमारी है जो ठीक को संक्रमण का ज्यादा खतरा होता नहीं हो सकती। इससे बच्चों में है। ऐसे में जरूरी है कि आप विकलांगता आ सकती है। ऐसे में समय समय पर बच्चे को ड्रॉप पिलाते बचपन में पोलियो का टीका लगाकर रहें। 5 साल तक के बच्चों पोलियो आप अपने बच्चों को इस बीमारी से ड्रॉप पिलाकर इस गंभीर बीमारी से बचा सकते हैं। यह टीका शिशु की बचाया जा सकता है।

पोलियो या पोलियोमायलाइटिस से

पोलियो कैसे शरीर पर असर करता

सुरक्षा करता है। यह वायरस छोटे है

बच्चों में अधिक फैलता है। यह पैरों पोलियो वायरस मांसपेशियों को

को ज्यादा प्रभावित करता है इसलिए कमजोर कर देता है जिससे बच्चे उन्हें इससे सुरक्षित रखने के लिए बच्चों स्थिर हो जाते हैं। ज्यादातर बच्चों के को पोलियो ड्रॉप देना जरूरी है।

किस उम्र में पोलियो ड्रॉप देना

चाहिए

नवजात शिशु से लेकर 5 साल तक करता है। कुछ बच्चों को पोलियो में

होता है। वहाँ कई बार यह वायरस

पोलियो की खुराक सिरदर्द गर्दन में अकड़न हाथ पैर में

टीकाकरण इस प्रकार करायें

मां.बाप अपने बच्चे की हर जरूरत को

पूरी करते हैं लेकिन कई बार पैसों की

तरीकी के चलते कुछ अभिभावक मजबूर हो जाते हैं और उनकी मांग पूरी नहीं कर

पाते हैं। ऐसे में बच्चे का रुठना लाजिमी होता है क्योंकि छोटी उम्र के बच्चे को

पैसों की अहमियत का पता ही नहीं होता।

वहाँ अगर शुरू से ही उन्हें बचत के बारे

में थोड़ी थोड़ी जानकारी मिलती रहे तो

भविष्य में मां.बाप और बच्चे दोनों को

बहुत मदद मिलेगी। यह काम थोड़ा.

मुश्किल जरूर है लेकिन कुछ तरीके

आपके काम आ सकते हैं।

ऐसे दें सीख

बच्चों में छोटी उम्र से ही बचत की

सीख देनी शुरू कर देनी चाहिए। यह

तरीका बच्चे की उम्र के हिसाब से बदलता

रहता है। इससे वे पैसों की सही जरूरत

समझना शुरू कर देगा।

इन बातों पर दें ध्यान

हर चीज खुद खरीदने की बजाय

कभी.कभी बच्चे को भी जरूरत का

सामान खरीदन की जिम्मेदारी सौंपे। इससे

वे पैसों का महत्व समझने लगेगा और

बार.बार एक ही तरह की चीज की मांग

करना बंद कर देगा।

बच्चे को उपहार में मिले पैसे खुद के

पास रखने की बजाए उसे संभालने के

लिए कहें। इससे उसे पता चलेगा कि

बचत कैसे करनी है।

बच्चे के साथ कुछ मनी गेम्स खेलें जिसमें

पैसे इस्तेमाल करने के तरीके और मूल्यों

के बारे में जानकारी मिलती हो।

बच्चे को उसके पैसों से कोई सामान

उसे अकाउंट और एटीएम कार्ड

खरीदने के कहें इससे उसे पता चलेगा

कि पैसे सिर्फ़ सही और जरूरत के सामान

पर ही खर्च करने हैं। पैसों का इस्तेमाल

से किताबों और कॉलेज की पढ़ाई का

अगर बच्चा सही तरीके से नहीं कर रहा

खर्च उठा सकते हैं।

पोलियो वायरल संक्रमण से होने पिलानी जरूरी होती है। छोटे बच्चों वाली एक ऐसी बीमारी है जो ठीक को संक्रमण का ज्यादा खतरा होता नहीं हो सकती। इससे बच्चों में है। ऐसे में जरूरी है कि आप विकलांगता आ सकती है। ऐसे में समय समय पर बच्चे को ड्रॉप पिलाते बचपन में पोलियो का टीका लगाकर रहें। 5 साल तक के बच्चों पोलियो आप अपने बच्चों को इस बीमारी से ड्रॉप पिलाकर इस गंभीर बीमारी से बचा सकते हैं। यह टीका शिशु की बचाया जा सकता है।

पोलियो वायरल संक्रमण से सुरक्षित रखती है। स्वस्थ बनायें।

पोलियो की एक बूंद बच्चे को इस संक्रमण से सुरक्षित रखती है।

दरअसल पोलियो से बचाने के लिए ;ओपीवी ओरल पोलियो वैक्सीन दिया जाता है जिससे बच्चा पूरी तरह

कुछ वर्षों से भारत में भी बच्चों में से पोलियो से सुरक्षित रहता है।

दस्त और उल्टियां हो तो भी यह बढ़ता ही जा रही है। ये सारी बच्चे पिलायी जा सकती है।

इसके साथ ही नवजात शिशु को भी आदतों एवं मोटापे के कारण पनप से जुड़े हैं। वे न तो खेल के मैदान में जाते हैं न ही किसी प्रकार का व्यायाम रहे हैं। आज पश्चिमी देशों का

पूर्ण अधिकांश बच्चे टीवी और कम्प्यूटर इनके अवगुण बताये समझाए जा रहे हैं।

पोलियो की दवा दी जानी चाहिए। रही हैं। कुछ बीमारियां बच्चे मां.बाप जाते हैं तो इनके लिए नवजात शिशु के लिए भी पोलियो से गर्भ में ही उपहार स्वरूप प्राप्त करते हैं। पद्धाई और टीवी यानी अंधानुकरण करने का हमारे देश

पैर पर पोलियो वायरस का प्रभाव की खुराक उतनी ही जरूरी है जितनी रहे हैं। गौर से विचार किया जाये तो चारदीवारी के अंदर कैद बच्चे। तो में प्रचलन काफी बढ़ गया है।

पोलियो की खुराक से बचाया जा सकता है। इस प्रकार के रोगों के लिए जिम्मेदार फिर विज्ञापन इन बच्चों को केंद्रित जरूरत है जंक पूर्ण त्यागने की।

को उनकी मनपसंद टॉफी कोल्ड ड्रिंक वास्तविकता तो यह है कि बच्चों बच्चों की दिनचर्या में शामिल आइसक्रीम आदि खाने को दे रहे हैं। की मुहर किसी भी सामग्री को घर करना होगा।

. डॉ. अरविन्द प्रेमचंद जैन

कैलिश्यम का लाभ नहीं मिलेगा। क्योंकि इनकी खूबियों को सोखना आसान होता है।

वैसे संतुलित आहार लेने से हमारे शरीर में आवश्यक घटक मिल जाते हैं पर हर व्यक्ति का अवशेषण होता है। इसलिए मॉर्निंग हैं।

वॉक सुबह की धूप में कुछ वक्त बिताना और ओटमील खाएं-ओटमील्स भी शरीर में कैलिश्यम की कमी पूरी करने का एक अच्छा विकल्प है। हालांकि इसमें कैलिश्यम की मात्रा बहुत अधिक नहीं होती है। लेकिन

आप चाहें तो बादाम मिल्क भी बना सकते हैं।

समय समय पर विटमिन.डी के कैपसूल्स लेते रहना जरूरी होता है।

इस उम्र में चाहिए ज्यादा कैलिश्यम

सभी के शरीर को होती है। अगर शरीर में कैलिश्यम की कमी हो जाए तो हड्डियों में दूध पीना हर किसी को पसंद नहीं होता है। लेकिन कैलिश्यम की जरूरत तो होती है जो कि हमारी हड्डियों को मजबूत बनाने का काम करता है। कुछ लोगों को दूध की खुशबू पसंद नहीं होती तो किसी को उसका स्वाद। वहाँ कुछ लोगों को दूध में पाए जानेवाले लेक्यॉस से एलर्जी होती है। अगर इनमें से किसी भी कारण से आपको दूध पीना पसंद नहीं है तो यहाँ जानें शरीर में कैलिश्यम की पूर्ति करने के अन्य तरीके भी हैं।

इसकी खोड़ी मात्रा में कैलिश्यम की प्राप्ति होती है जो कि हमारी हड्डियों को मजबूत बनाने का काम करता है। कुछ लोगों को दूध की खुशबू पसंद नहीं होती तो किसी को उसक

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਮੌਚਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਸੰਪਰਕ ਸਮੇਂ 'ਚ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ 'ਚੋਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਲੰਘੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਹਨ।

ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਬੜਾ ਅਜੀਬ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਸਹੂਲਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਐਸ਼ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਹੈ, ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਕ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਭਾਵ ਬੇਚੀਨੀ ਹੈ। ਇਕ ਅਜੀਬ ਡਗਮਗਾਹਟ ਮਨੁੱਖ, ਪਰਿਵਾਰ, ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ, ਗਿਸ਼ਤੇ- ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ

ਨਾਤੇ, ਦੋਸਤੀ -ਯਾਰੀ, ਤਿਉਹਾਰ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਕੌੜੇ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਚਾਅ 'ਚ ਆਏ ਬਦਲਾਅ ਤਜ਼ੁਰਬਿਆਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ।

ਤੋਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮੂਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿਲੋਂ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਸੰਵਾਦ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਜੋ ਕੁਝ ਹੈ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਸਭ ਵੀ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀਆ ਹਨਗੀਆਂ ਗੁਹਾਵਾਂ ਰਫ਼ਤਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹ 'ਚ ਗੁਆਚ ਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਥੋਂ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਫੁਰਸਤ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾਨ, ਮੋਹ-ਪ੍ਰੇਮ ਆਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨਾ-ਮੁੰਮਿਕਿੰਨ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਤਾਂ ਹੁਣ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਉਹੀ ਬੋਧੀਮਾਨੀ ਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਕ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਧਰਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਕੜ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਇਸ ਕਦਰ ਵਧ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕਤ ਉਹ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ -ਚੰਦ-ਸੂਰਜ, ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼-ਸਮਾਜ 'ਚ ਜਿੰਦਗੀ ਭਲਾਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਰੇ, ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲ-ਵਨਸਪਤੀ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਨਿਮਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਸਾਧਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਸਾਹ ਲੈਣ, ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੈ ਹੀ ਕਿੰਨੇ ਸਾਧਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਾਰੇ, ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲ-ਵਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੈ ਹੀ ਕਿੰਨੇ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਚੰਗ ਚੰਗ ਕਰਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣਿਕ ਕੁਦਰਤੀ ਵਧਾਰਕ ਅਦਾਰੇ, ਸਕੂਲ-ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਕਈ ਸੋਰਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਮਾਣ-

ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਜਿਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ 'ਤੇ ਬੱਸ ਭੱਜਣਾ ਹੈ ਇਧਰੋਂ - ਉਧਰ, ਉਧਰੋਂ - ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਦੇ ਹੋਏ ਬਤੀਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ, ਬੱਸ ਦੋ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ, ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿੰਦਗੀ ਕੀਝਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬੱਦਰਤ ਲੰਘ ਭੱਜਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਭੱਜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੇ ਹਲਾਤਾਂ 'ਚ ਆਖਰ ਜਿੰਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੱਦਰਤ ਨੂੰ ਬੱਦਰਤ ਨਾਲ ਦੇ ਗੁਪਤ ਚੰਗ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ-ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹਜੇ ਵੀ ਸਮਾਂ

ਬਾਅਦ 'ਚ ਆਵੇਗਾ, ਪਰ ਮੌਬਾਈਲ, ਟੀ

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ
ਮੇਨ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਰੋਬ, ਬਾਠਿੰਡਾ

ਸਵਾਰਥ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਬਾਈਲ, ਕਿੰਪਿਊਟਰ, ਲੈਪਟਾਪ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਆਦਿ ਵਸਤਾਂ - ਸਹੂਲਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੌਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਡੇ 'ਚ ਫਸੀ ਹੱਡੀ ਵਾਂਗ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹੋ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਿਉਂ ਸਕਾਂਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਬਚਾਵਣ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਦੇ ਸਕਾਂਗੇ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ
ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਬਦਲਣ ਗਿਆ।
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਢਾਂਚਾ
ਬਦਲਿਆ ਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ
ਦੇ ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਬਦਲ
ਗਈਆਂ। ਕੁੜੀਆਂ ਕੁੱਝ ਦਹਾਕੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੇਲਿਆਂ
ਨਾਲ ਖੇਡਦੀਆਂ ਸੀ। ਗੁੱਡੀਆਂ
ਪਟੋਲੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ
ਬੇਹੱਦ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਸਨ।
ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ
ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਤੇ ਕੰਮ ਵੀ ਆਉਂਦਾ
ਸੀ। ਗੁੱਡੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਆਪ
ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ
ਪੁਰਾਣੇ ਕਧਿਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ
ਪਾਈਆਂ ਲੀਰਾਂ ਤੋਂ ਗੁੱਡੀਆਂ
ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਦੀ
ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਮੌਟਾਈ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ
ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਤੇ
ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼
ਸੂਈ ਧਾਰੇ ਨਾਲ ਕਢਾਈ ਵਾਂਗ
ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ
ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੁੱਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ
ਗੁੱਡੀ ਨੂੰ ਮੌਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਵੇਂ ਦੀਆਂ
ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ
ਗਹਿਣੇ ਵੀ ਬਣਾਕੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ
ਸੀ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੰਠਾਂ ਦੇ ਕਾਂਟੇ, ਗਲੇ
ਦੀ ਗਾਨੀ ਆਦਿ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਗੁੱਡੀਆਂ
ਦੇ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ ਕਪੜੇ ਵੀ ਹੱਦ ਨਾਲ
ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਨਾ ਕੋਈ
ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕੋਈ
ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ। ਇੱਕੋ ਉਮਰ
ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਆਪਣੀ ਸੂਝਬੂਝ
ਨਾਲ ਰਲ ਮਿਲਕੇ ਸਭ ਬਣਾ
ਲੈਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ
ਖੇਡਣ ਵਿੱਚ ਘਰ ਦਾ ਸਜਾਉਣਾ
ਸੰਵਾਰਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ
ਭਾਂਡੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ
ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਸੋਚ ਹੁੰਦੀ
ਸੀ। ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ ਜਾਂ ਘਰ
ਘਰ ਖੇਡਣਾ ਮੁਲਥ ਕੱਡੀਆਂ ਦੇ

ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਵਿਲੋਂ ਮੁਹਾਲੀ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ 9815030221
ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆ ਵੀ ਸਿਲਦਾਰੀ
ਸੀ।

ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ

ਗੁੱਡੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਸਿਲਾਈ ਕਢਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਮੰਜਿਆਂ ਤੇ ਨਾਲੇ ਬੁਣੇ ਜਾਂਦੇ। ਹਾਂ, ਗੁੱਡੀਆਂ ਦਾ ਮੌਹ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੱਥੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਮੌਹ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਹੁਰੇ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਧੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ ਖੇਡਦਿਆਂ ਕਿਧਰੇ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਅੰਰਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਜਾਗਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੋਲੇ ਖੇਡਣ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੀ।

A close-up portrait of a young woman with teal-colored hair. She is wearing large, round, dark-framed glasses and a blue and white patterned scarf. She is resting her chin on her right hand, which is supported by her forearm. She is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is slightly blurred, showing what appears to be an indoor setting with some furniture.

ਮਾੜਾ ਹੈ ਅੰਰਤ ਅਤੇ ਮਰਦ ਦਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰੂਪ

ਉਥੁ ਮਰਦ ਨੂੰ ਦਲਗਾ, ਦਿੜ੍ਹਤਾ, ਸਾਹਸ, ਬਹਾਦੁਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਆਉਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਐਰਤ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੁਲਮ ਢਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਐਰਤ ਨੂੰ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਸਮੇਂ ਨੇ ਕਰਵਟ ਲਈ ਤਾਂ ਐਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਰਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਣਦੇ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ

ਵੀ ਅੇਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹੁਤਾ ਲੜਕੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬੇਕਸੂਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸ਼ਕਤੀ ਮਰਦ ਦੇ ਅਤੇ ਅੇਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾ ਦਾ ਗਲਤ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੇਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿ ਉਹ ਮਰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਸੌਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਿ ਨਾਰੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਹਾਂ ਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਛੋਟੀ ਮੌਟੀ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮਰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਾਬਿਤ ਹੋਏ। ਨੋਕ ਝੋਕ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਸਹੁਰਿਆਂ ਅੇਰਤ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਬਾਬਰਤਾ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉੱਤੇ ਦਾਜ਼ ਦੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸਹਿ ਰਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਹੁਕਮਗਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਕਾਨੂੰਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾੜਾ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸਦੇ ਚਲਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਕਤੀ ਪੱਖ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਕਿ ਬਹੁਤ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤਿਬੀਆਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਤੁੱਧ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੇਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਕਾਨੂੰਨਾ ਦਾ ਗਲਤ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਿ ਨਾਰੀ ਸਾਡੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿ ਉਹ ਮਰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਸੌਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇੱਕ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪ੍ਰਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮਰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅੇਰਤ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਬਾਬਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਉੱਪਰ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਹੁਕਮਗਾਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਕਤੀ ਅੇਰਤ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦ ਘੁੱਟ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਰਦ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ

ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਰਦ ਨੂੰ ਆਪਣਾ
ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਮਿਲਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ
ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ
ਦੁਸਰੇ ਦੀ ਬਗ਼ਬਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਹੀ
ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੁਸਰੇ ਉੱਪਰ
ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ
ਦੁਸਰੇ ਦੇ ਕਦਮ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ
ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭਕਾਰੀ
ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ
ਚੰਗੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ
ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼
ਸਤੰਤਰਤਾ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਵੀ
ਨਿਰਬਾਹ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਛੱਡ ਇੱਕ
ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਅਕ ਪਾਣੀ
ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਸਾਡੀ
ਪਹਿਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚੋਂ (ਹਾਸ ਵਿੰਗ)

ਸੱਥ 'ਚ ਬੈਠੇ ਬਾਬੇ ਚੂੜ੍ਹ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਦਾ ਗੋਗਾ, ਚੜ੍ਹਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਆਈ ਜੰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਵੇਖੀ ਬਾਬਾ ਕੱਲ੍ਹ ਫਿਰ ਜੰਨ ਦੀ ਟੋਹਰ ? ਤੂੰ ਵੀ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜੰਨ ਗਿਆ ਹੋਏਗਾ। ਪਤੰਦਰ ਸਾਰੀ ਜੰਨ ਈਂ ਦਮੂਖਾਂ ਇਉਂ ਚੱਕੀ ਫਿਰਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਬਖਤੌਰਾ ਰਹਿਤੀਆ ਸ਼ਾਮਲਾਟ 'ਚ ਤਾਣਾ ਤਣਨ ਵੇਲੇ ਕਾਨੇ ਚੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਹੁੰਦਾ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਯਾਰ ਸਮੇਂ ਬਾਹਰ ਐ ਗੱਲ, ਬਈ ਐਨੀਆਂ ਦਮੂਖਾਂ ਜੱਟ ਲਿਆਏ ਕਿੱਥੋਂ ? ਐਨੀਆਂ ਤਾਂ ਯਾਰ ਠੀਕਰੀਆਂ ਵੀ 'ਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਅੰਖਿਐਂ।"

ਕੌਲ ਬੈਠੇ ਮਿਠੂ ਦਖਾਣ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿਉਂ ਬਾਬਾ ! ਇਹ ਕਰਾਏ ਕੂਰ੍ਹੇ 'ਤੇ ਵੀ ਮਿਲ ਮੁਲਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕੁ ਨਹੀਂ ?"

ਹਰਦਮ ਸਿੰਘ ਫੌਜ 'ਚੋਂ ਕੈਪਟਨ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੱਥ 'ਚ ਬੈਠਾ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਈਫਲਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੁੰਦੇ ਐ ਮਿੱਠਾ ਸਿਆਂ। ਗੌਰਮੈਂਟ ਦਿੰਦੀ ਐ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦਮੀ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਉਠਾ ਸਕਦਾ।"

ਨਾਬਾ ਅਮਲੀ ਹਰਦਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਓਹ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਫੌਜੀਆ ਠੀਕ ਐ, ਪਰ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਉਂ ਕਰਦੇ ਆਂ ਬਈ ਇੱਕ ਪਿੰਡ 'ਚ ਤਾਂ ਐਨੇ ਦਮੂਖਾਂ ਆਲੇ ਹੁੰਦੇ ਮਨੀਆ। ਦੋ ਢਾਈ ਸੌ ਬੰਦਾ ਜੰਨ ਦਾ ਸੀ, ਕੁੱਝੀ ਦੇ ਪੌਂਚੇ ਜਿੱਡਾ ਪਿੰਡ ਐ, ਜਿੱਥੋਂ ਜੰਨ ਆਈ ਸੀ, ਦਮੂਖ ਹਰੇਕ ਜਾਨੀ ਮੇਂਦੇ 'ਚ ਇਉਂ ਪਾਈ ਫਿਰਦਾ ਸੀ ਜਿਮੇਂ ਟਰਕ ਯੁਨੀਅਨ 'ਚ ਭਲੈਵਰ ਮੇਂਦੇ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਰੱਖੀ ਫਿਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਏਨੀਆਂ ਤਾਂ ਯਾਰ ਫੌਜ 'ਚ ਵੀ ਨੂੰ ਨੂੰ ਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ। ਤੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਫੌਜ 'ਚ ਵੀਹ ਬਾਬੀ ਵੱਡੇ ਲਾ ਆਇਆਂ, ਤੈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਦਮੂਖਾਂ ਵੇਖੀਆਂ ਉੱਥੋਂ। ਨਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਵੇਖ ਲੋ। ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਵੀਹ ਵੀਹ ਕੋਹ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡ ਐ। ਪੌਜ ਚਾਰ ਦਮੂਖਾਂ ਮਸਾਂ ਈ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਿੰਡ 'ਚ, ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਪਸਤੱਲ ਹੋਊ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੇ। ਇਹ ਪਤੰਦਰ ਮੇਡਿਆ 'ਚ ਆਏਂ ਲਮਕਾਈ ਫਿਰਦੇ ਸੀਜਿਮੇਂ ਸਕੂਲ ਆਲੇ ਜੁਆਕ ਗਲਾਂ 'ਚ ਝੋਲੇ ਪਾਈ ਫਿਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਭਾਈ ਟੋਹਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਰੇ ਮੰਗ ਤੰਗ ਕੇ ਲਿਆਏ ਹੋਣਗੇ ਸਕੂਲੀਆਂ ਸਕੂਲੀਆਂ 'ਚੋਂ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਅਮਲੀਆ, ਚਾਚਾ ਜੀ ਹਰਦਮ ਸਿਉਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਦਮੂਖਾਂ ਦੇ ਲਸੰਸ ਹੁੰਦੇ ਐ, ਲਸੰਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਮੂਖ ਚੱਕ ਈ ਨੂੰ ਸਕਦਾ ਕੋਈ ਲਸੰਸ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਅੰਦੀ, ਦੂਜਾ ਬੰਦਾ ਕਿਸੇ ਲ੍ਹੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਮੂਖ ਮੰਗ ਕੇ।" ਨਾਬਾ ਅਮਲੀ ਸੀਤੇ ਮਰਾਸੀ ਦੀ ਵਕੀਲੀ 'ਤੇ ਉੱਖੜੀ ਕੁਹਾਡੀ ਵਾਂਗੂ ਵਾਹਿਆ,

"ਜਾਹ ਉਥੇ ਘਣ ਚੱਕਰਾ ! ਸੈਂਕਲ ਤੋਂ ਤਾਂ ਨੂੰ ਦਮੂਖ ਵੱਡੀ। ਜਦੋਂ ਆਪਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੈਂਕਲ ਮੰਗ ਕੇ ਲਜਾ ਸਕਦੇ ਆਂ, ਤਾਂ ਦਮੂਖ ਮੰਗਣੀ ਕੀ ਅੰਖੀ ਐ।" ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਚੱਲ ਮੰਨ ਲੈਣੋਂ ਅਂ ਬਈ ਦਮੂਖਾਂ ਤਾਂ ਮੰਗ ਕੇ ਲਿਆਏ ਹੋਣੇ ਆਂ, ਲਸੰਸ ਕਿਸੇ ਦੇਊ ਅਗਲਾ ? ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੰਗਮੀਂ ਕੱਛ ਨੂੰ ਤੂੰ ਗੱਲ ਕਰਦੈਂ ਦਮੂਖ ਦੀ।" ਨਾਬਾ ਅਮਲੀ ਮਰਾਸੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਤੂੰ ਤਾਂ ਮਰਾਸੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਡਮਾਕੋਂ ਈ ਚੱਲ ਪੈਨੈਂ ਕਦੇ ਕਦੇ। ਓ ਭਾਪਾ ਜੀ ! ਪਹਿਲ

ਜੰਨ ਦੀ ਟੋਹਰੀ

ਤਾਂ ਜੰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਈ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੁੜ੍ਹ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਅਮਲੀਆ ਲਸੰਸਾਂ ਲਸੂੰਸਾਂ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਵੀ ਲਵੇ ਕਦੇ, ਅਗਲਿਆਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਗਿੱਦੜ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਤਾਂ ਹੋਊਗੀ। ਐਮੈਂ ਤਾਂ ਨੂੰ ਜੰਨ ਚੜ੍ਹ ਗੇ।"

ਸੁੱਖਾ ਕਾਮਰੇਡ ਕਹਿੰਦਾ, "ਕਿਉਂ ਯਾਰ ਜਾਕੁੰ ਦੇ ਭੇੜ ਮਾਰੀ ਜਾਨੇਂ ਓ।" ਕੈਪਟਨ ਹਰਦਮ ਸਿਉਂ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਜੀਹੀਦੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੇ ਦਮੂਖ, ਆਪਾਂ ਕੀ ਗਰੰਦੀ ਕਰਾਉਣੀ ਐ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਉਂ ਕਰਦੇ ਆਂ ਬਈ ਐਨੀਆਂ ਦਮੂਖਾਂ ਕਰਨੀਆ ਕੀ ਸੀ ਲਿਆਕੇ ? ਆਏ ਤਾਂ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸੇਂ ਤਾਂ ਫੌਜੀ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨੂੰ ਇੱਕ ਈ ਗੱਲ ਪੁੱਛੀ ਮੁੰਡਾ ਵਿਆਹੁਣ ਐ, ਇਹ ਪਤੰਦਰ ਗੱਲ ਈ ਨੂੰ ਸੀ ਡਿੱਗਣ ਦਿੰਦਾ।" ਕੈਪਟਨ ਹਰਦਮ ਸਿਉਂ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਜੀਹੀਦੀ ਮਰਜੀ ਹੋਵੇ ਦਮੂਖ, ਆਪਾਂ ਕੀ ਗਰੰਦੀ ਕਰਾਉਣੀ ਐ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਉਹਦੀ, ਬਈ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ?"

ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸੇਂ ਤਾਂ ਫੌਜੀ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨੂੰ ਇੱਕ ਈ ਗੱਲ ਪੁੱਛੀ ਮੁੰਡਾ ਵਿਆਹੁਣ ਐ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਕੁਸ ਪੱਲੇ ਨੂੰ ਪਿਆ ਉਹਦਾ ਕਿਹਾ।" ਕੈਪਟਨ ਹਰਦਮ ਸਿਉਂ ਅਮਲੀ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਫੌਜੀ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਅਵਸਰੀ ਵਾਲੇ ਲਹਿਜੇ 'ਚ ਬੋਲਿਆ, "ਓਇ ! ਮੈਂ ਕੈਪਟਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਇਆਂ, ਜਿਹੜਾ ਉਤੇ ! ਮੈਂ ਕੈਪਟਨ ਉਸੇ ਕੋਲ ਦਮੂਖ।" ਮੀਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜਵਾਨ ਤਾਲੂਏ ਨਾਲ ਲੱਗ ਗੀ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਗੱਲ ਈ ਨਾ ਆਈ ਕੋਈ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿੱਥੋਂ ਪੰਗਾ ਲੈ ਲਿਆ ਇਹਦੇ ਨਾਲ।"

ਸੱਥ ਵਾਲੇ ਬੜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਇਕਲ ਲਾਈ ਅਮਲੀ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਖੜਾ ਗੱਪੀਆਂ ਦਾ ਮੇਜਰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਉਹ ਦਮੂਖਾਂ ਕਿਹੜਾ ਚਲਦੀਆਂ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਂ 'ਕੱਲੀਆਂ ਭੜਾਕੇ ਪਾਉਣ ਆਲੀਆਂ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦਮੂਖ 'ਚ ਇੱਥੋਂ ਈ ਪਿਆ ਉਹਨੂੰ ਹੋਣੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹੈ।" ਅਰਗੇ ਪਾਏ ਵੇਂ ਲੀਂਝੇ, ਚਿੱਟੀ ਭੁਰਲੇ, ਆਲੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਪੱਗ, ਪਾਣੀ ਆਲੀ ਮੱਟੀ ਜਿੱਡਾ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਦਿੱਡ, ਸਾਲਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀਸ਼ ਬਣਿਆਂ ਫਿਰਦਾ। ਦਮੂਖਾਂ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਲੀਆਂ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨੂੰ ਹੋਣੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹੈ।" ਅਰਗੇ ਪਾਏ ਵੇਂ ਲੀਂਝੇ, ਚਿੱਟੀ ਭੁਰਲੇ, ਆਲੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਪੱਗ, ਪਾਣੀ ਆਲੀ ਮੱਟੀ ਜਿੱਡਾ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਦਿੱਡ, ਸਾਲਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀਸ਼ ਬਣਿਆਂ ਫਿਰਦਾ। ਦਮੂਖਾਂ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ 'ਚ, ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਪਸਤੱਲ ਹੋਊ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੇ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਵੀਹ ਵੀਹ ਕੋਹ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡ ਐ। ਪੌਜ ਚਾਰ ਦਮੂਖਾਂ ਮਸਾਂ ਈ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਿੰਡ 'ਚ, ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਪਸਤੱਲ ਹੋਊ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੇ। ਇਹ ਪਤੰਦਰ ਮੇਡਿਆ 'ਚ ਆਏਂ ਲਮਕਾਈ ਫਿਰਦੇ ਸੀਜਿਮੇਂ ਸਕੂਲ ਆਲੇ ਜੁਆਕ ਗਲਾਂ 'ਚ ਝੋਲੇ ਪਾਈ ਫਿਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਭਾਈ ਟੋਹਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਰੇ ਮੰਗ ਤੰਗ ਕੇ ਲਿਆਏ ਹੋਣੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹੈ।" ਅਰਗੇ ਪਾਏ ਵੇਂ ਲੀਂਝੇ, ਚਿੱਟੀ ਭੁਰਲੇ, ਆਲੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਪੱਗ, ਪਾਣੀ ਆਲੀ ਮੱਟੀ ਜਿੱਡਾ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਦਿੱਡ, ਸਾਲਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀਸ਼ ਬਣਿਆਂ ਫਿਰਦਾ। ਦਮੂਖਾਂ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਲੀਆਂ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨੂੰ ਹੋਣੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹੈ।" ਅਰਗੇ ਪਾਏ ਵੇਂ ਲੀਂਝੇ, ਚਿੱਟੀ ਭੁਰਲੇ, ਆਲੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਪੱਗ, ਪਾਣੀ ਆਲੀ ਮੱਟੀ ਜਿੱਡਾ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਦਿੱਡ, ਸਾਲਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀਸ਼ ਬਣਿਆਂ ਫਿਰਦਾ। ਦਮੂਖਾਂ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ 'ਚ, ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਪਸਤੱਲ ਹੋਊ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੇ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਵੀਹ ਵੀਹ ਕੋਹ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡ ਐ। ਪੌਜ ਚਾਰ ਦਮੂਖਾਂ ਮਸਾਂ ਈ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਿੰਡ 'ਚ, ਇੱਕ ਅੱਧਾ ਪਸਤੱਲ ਹੋਊ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲੇ। ਇਹ ਪਤੰਦਰ ਮੇਡਿਆ 'ਚ ਆਏਂ ਲਮਕਾਈ ਫਿਰਦੇ ਸੀਜਿਮੇਂ ਸਕੂਲ ਆਲੇ ਜੁਆਕ ਗਲਾਂ 'ਚ ਝੋਲੇ ਪਾਈ ਫਿਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਭਾਈ ਟੋਹਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਰੇ ਮੰਗ ਤੰਗ ਕੇ ਲਿਆਏ ਹੋਣੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹੈ।" ਅਰਗੇ ਪਾਏ ਵੇਂ ਲੀਂਝੇ, ਚਿੱਟੀ ਭੁਰਲੇ, ਆਲੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਪੱਗ, ਪਾਣੀ ਆਲੀ ਮੱਟੀ ਜਿੱਡਾ ਮਰਾਸੀ ਦਾ ਦਿੱਡ, ਸਾਲਾ ਵੱਡਾ ਕਵੀਸ਼ ਬਣਿਆਂ ਫਿਰਦਾ। ਦਮੂਖਾਂ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਲੀਆਂ ਸਾਹਿਬ ਉਹਨੂੰ ਹੋਣੇ ਵਿੱਚ ਆ

ਅੱਜ ਦੇ ਰਾਵਣ ਫੁਕੇ

ਸੀ ਰਾਜਾ ਰਾਵਣ ਬੜਾ ਤਪੱਸਵੀ ਮਹਾਂ ਗਿਆਨੀ,
ਪਰ ਇਸਤਰੀ ਤੱਕ ਕੇ ਹੋ ਗਿਆ ਮੂਰਖ ਤੇ
ਮਹਾਂ ਅਗਿਆਨੀ।
ਭਾਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਆਖੇ
ਕਪਟੀ ਤੇ ਅਗਵਾਕਾਰੀ,
ਪਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਕੋਈ ਬਲਾਤਕਾਰੀ।
ਉੱਝ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਮ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਤੋਂ ਸੀ ਫਰਦਾ
ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਲਾਈ ਪਛਤਾਵੇ ਦੀ
ਅਗਨੀ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ ਸੜਦਾ।
ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਲੇ ? , ਯੁੱਗਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਗੀਤ
ਅੱਜ ਤੀਕ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਾਂ,
ਜਿਸਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ,
ਉਸਦੇ ਪੁਤਲੇ ਜਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।
ਦੁਸ਼ਿਗੁਹ ਬੰਦ ਕਰੋ, ਪੁਤਲੇ ਨਾ ਸਾੜੇ
ਜਿਊਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਰਾਵਣ ਮਾਰੋ
ਜਿਊਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਰਾਵਣ ਮਾਰੋ।
ਰਜਿਦਰ ਕੌਰ ਪੰਨੂ
9501392150

ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਕੀ ਜਾਣੇ

ਗੁਮਾ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਨਾ ਸਮਝਣ ਨਾ ਜਾਣਨ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੀ ਕੀ ਪੰਗੇ ਨੇ
ਚਾਹ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਰਡੀਨੈਸ ਜਾਗੀ ਕਰਕੇ
ਦੇਸ਼ ਮੇਰੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਪਾਏ ਪੰਗੇ ਨੇ
ਅਨਦਾਤੇ ਦੀ ਧੋਣ ਤੇ ਗੋਡਾ ਰੱਖ ਦੀ ਏ ਸਰਕਾਰੇ
ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਲੰਗਦੇ ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਨਾ ਬਹੁਤੇ ਚੰਗੇ ਨੇ
ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੁਆਬ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਆ
ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤੇਰੀ ਗੰਦੀ ਸੋਚ ਨੇ ਕਰਵਾਏ ਦੰਗੇ ਨੇ
ਮਾਰ ਕੇ ਪੁੱਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਤਵਾਦੀ ਦੱਸ ਦੀ ਏ
ਤੂੰ ਵੀ ਕਾਤਲ ਹੱਥ ਤੇਰੇ ਵੀ ਖੁਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਨੇ
ਨੀਤੀ ਪੰਜਾਬ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਦਿਲ ਖੋਟੇ ਬੋਈਮਾਨਾ ਦੇ
ਹੋ ਲੋਕੋ ਚਾਹ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਕੀ ਸਮਝੇ ਦਰਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ
ਚਾਹ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਕੀ ਜਾਣੇ ਸੰਪੂਰਾਂ ਦਰਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ
ਦਰਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ , ਦਰਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ , ਦਰਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ।।।
ਬਲਤੇਜ ਸੰਧੂ “ਬੁਰਜ ਲੱਧਾ”
9465818158

“ ਭੁਲੇਖੇ.... !”

ਮੰਦਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਦ, ਵੱਜਣ ਟੱਲੀਆਂ,
ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਾਵੇ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕ ਨੀ,
ਸੁਣ ਪੈਦੇ ਨੇ ਭੁਲੇਖੇ ਏ.....
ਜਿੱਵੇ ਬੋਲਣ,
ਇਂਜਰ ਤੇਰੀ ਦੇ ਕਿਤੇ ਬੌਰ ਨੀ,
ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਦਾ
ਚੰਨਅੰਬਰਾਂ ‘ਚ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਟਿਕੀ ਰਾਤ ‘ਚ ਨਾ ਕੋਈ ਸ਼ੋਰ ਨੀ,
ਵੇਖ ਪੈਦੇ ਨੇ ਭੁਲੇਖੇ ਸਾਨੂੰ
ਨੱਕ ਵਾਲਾ ਕੋਕਾ ਤੇਰਾ
ਜਿਵੇ, ਮਾਰਦਾ ਏ, ਲਿਸ਼ਕੌਰ ਨੀ,
ਬਾਗਾਂ ‘ਚ ਖੜੇ
ਹਰੇ ਹਰੇ ਬੂਟੇ ਏ.....
ਲਾਲ, ਪੀਲੇ ਜਿੰਨਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਨੇ,
ਉੱਤੇ ਉੱਡਦਾ ਫਿਰੇ ਭੌਰ ਨੀ
ਵੇਖ, ਸਾਨੂੰ ਪੈਦੇ ਨੇ ਭੁਲੇਖੇ ਏ...
ਕਿਤੇ ਹੋਵੇ ਨਾ, ਕੋਈ ਤੇਰਾ, ਚਿੱਤ ਚੋਰ ਨੀ,
ਮੋਰ ਕੋਠੇ ਤੇ
ਪਾਂਵਦਾ ਸੀ ਪਾਇਲ,
ਕੋਲ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਤੁਰਦੀ ਸੀ, ਮੋਰਨੀ
ਵੇਖ ਸਾਨੂੰ, ਪੈਦੇ ਨੇ ਭੁਲੇਖੇ ਏ,
ਤੁਰੇ ਜਦੋਂ ਤੇਰੇ ਵਾਂਗ, ਓਹ
ਠੰਮਕ ਤੇਰੇ ਵਾਲੀਆ ਘਟਾਵਾਂ!!
ਸਾਉਣ ਦਾ ਮਹੀਨਾ,
ਚੜ੍ਹ ਆਈਆ ਕਾਲੀਆ ਘਟਾਵਾਂ,
ਵਿੱਚ ਚੰਮਕੀ,
ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲਿਸ਼ਕੌਰ ਨੀ
ਦੇਖ ਸਾਨੂੰ ਪੈਦੇ ਨੇ ਭੁਲੇਖੇ ਏ.....
ਜਿੱਵੇ ਕਾਲੇ ਕਾਲੇ,
ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਤੇਰੇ ਹੋਣ ਕੋਸ਼ ਘਣਕੌਰ ਨੀ.....
ਪੂਰੇ ਵਾਲੀ ਜਦੋਂ ਚੱਲੀ ਠੰਡੀ ਠੰਡੀ ਹਵਾਅ
ਸੀਨਾ ਜਾਂਦੀ ਏ, ਜੋ “ਦੀਪ” ਦਾ ਚੀਰਦੀ...
ਤਾਂਹੀਓਂ ...ਹੁਣ ਪੈਦੇ ਨੇ ਭੁਲੇਖੇ
ਇਹਦੇ ਵਾਂਗੂ ਕੋਲੋ ਦੀ ਤੂੰ ਲੰਘ ਨਾ ਜਾਈ
ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹੀ, ਹਿੰਮਤ ਹੋਰ ਨੀ,
ਦੀਪ ਰੱਤੀ 9815478547

ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ

ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਪੱਕਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਸੌਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਪਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਬੀਤੇ ਹੋਣਗੇ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾ ਸੱਚ ਕਦੇ ਦੱਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਓਂ,
ਤਾਹੀਓਂ ਲੋਕਾਂ ਹਿੱਸੇ ਧੋਖਿਆਂ ਦੀ ਆਈ ਰਾਤ ਐ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਡਿਜੀਟਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਉਹ ਚੱਲਿਆ,
ਫੇਰ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗਾ ਝੱਲਿਆ।
ਗੱਲ ਕਰੋਨਾ ਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਮੁੱਕੀ ਹੋਣੀ ਐ,
ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਅੱਤ ਵੀ ਤਾਂ ਚੁੱਕੀ ਹੋਣੀ ਐ।
ਲੋਕ ਨੇ ਹੈਰਾਨ, ਕਾਹੁੰ ਕੀਤੇ ਪਰੋਸਾਨ,
ਦੱਸ ਲੋਕ ਮੁਦਿਆਂ ਤੇ ਕਦੇ ਪਾਈ ਝਾਤ ਐ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਕਿਨਾ ਚਿਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਏਗਾ,
ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਭੜਕਾਏ ਗਾ,
ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਦੱਸ ਮੌਦੀਆਂ,
ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤੂੰ ਪੁੱਤ ਮਰਵਾਏਗਾ।
ਸੱਚ ਕਹਿਦਾ ਜਿਹੜਾ, ਗੁਰਦੀਪ ਫਲੇੜਾ
ਜਿਹਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸੱਚ ਲਿਖਣ ਆਲੀ ਆਈ ਦਾਤ ਐ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ ਵੇ ਮੋਦੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ।
ਕਾਹਦੀ ਤੇਰੀ ਇਹ ਮਨ ਕੀ ਵੇ ਬਾਤ ਐ।
ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਫਲੇੜਾ
ਮੋ: 9878620547

ਗਾਜ਼ਲ

ਇਹ ਜੋ ਪੈਦਲ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਲਗਦਾ
ਹੈ ਪਰਵਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਜਿੱਥੇ ਲਾਰੇ ਮਿਲਦੇ ਭਰਵੇ ਮੁਲਕ ਉਸੇ
ਦਾ ਵਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਮੋਈ ਮਾਂ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਲੈਕੇ ਉਸਦਾ ਬਾਲਕ
ਖੜ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਪਾਪ ਜਿਹਾ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਉਸ ਪਲ
ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਉੱਤੇ ਹਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਅਫਸਰ ਜੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਦਾ ਇਸਦੀ
ਕਾਢੀ ਚਲਦੀ ਏਥੇ
ਮੇਰੀ ਮੰਨਲਾ ਇਹ ਪੱਕਾ ਹੀ ਸਾਹਬਾਂ ਦਾ
ਚਪੜਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਿਲਣਾ
ਗੱਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋਈ
ਵਾਂਗ ਅਜੂਬੇ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅੱਜਕਲ
ਭੁਆ ਮਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਜਗ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵਧੀਆ ਘਟੀਆ ਹੁੰਦੇ
ਰਹਿੰਦੇ ਕੰਮ ਹਜ਼ਾਰਾਂ
ਲਾਹਨਤ ਵਰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਚੌੜੀ
ਪੰਡੇ ਦਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਬੋਲ ਕੁਸੈਲੇ, ਕੋਈ ਹੋਣਾ ਮੰਨਿਆ ਸਭ ਨੂੰ
ਘਟੀਆ ਲੱਗਣ
ਸਭ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੋਚ ਕਿਸੇ
ਦੀ ਬਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਉਮਰ ਢਲੀ ਤੇ ਆਖਣ ਬਾਹਲੇ ਸੁਰਤ
ਗਵਾਈ ਪੀ ਨੈਣਾਂ ਦੇ
ਵਿੱਚ ਜਵਾਨੀ ਹਰੀ ਲੋਚੇ ਨੈਣਾਂ ਨਾਲ
ਤਲਾਸੀ ਹੋਣਾ।
ਨੇਤਾ ਜੀ ਦਾ ਲਾਮਾ ਲਸ਼ਕਰ ਬੂਜੇ ਖਾਲੀ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਮਹਿਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਵਰ੍ਹ ਜਾਵਾਂ ਮੈਂ ਕਾਲਾ
ਬੱਦਲ ਬਣਕੇ ਉਸਤੇ
ਸੈਥੋਂ ਹਰਗਿਜ਼ ਸਹਿ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਇਕ ਨਦੀ
ਦਾ ਪਿਆਸੀ ਹੋਣਾ।
ਹਰਦੀਪ ਚਿਰਦੀ
9041600900

‘ਦੀਦਾਰ’

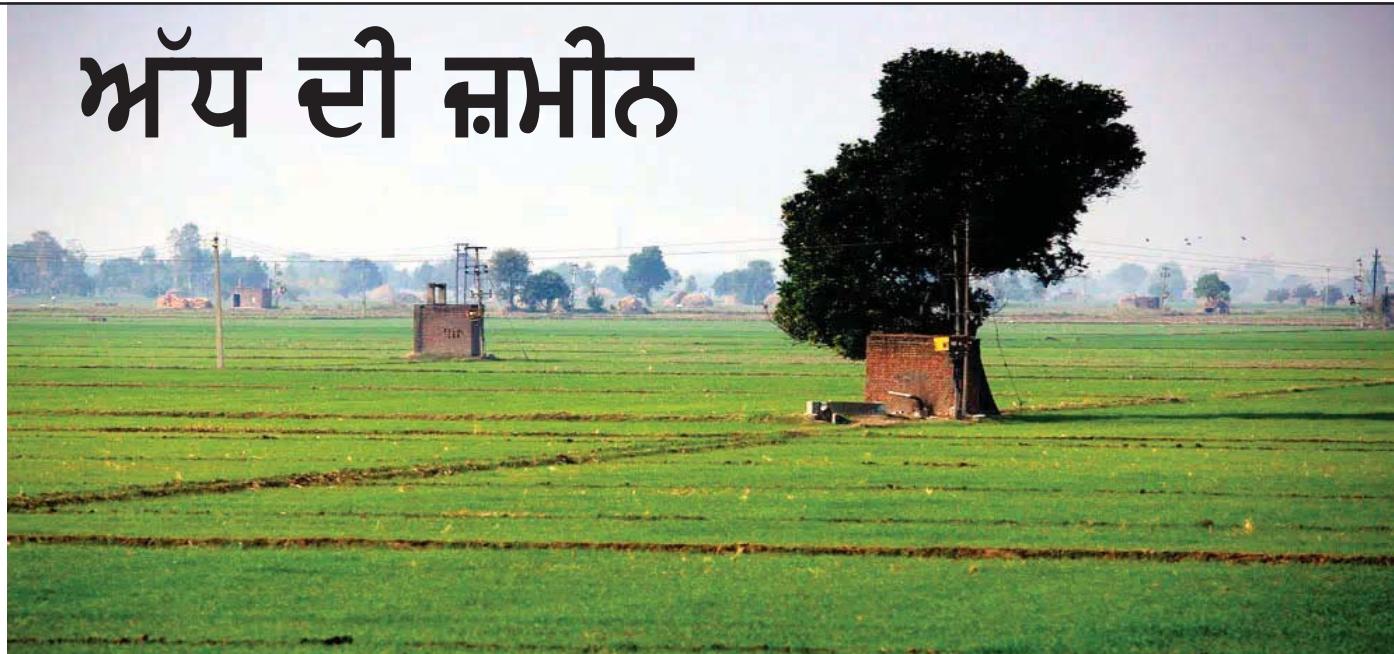
ਉਹਦਾ ਆਉਣਾ
ਮੇਰਾ ਜਾਣਾ
ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਸਮਾਧ ਉੱਤੇ
ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਣ ਬਹਾਨੇ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ
ਦੀਦ ਪਾਉਣਾ
ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ
ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚੁਚੀਆਂ
ਦਿਲ ਹੱਸਦੇ
ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੁਸਕਾਂਦੇ
ਬੋਲ ਸਾਂਝੇ ਹੁੰਦੇ
ਸਾਰੀ ਕਾਂਇਨਾਤ
ਪਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ
ਪੀਰਾਂ ਦੀ ਓਟ
ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਦਰਸ਼
ਦੀਦਾਰੇ ਹੁੰਦੇ।
ਹੇਸ ਕਲੇਰ ‘ਦੁਗਾਲ’
98789-46038

ਜ਼ਲਮ

ਲੋਕ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈ ਜਾਦੇ ਨੇ।
ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਬਾਈ ਜਾਦੇ ਨੇ।
ਕਹਿੰਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰਨੇ,
ਗੱਲ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਪਰਦੇ ਪਾਈ ਜਾਦੇ ਨੇ।
ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰੀ ਜਾਵਣ,
ਅੰਨੇਵਾਹ ਹਗ ਪੈਨ ਚਲਾਈ ਜਾਦੇ ਨੇ।
ਕੁੜੀਆਂ ਤੇ ਨਿੱਤ ਜ਼ਲਮ ਹੋਈ ਜਾਦੇ,
ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਜਾਦੇ ਨੇ।
ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਵੀਨਾ ਖਣਦੇ ਦੇਣ ਸਾਨੂੰ,
ਕਿਸਾਨ ਵੀਗ ਨੂੰ ਖੱਜੇ ਲਾਈ ਜਾਦੇ ਨੇ।
ਸਾਡੇ ਚੁਣੇ ਲੀਡਰ ਕਿਹ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਰਦ ਗਾਮੀ ਪਿੰਡ
ਦਾ ਸਿਰ ਕੱਢ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ
ਦਾ ਬਾਪ ੧੯੮੭ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਤੋਂ ਉੱਜੜ ਕੇ ਏਧਰ ਆਇਆ ਸੀ।
ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ
ਬਦਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਗੋਯੇ
ਦੀ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ੨੦੦ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ
ਅਤੇ ਜੈਲਦਾਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ
ਬਖਸ਼ਿਆ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੱਟ ਲੱਗ
ਕੇ ਕੁੱਲ ੭੫ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਮਿਲ
ਸਕੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ
ਪੈਲੀ ਤੇ ਏਕੜਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਲੇ ਕਹਿੰਦੇ
ਹਨ। ੭੫ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੇ ਦਰਬਾਰੇ ਥੂੰਬ
ਚੱਲਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਈ ਸਾਲ ਤੋਂ
ਪਿੰਡਦਾ ਸਰਪੰਚ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ
ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਆਏ

ਅੱਧ ਦੀ ਜਮੀਨ

A portrait of a police officer in uniform, wearing a light blue shirt with a red beret. The beret has a silver emblem featuring a lion and a sword. The uniform has a red patch on the shoulder with the letters 'B S SINGH'. Below the patch, the name 'B S SINGH' is written in white. The officer is standing in an indoor setting with wooden paneling and a lamp in the background.

ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਲਾ ਜੈਲਦਾਰ ਦਾ ਹਾਣੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਹੋ ਪਿੱਡ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਕਾਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ੧੬-੧੭ ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਰਾਣੇ ਤੇ ਦੋ ੧੮-੨੦ ਸਾਲ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੇਬਾ ਤੇ ਸ਼ਿੰਦਾ ਸਨ। ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਜੈਲਦਾਰ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਘੁਲਦੇ ਸਨ। ਕਾਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਰਮੀ ਤੇ ਰਾਣੇ ਜੈਲਦਾਰ ਦੇ ਘਰ ਗੋਹਾ ਕੂੜਾ ਤੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਮੌਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਹਰਸ਼ਰਨ ਨੇ ਝਾੜੂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਰਾਣੇ ਨੂੰ ਛੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਹਰਕਤ ਡੰਗਰਾਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਂਦੇ ਦੇਬੇ ਨੇ ਵੇਖ ਲਈ। ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਨੇ ਖੇਤ ਗਏ ਹਰਸ਼ਰਨ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਿਆ ਤੇ ਸਵਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭੁਗਤ ਸਵਾਰੀ, ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਤਰੱਕ ਕੇ ਕੁਟਿਆਂ ਵਿਹਲੇ ਰੋਟੀਆਂ ਤੇਵਨ ਵਾਲੇ ਪੋਲੜ ਹਰਸ਼ਰਨ ਨੇ ਆਲ ਸਟੀਲ ਬਾਡੀ ਵਾਲੇ ਦੇਬੇ ਦਾ ਸਵਾਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਸੇ ਨਾਲ ਲਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਰਸ਼ਰਨ ਦੇ ਚਿੱਥ ਖਿੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਬੂਬੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਖੂਨ ਉਬਾਲੇ ਖਾਣ ਲੱਗਾ, “ਸਾਡੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ‘ਤੇ ਪਲਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੰਗ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜੁੱਗਤ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਕਲੋਂਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਉਣਾ।” ਉਸ ਨੇ ਕਾਲੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਭੈਣ ਇੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਲਾ ਸ਼ਰੀਫ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਵਿਚਾਰਾ ਸਭ ਕੁਝ ਜਰ ਗਿਆ। ਕਾਲੇ ਨੇ ਜੈਲਦਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਤਰਲੇ ਮਿਨਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਭੈਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਛੇੜਖਾਨੀ ਵੇਖ ਕੇ ਨਵਾਂ ਖੂਨ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ‘ਤੇ ਪੱਗ ਰੱਖ ਕੇ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਹੰਕਰਿਆ ਗਾਮੀ ‘ਤਾਂਹ ਹੀ ‘ਤਾਂਹ ਚੜ੍ਹੀ’ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਹੁਣ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪੰਚਾਇਤ ਹੀ ਕਰੋਗੀ। ਤੇਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ।” ਕਾਲਾ ਵਿਚਾਰਾ ਨਿੰਮੋਝਣਾ ਹੋਇਆ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਕਰਮੀ ਨੂੰ ਜਾ ਦੱਸੀ। ਕਰਮੀ ਬਹੁਤ ਦਲੇਰ ਅੰਗਰਤ ਸੀ। ਸਣ

ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਤੀਂ ਕੱਪੜੀਂ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ, “ਬੱਲੋ ਉਏ ਤੇਰੇ ਜੈਲਦਾਰਾ। ਨਾਲੇ ਚੋਰ ਨਾਲੇ ਚਤੁਰ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਛੋਕਰੇ ਨੇ ਸਾਡੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ, ਉੱਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਈਂਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੱਸਦਾ ਆ। ਤੂੰ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਮੈਂ ਜਾਵਾਂਗੀ ਸਵੇਰੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਨਾਲਾ। ਜੇ ਜੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵੜਨ ਜੋਗਾ ਛੱਡਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਦੇਵੀਂ।” ਕਾਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਕਝ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਭਲਾਮਣਸ ਤੇ ਦੱਬੂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਢਾਬ ਵਾਲੇ ਬੋਹੜ ਦੇ ਥੜ੍ਹੇ ‘ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ‘ਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ। ਜੈਲਦਾਰ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਸਵਾਦ ਲੈਣ ਲਈਪਿੰਡ ਦੀ ਮੁੰਡੀਰੂ ਵੀ ਪੁੰਚ ਗਈ। ਜੈਲਦਾਰ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਪੰਚ ਦਿਲੋਂ ਕਾਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਾਲਾ, ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕਰਮੀ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਪੁੰਚ ਗਏ। ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕਾਲਾ ਡਰੇ ਪਏ ਸਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਦੀ ਸਿਖਾਈ ਪੜਾਈਕਰਮੀ ਸ਼ੀਹਣੀ ਵਾਂਗ ਗਾਮੀ ਵੱਲ ਝਾਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਗਾਮੀ ਮੁੱਛਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟ ਦੇਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, “ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਲੋਕ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਗਲ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਪਏ ਨੇ, ਕਲੁ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਪੈਣਗੇ ਤੇ ਪਰਸੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਢੰਨ ਲਗਾਉ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਅਮ ੫-੫ ਛੱਤਰ ਮਾਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਦਿਮਾਗ ਸੈਂਟਰ ‘ਚ ਆ ਜਾਣ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਰਖਾਸਤ ਬਾਣੇ ਜਾ ਦੇਣੀ ਆ।” ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਝੂਠਾ ਜਿਹਾ ਥੰਘ ਕੇ ਗਲਾ ਸਾਫ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦੇਬੇ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਜੈਲਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਗਲਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਵੀ ਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਵਾ ਦੇਨੇ ਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਉ, ਪਹਾਂ ਸਿੱਟੀ ਪਾਉ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ‘ਤੇ।” ਪਰ ਸਾਰੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ ‘ਤੇ ਵੀ ਜੈਲਦਾਰ ਛੱਤਰ ਮਰਵਾਉਣ ‘ਤੇ ਬਜ਼ਿੰਦ ਸੀ। ਆਖਰ ਕਰਮੀ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਰਿਹਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਕੁੱਦ ਕੇ ਜੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈ ਰਾਈ, “ਜੂਦੋਂ ਦੀ ਮੈਂ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਆ,

A black silhouette of a cat is walking from left to right across a landscape. The background is a warm, golden sunset with long shadows and a hazy horizon.

ਦੀ ਬਹੁ-ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਕਿਉਂ ਬਣ ਗਿਆ..?

ਜਾਣ ਦੀ ਸੋਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘਟੀਆ ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ,ਉਹ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਬ ਮੰਨਦੇ ਹਨ,ਯੂਰਪੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਹੀ ਰੱਬ ਦੀ ਬੰਦਰੀ ਹੈ, ਸਾਫ਼ ਸੁਖਗਾ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ ਜੱਪਣ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਯੂਰਪ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ,ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹਨ,ਉੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਨੂੰਨ ਸਭ ਲਈ ਬਗ਼ਬਾਰ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਦਾ ਕਨੰਨ ਵੀ ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਹੈ, ਯੂਰਪ ਤੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ

ਅਨੁੰ ਭਗਤ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣ ਗਏ, ਇਸੇ ਅੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘਿਰਣਾ ਉਣੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕਰਵਾਏ, ਮਨੁੱਖੀ ਬਲੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਆਰਬਿਕ ਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸੋਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਤਰਾਂ ਵਰਤਿਆ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਪੀਰਾਂ ਫ਼ਕੀਰਾਂ, ਰਹਿਬਰਾਂ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਜਾਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਸੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜ਼ਿਉਣਾ, ਦੁਖੀਆ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣੇ, ਮਸ਼ਕਿਲ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਨਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਕਿੱਥੋਂ ਜਾਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਧੰਨ ਦੌਲਤ ਤੇ ਵਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 10% ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ,

ਸਾਡੇ ਬੇਈਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੇ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਤ ਸਮਝਕੇ ਸਾਡੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਮਾਗੀ ਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸੋਸ਼ਣ ਰੱਜਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਬਾਲੜੀਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋਏ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬਣਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣਦੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਬਸ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨਿਲਾਮ ਹੁੰਦੀ ਗਈ, ਤੇ ਜੱਗ ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ, ਆਪਾ ਨੂੰ ਕੀ... ? ਪਰ ਆਪਾ ਨੂੰ ਕੀ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅੱਗ ਨੇ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਘਰਬਾਰ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਮਹਿਦੜ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਨ ਇਸ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ

ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਹੈ।

ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਅੰਧਧਰਮੀ ਦਾ, ਪਰ ਜੋ ਵੀ ਧਰਮ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੁਖ ਪ੍ਰੰਚਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਨਾ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਢੁਸ਼ਮਣ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਲਈ ਖਤਰਾ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ, ਧਰਮਾਂ ਪਿੱਛੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਉਣ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਗਿਰੀ ਹੋਈ ਸੰਚਦੇ ਇਨਸਾਨ ਹੋਣਗੇ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕੀ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਵ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਛੱਡਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੇ ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿਉਣਾ ਆ ਜਾਵੇ, ਸਾਰੇ

ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਸਿੱਖ ਲੈਣ, ਇਹੋ ਹੀ ਦੁਆਂ ਦੇ ਨਾਲ।

ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਖਵਾਲੀ
(ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਰਿਥ)

ਮੋਬਾਈਲ 9855036444

CLASSIFIED & MATRIMONIAL

Need a beautiful Bride

Neeraj Mehra age 25years , handsome , fair complexion ; seeks punjabi speaking. Virishiv horoscope. Highly educated & at present working in Dubai as a bank officer since past 3 years. He is looking for an educated beautiful girl; US citizen. Punjabi speaking. Religion & caste no bar. No dowry required. Neeraj has very loving compassionate nature & is very hardworking. He is looking to start a family with right girl.

Please contact at : 9172512274 and
Email at: Bihalneeraj@gmail.com

Need a beautiful Bride

Jugpreet Singh.DOB: 04-07-1996,
Height : 5.10", handsome Gursikh boy.
Qualification: Undergraduate Marital
Status. Never Married Cast :
(Surname) Kochar (Khatri). Working
in Aditya Birla fashion & retail Pvt Ltd
on Post: Senior CC. His Annual
Package: 4 lacs. Own home in Delhi.
Jugpreet looking for an educated
beautiful girl ; USA citizen. No cast no
bar. No Dowry.

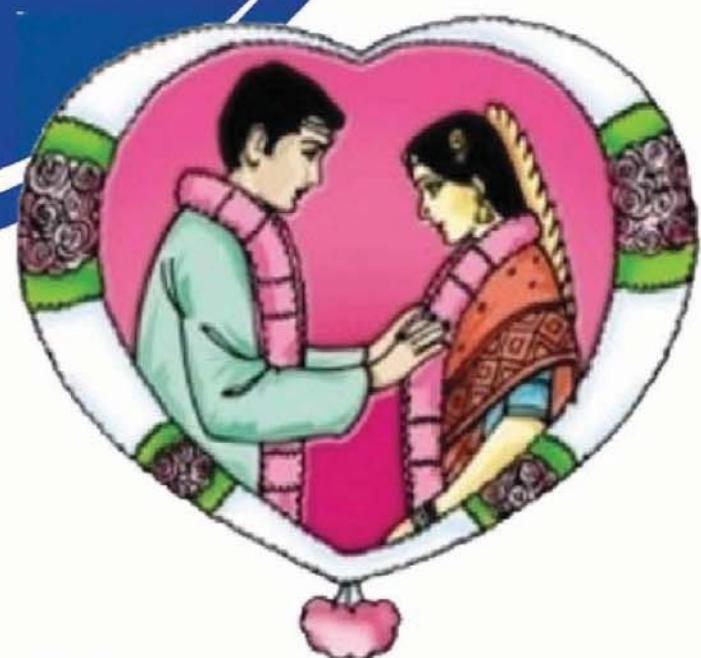
Contact Father : +91 9990655355,
+91 9899795013, +91 9899515784

Publish Your METRIMONIAL/CLASSIFIED Advertisement

MATRIMONIAL,
PROPERTY,
RECRUITMENT,
NAME OF CHANGE,
BUSINESS

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ
ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ
ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ

It's time to
Grow your Business
Advertise with us...

www.preetnama.com
preetnamausa@gmail.com
Contact : +1 201-312-4180

ਆਖਿਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਦੋਂ ਮਿਲੇਗਾ

15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਜਾਦ ਘੁੰਮਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਗਿਣਵੇਂ ਚੁਣਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਜਾਦੀ ਦੇ ਇੱਠੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਪਾਇਆ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਅਨੇਕ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ 2020 ਸਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸੀਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਸਤਕ ਦਾ ਰਲੇਵਾਂ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਲਾਬਿਦੀ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਵੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਆਬਾਦੀ ਵੀ ਤਾਲਾਬਿਦੀ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਧਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀਆਂ ਖੁਰਾਕੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਆਦਾ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਭੂਮੀ ਵੀ ਬੰਜਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਨੇ ਆਬਾਦੀ ਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਘੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਬਾਦੀ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕੇ।

2019 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਕਰੋਨਾ ਮਹੱਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਮਹਿਗਾਈ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਚਲੋ ਜਾਓ! ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਟਿਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਸਭ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਪਿਆਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤਾਂ ਨੇ ਆਸਮਾਨ ਛੂਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦਾਲਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਗਾਈ ਵਿੱਚ 300 ਰੁਪਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਲਨ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਾਲਨ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਚਲਾਏਗਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦੇਖਣੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਖਾਦ ਜਿਨਸਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਬੀਜ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹਿਗੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਲਾਕ ਡਾਉਨ ਕਰਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਮੰਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਂਗੀ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਸਨਅਤ ਦਾ ਪਹੀਆ

ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ। ਜੇ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਫਸਲ ਪ੍ਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਮੰਹਿਗਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਉਤਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰਨੀ ਉਤਰਨ ਕਰੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਦਵਾਈ ਪੀਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਨ੍ਹੀ ਤਦਾਦ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੈਂਕਾਂ ਦਾ ਰਲੇਵਾਂ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਫਾਸਟ ਟੈਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਅਸਾਮੀ ਇੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਫਾਰਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਚਪੜਾਸੀ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਕੇਂਦਰ ਖੇਡੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਾਅਦੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਘੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਚ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਘੜੀਦੀਆਂ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਚਲੋ ਜਾਓ ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਬੁੱਡ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੋ ਰਾਹੀਗੀਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਇਹ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਬੁੱਡ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੁਰਘਟਨਾ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਬੁੱਡ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੰਮ ਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੈਰ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁੱਤੇ ਮਾਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੈ।

ਸਜਿਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੋਹਾਲੀ

ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਨਸ਼ਬੰਦੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਘੜਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਵਾਰਾ ਪਸੂਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਪਸੂ ਉਜ਼ਾਗਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਕਿਸਾਨ ਧਰਨੇ ਲਾ ਕੇ ਫੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਠੀਆਂ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਸੂਆਂ ਦਾ ਦੂਧ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਸੂ ਦੂਧ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਛੁੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਵਾਰਾ ਪਸੂਆਂ ਨੇ ਕਈ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਵਾਰਾ ਪਸੂਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਪਸੂ ਉਜ਼ਾਗਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਕਿਸਾਨ ਧਰਨੇ ਲਾ ਕੇ ਫੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਠੀਆਂ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਸੂਆਂ ਦਾ ਦੂਧ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਸੂ ਦੂਧ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਛੁੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਵਾਰਾ ਪਸੂਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਵਾਰਾ ਪਸੂਆਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਪਸੂ ਉਜ਼ਾਗਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਕਿਸਾਨ ਧਰਨੇ ਲਾ ਕੇ ਫੀਸੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਠੀਆਂ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਅਜ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਸੜਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਅਨਾਜ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਗਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਅਗਰਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਹੱਲ ਹੇਠ ਦਾ ਹੈ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਚਿੱਤ-ਬਹੁਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਮਾਨਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ/ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਅਧਿਆਪਕ, ਜਿਗਿਆਸੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਤੇ ਲੋਕਮੁਖੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਚੌਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੇਖਾ ਦੇ ਟੇਢੇ ਤੇ ਖੰਡਤ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿੱਦਿਅਕ ਢਾਂਚਾ ਬਦਸ਼ੁਰਤ ਤੇ ਬਦਮਿਜਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਅਕਸਰ ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਜਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਚੌਕੋਣ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਸਾਰੀ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਗੋੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਮ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸਕੂਲੋਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਦੀ ਸਭਾ ਦੰਗਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਧਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਧੇਰੇ ਢੀਠ ਤੇ ਸ਼ਖਤ ਮਿਜਾਜ਼ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਅਕਸਰ ਸਕੂਲ ਨਾ ਆਉਣ ਦੀ ਪੰਰਪਰਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਹੀਂ ਮਾਤਰ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੁਹੱਈਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਨ-ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸੁਧਾਵਾਂ ਤੇ ਸੁਖਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਨ ਤੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਚੁਸਤ-ਦਰਸ਼ਦ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਉਕਤ ਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਧਾਰ ਜਿੰਨੇ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਮਾਂਧ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣਗੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਪਲਾਇਣ ਕਰਨ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਗੇ ਸਗੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਵਿੱਚ
ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲੇ
ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ
ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਬਹੁਤ ਸਰਕਾਰੀ
ਸਕੂਲ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਸਤ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ
ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜੇ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖਿਆ
ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸਗੋਂ
ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਢਾਹੂ ਤੇ ਨਿਸਾਰੂ ਵੀ

ਵਿੱਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ
ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ
ਭੱਜਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਮ ਕਾਰਨ ਅਧਿਆਪਕ
ਦੀ ਕਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ, ਲਗਨ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੱਧਤਾ
ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ
ਅਧਿਆਪਕ ਕੇਵਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ 'ਗਲ ਪਿਆ
ਛੋਲ' ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਆਪਨ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕੇਵਲ

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

ਕੜੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ
 ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਵੀ ਨੀਰਸਤਾ ਤੇ
 ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ
 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ
 ਵਿਸ਼ੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਇੱਕ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ
 ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਾਅਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ
 ਸਕਦਾ।ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਮਾਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ
 ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹਨ, ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਰਸ
 ਤੇ ਛੇ ਮਧ਼; ਲਦਾਇਕ ਬਨਾਉਣ ਲਈ
 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਵੰਨਗੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਇਸ
 ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਵਧੇਰੇ
 ਦਿਆਲੂ ਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
 ਹੈ।

ਮਿਡਲ, ਹਾਈ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕ ਤਾਇਨਾਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਫਿੜ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ, ਵਿਸ਼ੇ ਪ੍ਰਤੀ ਲਗਾਓ
ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬੋਧਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤੋੜ ਦਿੰਦੀ
ਹੈ।ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹਿੱਸਾਬ ਵਿਸ਼ੇ ਬਹੁਤ ਅੱਖੇ ਤੇ
ਬਾਕੀ ਵਿਸ਼ੇ ਸੌਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।ਆਰਟ/ਕਰਾਫਟ ਤੇ
ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾਂ
ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਜਗਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਨਿਗੂਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਧਾਰਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ
ਵੀਂ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਿਮਾਗੀ
ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸੌਖ ਜਾਂ ਆਖਾ ਮੰਨ
ਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਬਣਾ ਲਈ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਤੇ
ਜਹਿਰਦ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ
ਇਸ ਮੰਝਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ

ਵਿਦਾਅਰਥੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪੀਗੀਅਡ ਦੌਰਾਨ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਮੌਜ਼ਾਦਾ ਕਠਿਨਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਸ਼ਬਦਿਅਤ
ਨੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਨ ਸਕੂਲੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ
ਜਾਇ ਸਕੂਲ ਆਉਣ ਨੂੰ ਕਰੇ। ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ
ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਯਤਨਾ ਸਦਕਾ
ਸਹੀਣ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰਸਦਾਇਕ
ਣਾ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲੀ ਵਿੱਦਿਆ
ਲ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ
ਵੱਚ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅਧਿਮ ਕੜੀ ਇੱਕ
ਜਿਗਿਆਸੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ
ਗਾਨਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਕੂਲ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦਾ ਮਹੌਲ ਜੇਕਰ ਵਧੇਰੇ
ਸ਼੍ਰਗਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ
ਦਰਲੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਵੀ ਮੱਧਮ ਪੈ
ਗਏ ਰੀਂ।

A portrait of Dr. S. Venkateswaran, a middle-aged man with a mustache and glasses, wearing a blue and white checkered shirt. He is seated in an orange armchair. In the background, there is a flag and some shelves.

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਸੀਪਲ, ਮਲੋਟ

ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਘਰੇਲੂ ਗ੍ਰਾਹਿ ਦੀ ਭੇਟ ਰੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਬੋਝ ਵੰਡਾਉਣ ਲਈ ਦਿਹਾੜੀ/ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਨਰਮ, ਝੋਣੇ ਤੇ ਆਲੂਆਂ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਕੋਈ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਿੰਘਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਮ ਘੁੱਟ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੌਮਲ ਖੰਭ ਕਤਰੇ ਤੇ ਵਲੂੰ ਧਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲੋਂ ਭਗੋੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲੋਂ ਪਲਾਇਣ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਪੇ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੈਦਾਨ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸਮਾਨ ਦੀ ਕਮੀ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਖਿੱਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਅਠਵੀਂ ਤੱਕ ਭਾਵੰਦਿ ਮਿਡ-ਡੇ-ਮੀਲ ਸਕੀਮ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਆਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਹਨਾਂ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰੋਕ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੋ ਵਕਤੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਸਵੇਰੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾ ਕੇ ਬੁੱਤਾ ਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਸਮੱਚਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਨਿਯਮਤ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਤਰਕਸ਼ੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੀਰਸਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਹਿਚਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੁਖਦ ਤੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮੌਹੂਲ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਅਗਰਸਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਪਲਾਇਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ-ਨੀਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼/ਕੰਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਹੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਤੇ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਲੋਕਪੱਖੀ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਰਾਜਸੀ ਇੱਛਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਪੂਰਾ ਵਿੱਦੀਅਕ ਢਾਂਚਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਰੰਤਰ ਪੂਰੀ ਜੀਵਾਦੀ ਲੀਹਾਂ ਉੱਪਰ ਸਵਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਫੌਜ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਿਰਵੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕੋਈ ਲੁਕੀ-ਛਿਪੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਫੇਸ਼ੁੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪੱਤਰਾ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚ ਲਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਨਿੱਜੀ ਹੈ ਤੇ
ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਰੈਂਡ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ
ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਕਾਊਂਟ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੋ
ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ।

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅੱਜ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਟਸਅਪ, ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੱਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵਾਂਗਰਾਂ ਲੱਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਰੋਜ਼ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਕੁੱਝ ਸਾਂਝਾ ਨਾ ਕਰ ਲਈਏ ਜਾਂ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਓਥੇ ਨਾ ਵਖਾ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਧੂਰਾ ਅਧੂਰਾ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਹੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਜਾਨਣ ਦਾ ਚਸਕਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਚੀਜ਼ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲਾਈਕ, ਕਸੈਟਸ, ਤੇ ਰਿਐਕਸ਼ਨ ਬੇਸ਼ਟਕ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਪਲ ਦੀ ਬਣਾਉਣੀ ਬੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸੌਚੇ ਸਮਝੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਵੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੌਚ ਸਮਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਫੇਸਬੁੱਕ ਇੱਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ, ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁੱਝ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਜੂਰੂ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਖਾਮਿਆਜਾ ਨਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇ। ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫਰੈਂਡ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਐਡ ਕਰਨਾ— ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਭੇਜੀ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ (ਫਰੈਂਡ ਰਕਵੈਸਟ) ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਉਹ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗ੍ਰੇਹ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢਾਇਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖੱਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਕਰੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਕਾਊਂਟ ਤੇ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਐਡ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਹੋ। ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ—

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌਚ ਲਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਨਿੱਜੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਫਰੈਂਡ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਂਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਕਾਊਂਟ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਕਈ ਲੋਕ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਗਾਜ ਦੀ ਟਿਕਟ, ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਫੇਸ਼ਨਕ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕਦੀ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਹੁਤ ਨਿੱਜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾਂ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ—

ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ, ਤੇ ਜੇਕਰ ਤਸਵੀਰ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਅਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਸੋ ਬਿਹਤਰ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੇਸ਼ਨਕ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧੰਨ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨਾ -

ਕਈ ਲੋਕ ਨਵੀਂ ਲਈ ਕਾਰ, ਘਰ, ਰੁਪਈਆਂ ਦਾ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਖਰਚ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਵੀ ਫੇਸ਼ਨਕ ਤੇ ਪਾਰ ਕੇ ਬੜੇ ਸ਼ੋਕ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫੇਸ਼ਨਕ ਤੇ ਚੌਥੇ ਲੁਟੇਰਾ ਗ੍ਰੋਹ ਜਾਂ ਕੋਈ ਕਰੀਮੀਨਲ ਵੰਡ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਮੀਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮੁਸੀਬਤ ਖੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਭਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਸੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਧੰਨ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੇਸ਼ਨਕ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਸੈਟਿੰਗਸ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ -

ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਸੈਟਿੰਗਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿਹੜੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ਸੈਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ

ਕੀਤੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕਿਸ ਨੂੰ
ਵਖਾਉਣੀਆ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਨਾ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਇਹ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ,
ਆਪਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ
ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲੁਕੋ ਕੇ (ਹਾਈਡ) ਕਰ
ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ
ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਐਡ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ
ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਨਾ ਦੇਖ ਸਕੇ। ਕੋਈ
ਅਣਜਾਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਸੇਜ ਨਾ ਭੇਜ
ਸਕੇ, ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੋਂ ਐਡ ਹੋਣ ਲਈ
ਬੇਨਤੀ ਨਾ ਭੇਜ ਸਕੇ ਇਹ ਸਾਰੀ
ਸੈਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਬੇਫਿਕਰੀ ਨਾਲ
ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੋ।
ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਖਾਤੇ ਦੀ ਜਾਂਚ
ਕਰਨਾ -- ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਖਾਤੇ
ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ
ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕੇ ਕੌਣ ਕੌਣ
ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਐਡ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ
ਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ, ਐਡ ਹੋਏ
ਹਰ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾ
ਦੇਰੀ ਬਲੋਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ
ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ
ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਣਸੁਖਾਵੀ
ਲਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰਨ ਡਲੀਟ
ਕਰ ਦਿਓ।
ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇਣਾ -
ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਮੈਸੇਜ ਚ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ

ਰਾਜਾ ਹਸਪਾਲ
ਫੈਂਡਜ਼ ਕਲੋਨੀ, ਸੁਲਤਾਨਿਓਂਡ ਰੋਡ,
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਮੋ. 9803060608

ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਵਹੈਰਾ ਦੇਣਾ
ਤੇ ਅਭੱਦਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ
ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ
ਸਕਰੀਨ ਸ਼ੋਟ ਲੈਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ਼
ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਵਾਸਤੇ
ਤੇ ਕੰਮਕਾਰ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬੱਕ ਕੇ
ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਤਾਜ਼ਗੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ
ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਰਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਮੁਸੀਬਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਖੁੰਗੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ
ਬੇਫਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਦਾ
ਲਤਫ਼ ਲੈ ਸਕੋਗੋ।

ਭਾਰਤੀ ਰੇਲ ਦਾ ਨਿਜੀਕਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਘਾਤਕ

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਜਨਤਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲ
ਨੂੰ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿਖੇ ਹੁਪ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀਕਰਨਾ
ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰੇਲ ਅਮਾਲ ਲੋਕਾਂ
ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸਸਤਾ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਢੋਅਾ -
ਢੁਆਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰੇਲ ਦੁਨੀਆਂ
ਦਾ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਰੇਲ ਵਿਭਾਗ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ
ਹਰ ਰੋਜ਼ 12617 ਯਾਤਰੀ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਮਾਲ
ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਰੇਲ ਰਾਹੀਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ
ਲੱਗ - ਭੱਗ 2 ਕਰੋੜ 30 ਲੱਖ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿੱਚ
ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 30 ਲੱਖ ਟੰਨ ਮਾਲ ਦੀ
ਢੋਅਾ - ਢੁਆਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 1991 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼
ਵਿੱਚ ਨਵਲਿਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ

ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੂਨ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਉਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਗੋਦਾਂ ਗੁਦਣ ਦੀ ਸ਼੍ਰੂਆਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ , ਯੂ.ਪੀ.ਏ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਯਾਦਵ ਜਦੋਂ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਸਨ , ਰੇਲਵੇ ਦੀਆਂ ਕੰਟੇਨਰ ਟਰੇਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 15 ਹੋਰ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕੰਟੇਨਰ ਅਪਰੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਟਰੇਨਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ , ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੋਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਨਿਜੀਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਵੀ 2011 ਵਿੱਚ ਮਹਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ

ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ , ਪਰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਲਵੇ ਮੈਨਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਯੂ.ਪੀ.ਏ ਸਰਕਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। 2014 ਵਿੱਚ ਨਾਰਿਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ੀਪਟੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰੇਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਣ ਦੀ ਇਸ ਕਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਅਯੋਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਿਬੇਕ ਦੇਬਰਾਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ , ਕਿਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖਰਚੇ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂਅ ਤੇ ਰੇਲ ਬਜਟ ਨੂੰ ਵਖਰੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਬਜਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਬੇਕ ਦੇਬਰਾਏ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਧੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਨੈਟੀਫੀਕੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ , ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਾਏ ਸਪੀਡ ਪ੍ਰੈਜੈਕਟਾਂ , ਮਾਲ ਭਾੜਾ ਲਾਈਨਾਂ , ਰੇਲਿੰਗ ਸਟਾਫ , ਰੇਲਵੇ ਬਿਸ਼ਨਲੀ ਕਰਨ , ਸਿਗਨਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ , ਯਾਤਰੀ ਟਰਮੀਨਲ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਲ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚਾ ਸਟਾਫ ਆਉਟ ਸੋਰਿਸਿੰਗ ਭਾਵ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਰਾਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸਟਾਫ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ , ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜ , ਨਵੀਆਂ ਰੈਲ ਲਾਈਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੇਲ ਵਿਭਾਗ ਅੰਦਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਤੀਬਨ ਸੱਤ ਲੱਖ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਲਾਂਚ

ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ , ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲ ਦੇ ਮੁਲਾਜਮਾ ਵਾਂਗ ਤਨਖਾਹਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਤਾਂ ਦੂਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ - ਸ਼ੁਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਜਾਰਤਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ । ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੇ ਇੱਕ ਅਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਰੇਲਵੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਗੱਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਇਸ ਰੈਗੁਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਹੀ ਰੇਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਨਿਜੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਯਾਤਰੀ ਤੇ ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰੇਲ ਲਾਇਨਾਂ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਨਿਜੀ ਅਪਰੈਟਰਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਵੀ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ । ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਗਡੀਆਂ ਵੀ ਨਿਜੀ ਅਪਰੈਟਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੋਕੇ ਤਾਂ ਘਟਣਗੇ ਹੀ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਜੀਖੇਤਰ ਵਲੋਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਣਾਗੀਆਂ , ਰੇਲ ਭਾੜਾ / ਕਰਾਇਆ ਵਧਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਯਾਤਰੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਦਾ 53 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਲਿਆਜ਼ਦਾ ਹੈ , 47 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਰੇਲ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਮਾਲ ਭਾੜਾ ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ ਦੀ ਇਜਾਰੇਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਇਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਹਨ । ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ

ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲ ਦਾ ਨਿਜੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਥਰਾਂ ਭਾਰ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ ਜਦੋਂ , ਕਿ ਦੁਸਰੇ ਪਾਸੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹਿਸ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਨਿਜੀਕਰਨ ਕਰਨਾ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਹੈ , ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਰੋਲ ਦਾ ਮੁੜ ਕੇਮੀਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ । ਕਰੋਨਾ ਮਾਹਾਮਾਰੀ ਦੰਗਨ ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ ਰੋਜਾਨਾ ਨਵੇਂ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ , ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਤਰ ਰੇਲਵੇ ਨੇ ਮਾਲ ਭਾੜੇ ਦੇ 110 ਰੈਕਾਂ ਦੀ ਲਵਾਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ , ਇਸ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਫਿਰ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਉਚਿਤ ਹੈ । ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਘਾਤਕ ਇਸ ਨਿਜੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ , ਨਵਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹਿਸਾ ਹੈ , ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਨਿਜੀਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਰਗਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੰਚ ਉਸਾਰ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚੰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਅਰਥਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੂਨ - ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਾਮਾਈ ਨਾਲ ਉਸਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੱਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਮੰਚ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਰੇਲ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਰਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਰਹੇ ਨਸ਼ਾਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਾਈ ਥੱਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਕ ਬੜਾ ਹਾਸੇਹੀਣਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕੋਈ ਨਕਸਾਨਦਾਇਕ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾੜੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਕਿਉਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ? ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਕਿਉਂ ਖੋਲੇ ਹਨ? ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਡਾਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਡਾਗ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਪ ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਪੀ-ਐਚ. ਡੀ. ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕਈ ਵਿਵਾਦ ਗ੍ਰਸਤ ਬਿਆਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

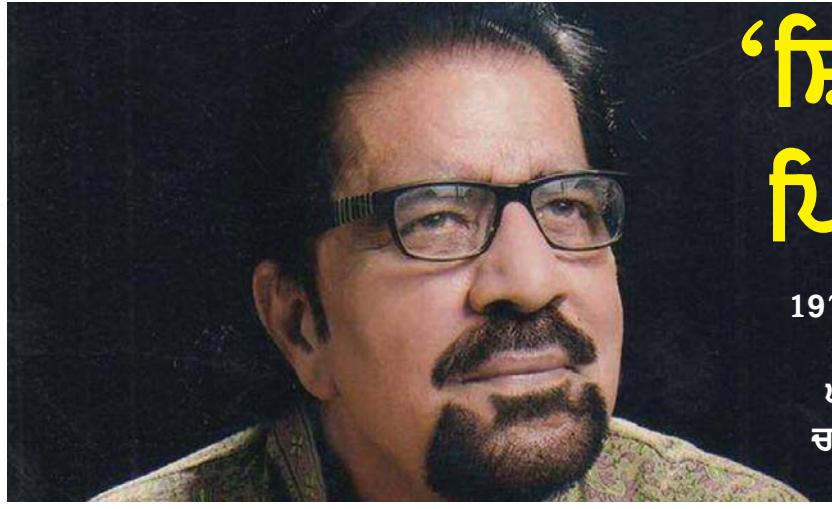
ਜਿਆਣੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਥੇਖੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਨਤੀਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਸ਼ਾਭੁਕਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਕਾਲੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰਸਿਪ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਲਾਇਬ੍ਰੇਗੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਸੂਝਵਾਨ ਬਣ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਗਰਮਾਣਾ ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੁਆਰੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੂਆਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਸੀਆਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਨਤੀਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਸ਼ਾਭੁਕਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਕਾਲੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰਸਿਪ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਲਾਇਬ੍ਰੇਗੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਸੂਝਵਾਨ ਬਣ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਗਰਮਾਣਾ ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੁਆਰੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੂਆਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਸੀਆਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਨਤੀਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਸ਼ਾਭੁਕਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਕਾਲੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰਸਿਪ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਲਾਇਬ੍ਰੇਗੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਸੂਝਵਾਨ ਬਣ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਗਰਮਾਣਾ ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੁਆਰੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੂਆਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੋਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਸੀਆਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਨਤੀਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਸ਼ਾਭੁਕਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਕਾਲੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰਸਿਪ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਲਾਇਬ੍ਰੇਗੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗਿਫ਼ਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਆਣੀ ਪਾਸ ਜਿਹੜਾ ਮਹਿਕਮਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਗਰਭਵਤੀ ਅੰਤਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਨਸ਼ਈ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁਣ ਆਦਮੀਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ, ਸਿਗਰਟਾਂ, ਸਮੈਕ ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੌਂਡੀ ਠਲ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੰਤਰਾਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਗਰਭਵਤੀ ਅੰਤਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਨਸ਼ਈ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁਣ ਆਦਮੀਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ, ਸਿਗਰਟਾਂ, ਸਮੈਕ ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

‘ਸ਼ਿਵ’ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤਕ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਪਿਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗਾਇਕ : ਕੇ. ਦੀਪ

1976ءیں 1998 تک کے دریپ تے جگہوں کوئر دیاں باراں میڈیا نیشنل ائلبرم ریلیਜن ہائیاں ہالاںکی
جہاں کوئل ادا نہیں کریں تاں 1971 ویسے جگہوں کوئر دے گاے گیا 'پڑا ہے جسدا
پڑلی ہے جسدا نہیں بھی ہاہو ہاگی لٹی سی تے ایہ گیا اُنہیں پنجابی سینگھیاں دے سوچیاں دا
چھوٹا گیا ہے جیسا نہیں بھاگ دیسے ہوئے ہی کوئی کلاکا را نہیں ہے ہے ہے اندھا ہے ویسے گائیا ہے।

ਕੇ. ਦੀਪ ਅਤੇ 'ਪੱਸਤੀ' ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਮਥੋਲੀਆ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ
ਮਾਲਕ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ
ਕਿੜ੍ਹਾ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਲਕੀ ਅਤੇ ਮਥੋਲੀਆ ਕਿਰਦਾਰ
ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਮੁਕਾਮ ਦਿੱਤੋ ਕੇ. ਦੀਪ ਦਾ ਜਨਮ
10 ਦਸੰਬਰ 1940 ਨੂੰ ਬਰਮਾ ਦੇ ਰੰਗੁਨ
ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੱਦੀ
ਪਿਡ ਐਤੀਆਣਾ ਹੈ ਜੋ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ
ਲਹਿੰਦੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਗਭਗ 33
ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ
ਹੈ।

ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਕੇ.
 ਦੀਪ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨਾਲ
 ਹੋਈ ਜੋ ਦੋਸਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਈ। ਇਹ
 ਦੋਸਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੂ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਨੇ
 ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ
 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ, ਅਨੇਕਾਂ ਦੋਗਾਣੇ
 ਗਏ ਅਤੇ ਇਹ ਸਬੰਧ ਇੱਨਾ ਕੂ ਗੁੜ੍ਹਾ
 ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ ਕਿ 2 ਫਰਵਰੀ 1971 ਨੂੰ
 ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰੇਮ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਝ
 ਗਏ। ਅੱਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਵੀ
 ਹੋਏ, ਬੇਟੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ 'ਬਿੱਲੀ' ਅਤੇ
 ਬੇਟਾ ਰਾਜਾ ਕੰਗਾ।

ਕੇ. ਦੀਪ ਤੇ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਨੇਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੁ
ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਦੋਗਾਣੇ ਗਾਏ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਮਖੌਲਿਆ ਕਿਰਦਾਰਾਂ
ਪੇਸਤੀ ਅਤੇ ਮਾਈ ਮੋਹਣ੍ਹ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ
ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
ਗਈ। ਇਹ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੱਖੋਲੀਆ
ਕਿਰਦਾਸ ਸਨ ਜੋ ਮਜ਼ਾਕ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿਚ
ਮਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਈ ਬੁਰਿਆਈਆਂ 'ਤੇ
ਵਵਹਾੰਗ ਕਸ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਸ਼ਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ
ਚੱਲਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੋਚਣ ਲਈ
ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ
ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਦਾ ਗਾਇਆ ਦੋਗਾਣਾ
ਤੇਰਾ ਬੜਾ ਕਰਾਰਾ ਪੂਦਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੂ
ਨਕਬੁਲ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਰ ਵਿਆਹ ਵਿਚ
ਇਹ ਦੋਗਾਣਾ ਕਈ ਕਈ ਵਾਰ
ਡਰਮਾਇਸ਼ਾਂ ਪਾ-ਪਾ ਕੇ ਲਗਵਾਇਆ
ਸਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੀਤ ਦੀ
ਸਗੀਤਕ ਨੀਂਹੁ ਦੀ ਪਕੜ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ
ਇੱਥਾਂ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ
ਫਲਮ ਗੁੱਡੀਆਂ ਪਟੇਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ
ਗੀਤ ਦਾ ਇਕ ਅੰਤਰਾ ਅਤੇ ਮੁਖੜਾ

ਵਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਫਿਲਮ
ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਮੰਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।
ਅਹਿਲਾ ਗਾਇਕ ਜਿਸਨੇ ਬਿਰਹਾ ਦੇ
ਸਲਤਾਨ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਦੇ ਲਿਖੇ
ਆਤੀਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਿੱਤੀ,
ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਦੇ ਵੱਡੇ

ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਵਾਜ਼
ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ,
ਦੀ ਅਵਾਜ਼ 'ਚ ਗਾਏ ਸਿਵ ਦੇ ਗੀਤ
ਕੇ ਇੱਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਸਿੰਘ ਉਹ ਗੀਤ
ਆਪ ਹੀ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਪੀੜ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦਿਆਂ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ
ਸਿੰਜਈ ਉਸ ਪੀੜ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਿੱਦਤ
ਕੇ ਦੀਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼
ਸ਼ਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਝੌਲੀ ਪਾਇਆ।

76ਤੋਂ 1998 ਤੱਕ ਕੇ.ਦੀਪ ਤੇ
ਮੋਹਨ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਮਿਉਜ਼ਿਕ
ਬਸਮ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਾਲਾਂਕਿ
ਉਥੋਂ ਇੱਕਲ ਅਵਾਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ
ਵਿਚ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਦੇ ਗਾਏ
ਉੱਥਾ ਵੱਜਦਾ ਘੜੋਲੀ ਵੱਜਦੀ“
ਬੁਬ ਵਾਹਵਾਹੀ ਲੁੱਟੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹ
ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ
ਤੁਅਆਂ ਦਾ ਚੇਤਾ ਗੀਤ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ
ਦ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ
ਖੋਖੇ ਵੱਖ ਮੰਦਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਾਇਆ

76 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਮਿਉਨਿਕ
ਬਾਬਮ 'ਸ਼ਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਦੇ ਗੀਤ'।
ਉਂਥੋਂ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਹਿਰ ਹੈ,
ਰਿਕਾਰਡ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ
ਗੇਣਵੇਂ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ ਜੋ

ਇੰਹੋਂ ਅਤੇ ਜਗਮੇਹਨ ਕੌਰ ਦੀਆਂ
ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਿਖ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ
ਖਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾ
ਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ
ਗਿਆ ਜੋ ਅੱਜ ਤੀਕ ਵੀ
ਰ ਜਾਰੀ ਹੈ।
ਥਾਣੇ ਵਿਚ, ਪੇਸਤੀ ਕਬਰਾਂ 'ਚ,
ਜਗਮੇਹਨ ਕੌਰ, ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ
(ਕਲਾ ਮੋੜ), ਸਾਲੀਏ ਕਰਮਾਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ
ਪੀ. (ਲੋਂਗ ਪਲੇਅ) ਵਿਨਾਇਲ
ਜ਼ ਅਤੇ ਕੈਸੇਟਾਂ ਹਨ। (ਨਵੀਂ
ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੜ੍ਹ
ਇੰਹੋਂਨੇ ਕਿ ਐਲ. ਪੀ. (ਲੋਂਗ ਪਲੇਅ)
ਲਿਲ ਰਿਕੋਰਡਜ਼ ਵਿਚ ਮੈਗਨੋਟਿਕ
ਡੰਡੇਂਗ ਰਾਹੀਂ ਅਵਾਜ਼ ਰਿਕੋਰਡ
ਦੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮੋਫੋਨ ਰਾਹੀਂ
ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਹੁਣ
ਕੁਝ ਗਿਣਵੇਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ
ਨ ਤੇ ਐਲ.ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਸਿਰਫ਼
ਲਾਇਟ ਟਾ
ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ
ਨਾਲ ਗਾਉਂ
ਗਾਇਕ ਗੁਰੂ
ਮਿਲਿਆ। ਜੇ
ਮਹੀਨਿਆਂ
ਰੋ ਸਨ ਵਿਚ
ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ
ਗਈ ਸੀ। (ਲੋਂਗ
ਆਪਣੀ ਬੱਧੀ
ਉਹ ਵਿਚ
ਸਨ। ਕਰੋਨ
ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਛੱਡਿਆ। (ਲੋਂਗ
(ਬਿੱਲੀ) ਸੋਚ
ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ
ਬਿਮਾਰੀ ਸੁਭਾਵ
ਰਹੀ ਸੀ।

ਸੰਗੁਹਿ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੌਲ। ਤਕਰੀਬਨ
ਨੂੰ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ
ਮਾਨਾ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ਿਆ ਸਾਹਾਂ ੨੩
ਵਰ੍ਹੇ ੨੦੧੦ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਲਈਆਂ ਸ਼
ਜਨ ਚੈਨਲ ਨੋ ਕੇ.ਦੀਪ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ

ਇਮ ਐਚੀਵੈਮੈਂਟ ਐਵਾਰਡ
ਗਨਿਆ ਜੋ ਕਿ ਡੱਫਲੀ ਸਾਜ਼
ਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ
ਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਕੇ.ਡੀਪ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਦਸ
ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਚਲ
ਗਓਂ ਜੋ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਦਿਲੇਰੀ ਨਾਲ
ਮਾਰੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ
ਜਿਹੇ ਠੀਕ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ
ਗਾ ਕਾਲ (ਕੋਵਿਡ-੧੯) ਦਾ
ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਤਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ
ਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਗਾਰੀਂ ਕਾਫੀ
ਮਾਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ
ਬੰਧੀ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਆ
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ
ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਵਾਹ ਤਾਂ
ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਭਾਣੇ ਅੱਗੇ
ਦੀ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਚੱਲੀ ਤੇ ਅੰਤ

੧੦ ਸਾਲ ਦੇ ਕੇ.ਦੀਪ ਨੂੰ
ਵਿਖੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਖਿਰੀ
੨ ਅਕਤੂਬਰ ੨੦੨੦ ਨੂੰ
ਗੈਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਜ
ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਆਪਣੀ

A portrait photograph of Dr. S. Venkateswaran. He is a middle-aged man with short, dark brown hair, wearing a light blue button-down shirt with thin white vertical stripes. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a solid red color.

ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ 'ਨੀਲ'
+91-94184-70707
NannuNeel77@gmail.com

ਪੁਰੀ ਦੂਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਗਾਇਕ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਮਾਲਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੀਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰਿਕ, ਧਾਰਮਿਕਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅੱਜਕਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਗੀਤ "ਦੇਖ ਕੇ ਯਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਰ" ਨਾਲ ਖੂਬ ਚਰਚਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਦਾ ਸਾਬ ਦਿੱਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ ਗਾਇਕ ਸੁਰਿਦਰ ਛਿੰਦਾ ਜੀ ਨੇ, ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਦਾ ਜਨਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਿੰਡ ਦੇਤਵਾਲ ਵਿਖੇ ਸ:

ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ, ਪੀਣੀ ਛੱਡ ਦੇ ਸਰਦਾਰਾ, ਰੱਖ
ਲੈ ਕਲੀਨਰ ਯਾਰਾਂ, ਸੁੱਖ ਲੀਆ ਪੈਜ
ਮੱਸਿਆ, ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਜੱਟੀ (ਸਰਿੰਦਰ
ਛਿੰਦਾ) ਇੱਕ ਵੀਰ ਦੇਈਂ ਵੇ ਰੱਬਾ,
ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ, ਬੱਕੀ, ਜੁਗਨੀ ਯਾਰਾਂ
ਦੀ, ਧੀਆਂ ਪ੍ਰਦੇਸਣਾ (ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ
ਤੁਸੇ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲੈਨੀ ਆ (ਜਸਵੰਤ
ਸੰਦੀਲਾ) ਪੁੰਨ ਖੱਟ ਲੈ ਬਣਾ ਦੇ ਜੋੜੀ
(ਅਮਰ ਸਿੱਧ ਚਮਕੀਲਾ) ਅਤੇ ਅਮਰਜੋਤ)
ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ,
ਕਰਤਾਰ ਰਮਲਾ, ਸੀਤਲ ਸਿੱਘ ਸੀਤਲ,
ਕੁਲਦੀਪ ਪਾਰਸ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੱਧੂ ਹੋਰ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪਾਲੀ
ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਦੇ ਲਗਭਗ 400 ਗੀਤ
ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ, ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ
ਦਾ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਧੂਰ

ਆਉਣ ਪੇਕਿਆਂ ਤੇ ਠੰਡੀਆ ਨੇ ਪਗ
ਹਵਾਵਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੇਬੇ ਦੀ, ਝਿੜਿਆ
ਚੰਨਾ ਮੈਨੂੰ ਲਾ ਦੇ ਪਾਰ ਵੇ, ਆਦਿ ਸੈੰਕੜੇ
ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ,
ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ
ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਕਲਾਕਾਰ ਏ, ਪੰਜਾਬ
ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੇਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਜਿਥੇ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਨੇਂ ਆਪਣੀਂ
ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਂ ਲਗਾਈ ਹੋਵੇ, ਮੇਲਿਆਂ
ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦਾ
ਸਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਗੋਲੀ
ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਮਲਿਕਾ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ
ਖੂਬਸੂਰਤ ਮੁਟਿਆਰ ਸਿਮਰਨ ਸਿਮੀ, ਇਹ
ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰ
ਗੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਟੂਰ ਦੇਂਗਾਨ
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ

ਤ ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦਾ ਏ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ
ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਗਾਇਕ ਰਾਤੋਂ ਰਾਤ ਸਟਾਰ ਬਣੇ,
ਗੀਤਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਲੀ
ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਨੇ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ
ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਣਾਇਆ, ਪਾਲੀ
ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਲਾਕਾਰ
ਏ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਪੁੰਚਾਈ,
ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ
ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੱਕ
ਸੈਂਕੜੇ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਝੇਲੀ ਵਿੱਚ
ਪਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ, ਮਾਵਾਂ
ਤੇ ਧੀਆਂ ਵਰਗਾਂ ਰਿਸਤਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਾ
, ਪੁੱਤ੍ਰਾ ਤਾਈ ਜਿਊਂ ਜੋਗੇ ਕਹਿਣ
ਵਾਲਿਉ, ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬਾਵਾ, ਪੁੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਫੌਜੀ, ਸੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ, ਤੇਰੇ ਬੰਨਾ

ਰੰਜਵਾ ਪਿਆਰ ਮਲਿਆ।
ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਨੇ ਹੁਣ
ਤੱਕ ਲਗਭਗ 70-75 ਕੈਸਟਾਂ
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆ
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10-15 ਸੀਡੀਆਂ
ਗਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਣ
ਵਧਾਇਆ, ਜਿਥੇ ਪਾਲੀ ਲੁ
ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੌਲੋਂ
ਗੀਤ ਗਾਏ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਨ
ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ
ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੋਗਾਣੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ
ਦੀ ਝੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ, ਦੋਗਾਣਿਆਂ
ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ
ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਰੀਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਦੀ
ਮਲਿਕਾ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨ

ਟਿਆਰ ਸਿਮਰਨ ਸਿਮੀ ਨੇ, ਜੋ ਪਾਲੀ ਤਵਾਲੀਆ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਰਸ਼ ਮੰਨਦੀ ਆ, ਸਿਮਰਨ ਸਿਮੀ ਰਾਜਨਮ ਸ੍ਰੀ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਦੇ ਘਰ ਤਾਂ ਕੁੰਡੀ ਦੇ ਵੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਇਆ, ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਧਿਆਣ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੌਗਾਣੇ ਕਬੂਲ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ ਜਿਆ ਮਿੰਨਤਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਕਰਦੀ, ਨਸ਼ਨ ਬੇਬੇ ਦੀ, ਆ ਲੈ ਮਾਣੋ ਸਾਂਭ ਜੀਆਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਗੀਤ ਕਿਥੇ ਆ ਸਾਡਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਜਰਾ ਵੇ, ਛਿੰਦਾ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕੁਰਈ ਵਾਲਾ ਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਲਣੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਗਾਵਾਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੇ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪਰਵਾਰਿਕ ਗੀਤ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਂਗਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ (ਛਿੰਦਾ ਧਾਲੀਵਾਲ ਕੁਰਈ ਵਾਲਾ ਫੌਨ ਨੰ : 75082-54006)

#: 75082-54006)

ਸੁਰਜੀਤ ਖਾਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਗਾਲਾ 'ਟਰੱਕਾ ਵਾਲੇ' ਲੋਕਅਰਪਣ

ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰੋਤੇ
ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ

ਨ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ
ਕਿ ਇਹ ਗਾਣਾ ਹੈਡਲਾਈਨ ਰਿਕਾਰਡ
ਦੇ ਯੂਟਿਊਬ ਚੈਨਲ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਤੇ
ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ
ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਜਲਦ ਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਪੰਜਾਬੀ
ਗੀਤ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਕਚਹਿਗੀ ਰ ਪੇਸ਼
ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੀਤਕਾਰ
ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਕਿੰਗ ਗਰੇਵਾਲ ਨਾਲ
ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਵੀ ਸੁਰਜੀਤ ਖਾਨ ਨਾਲ 'ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ
ਗੁੜ੍ਹਾਂ, 51 ਕੇਸ, ਕਚਹਿਗੀ, ਟਰੱਕ
ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਯਾਰ ਅਣਮੁੱਲੇ 2
ਕਲਮ ਦਾ ਜਲਵਾ ਦਿਖਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛਹ ਰਿਹਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜਪੁਤ ਭਾਈਚਾਰਾ

- ਸਿੱਖ ਰਾਜਪੁਤ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅੱਜਕਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕਦਮ ਦਰ ਕਦਮ ਮਿਲਾਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੈ ਅਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਭੈਣ , ਭਰਾ , ਧੀਆਂ , ਪੁੱਤ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਈਦਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੇ ਭੈਣ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਭੁਸ਼ ਰੱਖਕੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰੀਏ। ਰਾਜਪੁਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੱਘ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਯੋਧੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੱਘ ਤੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੱਘ ਦੀਆਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਘਾਲਣਾ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦਾ ਜ਼ਰਾ-ਜ਼ਰਾ ਬਹਾ ਕੇ ਰਾਜਪੁਤ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਜਿਆ।

ਬੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਵਾਰ ਅਤੇ
ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਵਾਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੇ ਨਾਲ
ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਉਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ
ਅਤੇ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ
ਗਜਪੂਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਪੂਰੀ ਢੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ
ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਦਾ ਹੀ ਚੰਗੇ ਮਰਤਬੇ
ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਕੌਮੀ ਜਨਸਥਿਆਂ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹ ਚ
ਹੁੰਦਿਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। ਸਿਆਣੇ
ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਫਲ ਨੌਵਿਆਂ ਤੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦੇ ਉਚਾ
ਹੋ ਕੇ ਮਾਣ ਕਰੀਏ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ
ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ
ਜੜ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਗਿਆਸਤ
ਦੀ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ
ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ

ਵਲੋਂ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ
ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰ
ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ
ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਓਟ ਲੈ ਕੇ ਨਿੱਤ
ਨਵੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਚਲਣ ਦਾ ਯਤਨ
ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਈਰਖਾ ਹੁੰਕਾਰ ਹਉਮੈ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ
ਕੇ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਤਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਕੁਝ ਸਿਖਿਆ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਗੱਲ ਸਿਆਸੀ ਬੇਤਰ
ਦੀ ਅੱਜ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਅਸਵਾਰ ਬਣ ਕੇ
ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਨੂੰ ਰਾਜਪੁਤ ਭਾਈਚਾਰੇ
ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ
ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੋਰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦੱਬੇ ਕਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਹੋ

ਇਟਿਆਲਾ , ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ
ਮੰਦਰ ਵੀ ਕਿਸਾਨੀ ਬਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ
ਖਲਾਫ਼ ਡਟ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ
ਕਿਸਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ।
ਗੁਰੂ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਧਰਨਿਆਂ
ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮੰਦੇ ਨਾਲ ਮੰਦਿਆਂ
ਪੰਜ਼ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਗਜ਼ਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਛਵਾ ਰਹੇ ਹਨ . ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ
ਵੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਇਕ ਗੀਤ ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਢੁਨੀਆਂ ਅੰਦਰ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ
ਲਾਹਿਆ ਗਿਆ । ਸਿਮਰਨ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ
ਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਕ ਗੀਤ ਗੀਲੀਜ਼
ਗੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਗੀਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੰਡਲਾ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ
ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਚੇ ਨਾਲ ਮੌਚਾ ਜੋੜ ਕੇ
ਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਗਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ
ਗਲੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ
ਦਰਜੀਤ ਬੱਲੋਵਾਲੀਆ ਤੇ ਗੁਰਬਚਨ
ਗਲੀਵਾਲ ਨੇ। ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੱਟਿਆਂ
ਪੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸਾਨੀ
ਲਈ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਤੇ
ਕੜਾ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਗੀਤ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਮੈਂਚੇ ਕਲਾਕਾਰ ਵਰਗ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਅੰਧੀ ਘੜੀ ਅੰਦਰ
ਕਸਾਨੀ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸਾਥ ਦੇਵੇ।

ਲੇਖਕ ਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ
ਫਰਜਿਨੌ ਯੂ ਐਸ ਏ

ਲੇਖਕ ਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੌਰਪੁਰੀ
ਫਾਰਜ਼ਨੋ ਯੂ ਐਸ ਏ
559285081

ਮੁਹੱ ਬੋਲਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਅੱਜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ
ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੋਇਆ
ਅੱਜ ਦੇ ਵਖਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਵਾਂ
ਮੌਜ਼ਾ ਲੈਕੇ ਆਇਆ। ਨਵੀਂ ਇੱਕ
ਵਿਲੱਖਣ ਤਸਵੀਰ। ਨਵੀਂ ਸ਼੍ਰੁਤਾਤ
ਲੈਕੇ ਆਇਆ। ਏਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪ ਸਿਰਜਿਆ ਲੱਖਾ ਕਾਮਿਆਂ
ਕਲਾਕਾਰਾ ਬੁੱਤ ਘਾੜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਹੱਥੀ ਆਪਣੇ ਹੜ੍ਹਮਤੀ ਰਾਜੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ
ਬਦਲੀ ਰਾਵਣ ਦਾ ਮਖੇਟਾ ਲਾਹ ਵਿੱਚ
ਛੁਪਿਆ ਅਸਲ ਦੁਸ਼ਮਨ ਮਹਾਰਾਜਾ ਮੌਦੀ
ਮੰਡਲੀ ਗਰੋਹ ਬਾਹਰ ਲੈਕੇ ਆਂਦਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ
ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਚੰਦ ਏਸ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਦਾ ਭੋਗ
ਪਾਇਆ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਖੋਹੀ ਬੈਠੇ
ਸੱਪਾਂ ਮਲੱਪਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਬੋਚਿਆ ਤੇ
ਲਾਠੀਆਂ ਦਾਤੀਆਂ ਹੋਥਿਆਂ ਨਾਲ
ਜਿਓਂਦੇ ਜਲਾਏ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ
ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਕਮ ਦੀ ਜਿਓਂਦੀ
ਸੁੱਤੀ ਲਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਬਣਾ
ਅੱਜ ਦੇ ਰਾਵਣ ਦੀ ਹੈਂਦ ਨੂੰ ਫੁਕਿਆ ਗਿਆ

ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਚੰਗੀ
 ਚਿੰਗਾਰੀ ਹੈ। ਮਰਦਾਂ - ਅੰਤਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ
 ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਵੈਣ ਪਾਏ। ਸੱਭ ਨਾਲੋਂ ਮੁੱਖ
 ਗੱਲ ਹੈ ਕੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ
 ਦਸਿਹਰੇ ਦੇ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਰਾਵਣ
 ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਤੇ ਧੁਰ ਅੰਤਰ ਮਨ
 ਨਾਲ ਏਸ ਮੌਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋਝਿਆ
 ਤੇ ਏਸ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸਿੱਟ ਅੱਗ ਦੀਆਂ
 ਲੁਭਤਾਂ ਚੰ ਜਿਓਂਦੇ ਜੀਅ ਸਾਜ਼ਿਆ। ਸਿੱਖ
 ਵਜਾਏ ਗਏ ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ
 ਹਾਜ਼ਰੀ ਚੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਕੂਮਤੀ
 ਜਾਬਰ ਹੰਕਾਰੀ ਰਾਵਣ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ
 ਤੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭੋਗ

ਹਾਸੇ ਖੇੜੇ ਕੀਹਦੇ ਨੇੜੇ
 ਅਸਲ ਬਾਤ ਸਨਾਓਣ ਵਾਲੀ
 ਕੁੱਲ ਕਹਾਣੀਆ ਦੀ ਇੱਕੋ ਕਹਾਣੀ
 ਜੰਗ ਬਿਨਾਂ ਅੂਪੀਗੀ ਜਿੰਦਗਾਨੀ
 ਜੰਗ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦਾ ਨਾਂ
 ਜੰਗ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਰਾਹ
 ਜੰਗ ਜਿਓਂਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂ
 ਜੰਗ ਪਹਿਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਾਂ
 ਜੰਗ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਨਾਂ
 ਜੰਗ ਇਮਾਨ ਦਾ ਨਾਂ
 ਜੰਗ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਾ ਨਾਂ
 ਪਾਸ਼ ਅੰਜਲਾ

6280797236

ਪਾਇਆ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਕਲੇ ਢੰਗ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਗੀਤ ਚੰਗ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਂ ਚੰਗ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਾਧੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਏਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਾਠ ਹੈ। ਜਿਹਦੇ ਚੁਹਨਾਂ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਪਿਡ - ਪਿੱਡਗਲੀ - ਗਲੀ ਮੌਦੀ ਮੰਡਲੀ ਦੀਆਂ ਜਿੱਓਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਜਲਾਈਆਂ। ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਮੌਦੀ ਹੁਕੂਮਤ ਤੇ ਕਰਾਰੀ ਚਪੇੜ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਓਸ ਜਾਲਮ ਹੁਕੂਮਤ ਨੂੰ ਚੈਨ ਦੀ ਨੀਦ ਚੰਗੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸੰਖਾਂ, ਚੀਕਾਂ, ਨਾਅਗਿਆ ਦੀਆਂ ਗਰਜਵੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹੋਸਲਾ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋਸ਼ ਹੈ ਜਜ਼ਬਾ ਹੈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।

ਨਵੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਨਵੇਂ ਰੰਗ
ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਆਗੇ ਢੰਗ

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ
ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਗਾਲਿਸ਼ ਬੁਸਟਰ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਾ
ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੁਮਿਕਾ ਆਦਾ ਕਰ
ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ
ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂ
ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾਵਾਂ
ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਉੱਤੇ
ਪੱਧਰੀ ਕਾਲਜਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ
ਦਾਖਲੇ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜੀਵ
ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ
ਲਈ ਇਕ ਮਾਤਰ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਰ੍ਕਾਰ
ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ
ਨਿਧੁੰਨ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ
ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰ੍ਕਾਰੀ
ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਤਮਕ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ
ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਇੰਦੀਆ
ਸਿੱਗਲਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਕਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ
ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰ੍ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ
ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬੁਸਟਰ ਕਲੱਬਾਂ (ਈ.ਬੀ.ਸੀ.) ਥੋੜੇ
ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ
ਸਰ੍ਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 6 ਤੋਂ 12 ਜਮਾਤ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ
ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖਿਆ
ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ
ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬੁਸਟਰ ਕਲੱਬ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਦੇਸ਼
ਵੀਡਿਓ, ਸੁਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਟੇਪਾਂ, ਵਾਕਾਂ ਅਤੇ
ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸਮੂਹਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਹੁਨਰ, ਉਚਾਰਣ
ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰੋਤਾਂ
ਦੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਹਿਲ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ
ਪ੍ਰਤੀ ਖਿੱਚ ਹੋਰ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਕੂਲ ਚੁਣਨ ਵੇਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਰਜੀਹ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ
ਖਾਸਕਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ
ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ
ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਮਿਆਦੂ
ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੋਕ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰੀ
ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੁਚੀ ਦਿਖਾ ਰਹਨਾ
ਹਨ। ਇੀ ਬੀ ਸੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ
ਵਿੱਚ ਛੇ ਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 1
ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ
ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਹੋਰੈਕ ਵਰਗ ਜਾਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ
ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾਏਗਾ ਅਤੇ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ
ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ
ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਪਿਆਮ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਗੇ।
ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਝਿਜ਼ੂ
ਅਤੇ ਡਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿਚ
ਨਿਪੁੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਬੁਸਟਰ ਕਲੱਬ
ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਂਟਰਜ਼
, ਬਲਾਕ ਮੈਂਟਰ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰ ਬਹੁਤ
ਅਹਿਮ ਤ੍ਰਿਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣਾ
ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਨ
ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ
ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ
ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੱਕ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਉਣ ਨਾਲ
ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ, ਅਰਧ ਸਰਕਾਰੀ, ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ
ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਜਾਂ
ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੰਮ ਲੱਭਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ
ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਹੈ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਇਕ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ
ਜੋ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੱਗਰੀ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ
ਨਾਲ, ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਰੰਥ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ
ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਹਨ
ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ
ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ
ਕੋਰਸ ਲੱਭਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਕੇ
ਹਨ।

ਸਕਾਊਟ ਮਾਸਟਰ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ
ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪਿੰਡੀ
ਜ਼ਿਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ
ਅਪਰਕ ਨੰਬਰ- 98594-00002

ਇਤਜਾਰ

16 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਇਆ ਸੀ। ਅਖਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਸਾਲ ਭਰ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਚੱਲਿਆ ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਖੁੱਲਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਆਪਣੇ ਆੜਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਹੱਥ ਧੋਂਦਾ ਨਸੇ ਵੀ ਵੇਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਖੁਦ ਵੀ ਕਰਦਾ। ਕਲੂਅ, ਕਲੇਸ਼, ਨਿੱਤ ਦੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੈਂ ਮੈਂ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਹੱਥ ਪਾਈ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹਿਲੀ ਬੱਚੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਗਰਭ ਦੌਰਾਨ ਸਹੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਸੀਬ ਨਾ ਹੋਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਬੱਚੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਦਾ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਈ ਕੀ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਬੱਚੀ ਦੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਲਈ ਵੀ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੋ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਤੀ ਦਾ ਤੇ ਸੱਸ ਦਾ ਤਸ਼ਠਦਰ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਵਧ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਅੰਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਲਏ ਅਤੇ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਟੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਵੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਜਨਮ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪਤਨੀ ਨਸੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਸੀ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਨ
 ਪੁੱਛੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪ ਵੀ ਘਰੋਂ ਚ
 ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗਹਿਣਾ—ਗਟਾ
 ਲੈ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਬੀਤੀ, ਅਗਲਾ ਫਿ
 ਥੀਤਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਅਗਲੀ ਰਾਤ,
 ਕੋਈ ਬਖਰ ਨਾ ਮਿਲੀ ਪੁਲਸ ਰਿਪੋ
 ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬ
 ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ
 ਦੀ ਸੱਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਦੇ ਗਾਇ
 ਜਾਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੀ ਉਸ ਦੇ
 ਧਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਤ
 ਮਿਹਣੇ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਫ
 ਦਿਨ ਅੱਕ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ
 ਬੱਚੀਆਂ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰਿਆਂ
 ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ
 ਗਈ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਦ
 ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ
 ਤੋਂ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪ
 ਬੇਟੀਆਂ ਲਈ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਘਰ ਖ
 ਲਿਆ। ਜਿੰਦਗੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆਪ

ਉਸੇ
ਲਾ
ਵੀ
ਦਨ
ਜਦ
ਰਟ
ਹੁ-
ਉਸ
ਵ ਹੋ
ਸਿਰ
ਗਾਨੇ
ਈਕ
ਆਂ
ਦਾ
ਆ
ਧਾਪ
ਵੈਕ
ਪਣੇ
ਤਿਦ
ਅਣੀ

ਚਾਲੇ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਅੱਜ ਛੇ ਸਾਲ
ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਘਰੋਂ
ਗਇਆਂ ਤੇ ਉਸਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਅੱਜ
ਵੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ
ਵੀ ਕੋਈ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲੇ
ਸੁਹਾਗਣ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਧਵਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ।
ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੰਬੂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ

**No body have time to watch Tv advertisement
No body have time to read Physical newspapers
It's social time .
Online news, advertisement,
promotion anytime anywhere .
Doesn't matter where are you .**

Preetnama provide you your business promotion online worldwide on all social sites even TikTok .

**Advertisement with Preetnama .
Promote your business with TalkShow
We gave social stage to show yourself and your business.**

**Business Persons, Doctor, Advocates, VISA, Tour Travel,
Actor, Singers, writers come Join or TalkShow and
Advertisement with us on national & International based.**

Search Just Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
TikTok

www.preetnama.com
www.preetnews.com

**No need to go anywhere,
Just leave message on
WhatsApp or email us .
We will call you back.**

Contact us immediately

Pritpal Kaur

Phone- +1 201-312-4180

Email- preetnamausa@gmail.com